DE ECONOMIC UITRUSTING CO.,
HET GEBOUW IS VERKOCHT
DE VOORRAAD MOET UIT DEN WEG GERUIMD WORDEN.
Bezoekers aan de Stad behooren ons een bezoek te brengen en zich van eenige aangebodene koopjes verzekeren. Vergeet niet:
De Voorraad moet Verkocht worden.
Hoek van Plein en Spinstraten, Kaapstad

DE ZUID-AFRIKAAN VEREENIGD MET ONS LAND

De Economic Uitrusting Co.
HET GEBOUW IS VERKOCHT
De Voorraad moet uit den weg geruimd worden
Bezoekers naar de Stad behooren ons een bezoek te brengen, en zich van eenige der aangebodene Koopjes verzekeren.
Vergeet niet:
De Voorraad moet Verkocht worden.
Hoek van Plein en Spinstraten, Kaapstad

DEEL 68.—No 6,409.] KAAPSTAD, DONDERDAG, 11 MAART, 1897. [Dit Blad verschijnt driemaal per week: Dinsdags, Donderdags en Zaterdags. Inteekenings-prijs per jaar £1 6s. postgeld ingesloten vooruit betaalbaar.]

CALEDON.

GROOTE VERKOOPING
VAN
Vaste-en Lossegoederen
OP
VRIJDAG EN ZATERDAG,
DEN
16den en 17den APRIL 1897,
TE
RIETJESGAT.
(Nabij Palmiet Rivier, Afdeeling Caledon.)

DE Ondergeteekenden, behoorlijk gelast door den Heer J. J. SWANEPOEL, Senior, die wegens klimmende jaren zich van zijne groote bezigheid wil ontdoen, zullen Publiek Verkoopen op de genoemde Plaats en dagen.

VASTGOED:

(1). De alom-bekende Woonplaats, **Rietjesgat,** strekkende tot aan Sir Lowry's Pass, groot 84 morgen, beplant met prachtige Vruchten-boomen en ruim voorzien van standhoudend water. Deze Plaats is vooral beroemd voor de prachtige bloemen, "Zevenjaartjes."

(2). De bekende Vee- en Bloem- plaats, genaamd **Jagtvlakte,** groot 503 morgen.

(3). De Plaats **Brandvlakte,** groot 463 morgen, uitstekend geschikt voor Vee en het kweeken van Bloemen.

(4). De Plaats **Ryneveldsdal,** groot 1,400 morgen, bij uitnemendheid geschikt voor Tuin-boerderij en den handel in Bloemen, alsook voor Vee.

(5). De Plaats **Kleinewesselsgat,** groot 770 morgen bekend als eene eersteklas Zaai- en Vee- Plaats.

(6). De Plaats **Vergelegen,** groot 1,766 morgen, ook zeer geschikt voor Vee en Bloemenkweekerij.

(7). De Eerste Bloem- en Vee- Plaats **Biesjeskuilen,** groot 371 morgen.

(8). De bekende en vruchtbare Tuinplaats **Eikendal,** beplant met prachtige eiken, groot 14 morgen.

(9). De Plaats "Annex-Eikendal, groot 254 morgen, goed voor Zaaierij en bevattende Woonhuis, Dam en Kralen.

(10). Deel in de Plaats **Witteklippieskloof,** bevattende fraaie landerijen.

(11). De Plaats **Patrijslaagte,** groot 120 morgen zijnde eene eerste-klas Vee- en Zaai- Plaats.

LOSSEGOEDEREN:

1. LEVENDEHAVE.

800 Eerste-klas Hamels uitstekend geschikt voor den slagter.
400 Fraaie Jonge- Hamels.
150 Eerste-klas Jonge Ooien.
25 Bok- ooien.
16 Eerste-klas Bokkapaters.
6 Do. Vóór-Bokken.
25 Aanteel- beesten in goede conditie.
12 Eerste-klas makgeleerde Ossen.
9 Eerste klas Ezels, mak geleerd.
2 Do. donker bruin Kar Hengsten.
1 Do. rij- en trek- Paard (ruin).
1 Do. Merrie (5 jaar oud).
1 Do. Bul.
1 Do. Kerrie Koe in melk.
2 Do. Melk Koeien.

2. BOERDERIJGEREEDSCHAP.

1 Eerste-klas Bokwagen op Veeren met kap compleet.
1 Groote Sterke Bokwagen.
1 Eerste-klas Kleine Bokwagen.
1 Kap Kar.
1 Open Kar op Veeren.
1 Extra Nieuwe "Cultivator" Ploeg.
2 Zweedsche Ploegen met stellen.
1 Eerste-klas Snij Machine.
1 IJzeren Egge.
1 Houten do.
1 Span Wagen Tuigen met Zwengles compleet.
1 Paar Kar Tuigen.
1 Lot Ploeg Tuigen.
2 Span Jukken met riemen en stroppen.
12 Beesten Vellen.
1 Tweeloop Geweer.
1 Zadel en Toom.
2 Zagen.
1 Voer Machine.
1 Schoffel Machine.

3. GRAAN.

20 Mudden Zaad Koren.
15 Do. Andere do.
25 Do. Zaad Haver.
15 Do. Zaad Garst.
25 Do. Akers.
5 Do. Boonen.
2 Do. Drooge Vruchten.
75 Balen Koren Kaf (eerste-klas)
50 Do. Haver Kaf (do.)
50 Rollen Tabak.

4. HUISRAAD.

Het gewone Assortiment Huisraad en vele andere Goederen te veel om te melden.

Hier is eene schoone gelegenheid voor allen. Wat de gronden betreft is het allen bekend dat die zeer winstgevend en fraai gelegen zijn.—Gelegen allen vast aan elkaar in de prachtige Palmietrivier Vlakte en gebergten. Zij zijn zeer geschikt voor alle takken der Boerderij, maar vooral voor verandering voor Vee, waar onze Schaapboeren zoo groote behoefte aan hebben. Dan zijn deze velden allen beroemd voor de prachtige en volledige soorten van "Zevenjaartjesbloemen" waarmede de Heer SWANEPOEL een grooten winstgevenden Handel drijft.

N.B.—De Spoorweg die het Gouvernement deze Sessie zal voorstellen naar Caledon zal direkt door deze gronden loopen.

Het Vee, de Boerderijgereedschap en Granen zijn de aandacht van een ieder wel waard maar vooral de Schapen die sprekende bewijzen zijn van den gras rijkdom der velden.

KOMT ALLEN EN KOOPT.

J. J. SWANEPOEL, Senior.

DEMPERS, MOORE & KRIGE, Afslagers.

Caledon, 8 Maart, 1897.

N.B.—Voor verdere informatie wende men zich naar de heeren

DEMPERS, MOORE & KRIGE,
Procureurs, Notarissen en Afslagers,
Caledon.

STELLENBOSCH.

BELANGRIJKE PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
UITGEBREIDE
Vaste en Losse Goederen
ENZ.

DE weduwe Mejufv. P. J. von BACKSTROM, hare uitgebreide bezigheid opgegeven hebbende, heeft de ondergeteekenden geautorizeerd Publiek te verkoopen,

OP

MAANDAG, 29 Maart, aanst.,

I.—Haar Erf met Groot en luchtig Woonhuis voorzien van alle gemakken, benevens de groote Slachthuizen waarin reeds jaren op eene uitgebreide schaal de slachtersbezigheid gedreven wordt (thans goed verhuurd aan de heeren Walder & Co.), Buitengebouwen, stallen, enz.

II.—Het groot en luchtig Woonhuis voorzien van alle gemakken, bevattende 5 groote Slaapkamers, 2 groote Eetkamers, Voorkamer, Dispens, Buitengebouwen, Stallen en Wagenhuizen, thans bewoond door den heer A. E. U. Meyer, benevens een zeer groot stuk Tuingrond beplant met een groote verscheidenheid van zeer keurige vruchtboomen. Dit Eigendom is zeer geschikt voor een Hotel.

III.—Twee groote Pakhuizen, het eene bekend als de groote schaatsenbaan alsmede een Koekwinkel en een groot Badshuis (bekend als "The Stellenbosch Baths") met Tuingronden beplant met Vruchtboomen.

IV.—Een kleine Cottage en Schoenmakerswinkel, benevens Tuingronden.

V.—De Salvation Army Barracks en Cottage met Tuingronden, enz. Bovengenoemde Huizen zijn gelegen in het meest centrale gedeelte van de Stad, en, bekend als de beste Handelsplaats, zijn altoos goed verhuurd.

De Gebouwen en Tuingronden zullen eerst afzonderlijk worden opgeveild en daarna gezamentlijk tot gerief van Koopers. Deze biedt eene zeer schoone gelegenheid aan voor Kapitalisten en bezigheidsmannen voor eene veilige geldsbelegging.

VI.—Losse Goederen bestaande uit Voor- Eet- en Slaapkamer Meubelen, als Kasten, Ledekanten, Stoelen, Aanzet-Tafels, Waschen Kleedtafels, Sideboards, Sofas, Piano, Hang- en Andere Lampen, Schilderijen, Spiegels, Tapijten, Beddegoed, Boekrakken, Een Waterfontein-glas, Aardewerk, Groote Diner Serviezen, 12 doz. Borden, enz., 10 doz. Messen en Vorken, Keukengereedschap, enz.

2 Eersteklas Karpaarden, 1 Koe, 1 Kap- en 1 Openkar, Tuigen, Zadels en Toomen, 1 Tent, 1 Voedermachine, Platforms, Toonbanken, Banken, 60 paar Schaatsen, enz., enz.

Eindelijk, vier 2½ leggers Stukvaten, en wat er meer ten verkoop zal worden aangeboden.

Verkooping te beginnen om 10 uur v.m.

P. J. BOSMAN & Zoon, Afslagers.

Stellenbosch, 27 Februari, 1897.

Zij is een zuiver "Onderlinge" en "Zuid-Afrikaansche Associatie en haar succes is verbazend.

"SOUTHERN" LEVENS ASSOCIATIE

Het JAARLIJKSCHE INKOMEN Beloopt thans meer dan
£50,000.
Ontbied Prospectus en Jaar-Rapport voor 1896.

Onvoorwaardelijke Levenspolissen!
Vrij verblijf en Reizen over de geheele wereld!
Alle Fondsen in Zuid-Afrika belegd.

Het is heelemaal een Kantoor van den Polishouder, zijnde er geene Aandeelhouders om met de winsten heen te gaan

SPECIALITEIT:
Combinatie Leven en Ongeluk Polissen—ook Ziekte Assurantie.

CENTRALE KANTOREN:—
Johannesburg, Bloemfontein, Durban, Kimberley, en Port Elizabeth, en Agentschappen door geheele Zuid-Afrika.
Hoofd-Kantoor:—22, ST. GEORGESSTRAAT, KAAPSTAD.
ROBERT H. MITCHELL, Secretaris. WILLIAM ELLIOTT, F.S.S., Bestierder.

Publieke Verkooping
— VAN —
ZEER KOSTBAAR
Vee, Losse Goederen. enz.

DE ondergeteekende, zijne woonplaats "Zanddrift" aan zijn zoon verhuurd hebbende, heeft besloten publiek te doen verkoopen

Op WOENSDAG, 17 dezer,
Om 10 uur precies,

Vee:

20 Eerste-klas Ezels van 3 tot 6 jaren oud
7 Aanteel Merries, van 4 tot 7 jaren oud
20 Extra Aanteelbeesten, melkgevend en van goed ras
300 Aanteel Schapen bijzonder geschikt voor den Slachter
20 Aanteel Varkens.

Boerderijgereedschap:

2 Bokwagens, 2 span tuigen, 3 span Ploegtuigen met kettings en zwengels kompleet, 5 Dubbele-voor Ransome Ploegen, 3 Enkele Howards Braakploegen, Graven, Pikken Schoffels, Manden, Mest, 1 klein Donkeykar met tuig, 1 nieuwe Zelfbinder Machine (Champion), 3 Kruiwagens, enz., enz.

Eindelijk:

Het gewone Assortiment Huisraad als, Tafels, Stoelen, Kasten, Ledikanten, en wat nog meer zal worden aangeboden.

D. B. HAUBTFLEISCH.

A. B. DE VILLIERS & Co., Afslagers.

Paarl, 4 Maart, 1897.

Publieke Verkooping

DE heer MATTHYS M. WALTERS, zijne woonplaats "LEEUWENVALLEI," gelegen aan de Bergrivier, Achter Riebeekskasteel, uit de hand verkocht hebbende, heeft de heeren J. W. MOORREES Jr. & Co. gelast publiek te verkoopen op

Woensdag, 17 Maart, aanst.,
OP DE PLAATS ZELVE.

I. Levende Have, als:

1 Paar gedresseerde karpaarden, 5 jaar oud.
1 Rijpaard.
2 Bruine paarden.
1 Jonge merrie.
4 Ezels, groot en sterk.

II. Losse goederen, als:

1 Bokwagen
1 Leerwagen
1 Openkar op veeren
1 Afslaan kapkar.
4 Dubbelevoor ploegen, (roodebalk)
1 Snijmachine
1 Zaailands egge
3 Spannen zwengels en kettings
11 Zensen
1 Slijpsteen
Graven, vorken, pikken, vloergereedschap
3 Paar achtertuigen
2 Span wagentuigen
2 Span ploegtuigen

Het gewone assortiment huisraad van tafels, stoelen, kasten, bedden, Keukengereedschap en wat verder zal aangeboden worden.

M. M. WALTERS.

Vendu-Kantoor
Malmesbury, 1 Maart, 1897.

J. W. MOORREES, Jr., & Co., Afslagers.

HERMON STATION.

Uitgebreide Verkooping
VAN
GRAAN

DE ondergeteekenden hebben last ontvangen, publiek te verkoopen op DINSDAG 16 MAART, te HERMON STATION, te 10 ure precies:

500 Zakken Extra Rog
300 " " Haver
1000 " " Mielies

Dit is een schoone kans voor Boeren en Speculateurs.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Te Koop.

Zaad Koorn, Zaad Rog, Zaad Haver, Barley Wheat.

Voor prijzen doe aanzoek bij H. H. PLUMBLY, Graan Pakhuizen, Piketberg-Weg.

Publieke Verkooping
TE
RONDEBOSCHJESBERG, KOEBERG,
½ uur van Klipheuvel en Durbanville,
OP
DINSDAG, 23 MAART, a.s.
OM 10 UUR PRECIES.

DE heeren Van der Spuy, Immelman & Co., behoorlijk gelast door den heer S. P. DENYSSEN, die zijne plaats uit de hand verkocht heeft, zullen voor zijne rekening op bovengemelde plaats en datum, publiek verkoopen:

De ondervolgende Levende Have, Boerderijgereedschap en Granen, enz., enz.

I. Levende Have, in prima Conditie, als:

2 Span Ezels, 5 jaar, groot en sterk
6 Rij- en Trekpaarden (Ruins)
18 Melkoeien, allen van eerste-klas melkgevende ras
18 goedgeteelde Vaarzen
1 Slacht Os, 1 goedgeteelde Bul,
150 Merino Ooien, (bezet)
100 " Hamels (vol bek)
75 Spekvette Lammers
20 " Varkens
60 prachtige Hoenders

II. Boerderijgereedschap, als:

1 Kapkar
1 Openkar
2 Bokwagens
1 Bakkar
1 Waterkar
2 Zelfbinders, "Massey," in goede orde
1 Reaper "Wood" bijna nieuw
1 Cultivator "Massey"
4 Dubbele-voor Ransomes Ploegen
4 Enkele-voor Howard "
1 Braaklands Egge
1 Stoplands "
3 span Kartuigen
4 " Ploegtuigen
4 trek Zwengels en Kettings
1 Graan Schaal
10 Zeisen
1 Naai- en Zitbank
1 Lang Ladder
1 Provisie Kast
1 Geelhouten Dipbad, 250 gallons
1 lot Vorken, Graven
1 Stroomes, Touwen, Katrollen, Waterbalies, Vleeschbalies, Wijnvaten, Planken, 1 lot Timmermansgereedschap, enz.

Eindelijk:

100 mudden gemengde Voer (Garst en Haver)

Alsook:

1 Aanzettafel, 1 Sideboard
2 Ledikanten, 1 Kleederkast
1 Hanglamp, en wat verder zal worden voorgebracht.

RUIM CREDIET.

S. P. DENYSSEN.

Van der Spuy, Immelman & Co. Afslagers,
Vendu-Kantoor,
Malmesbury, Feb. 1897,

PUBLIEKE VERKOOPING
— TE —
STELLENBOSCH.

In den Insolventen Boedel van WILLIAM DANIELS, thans te Worcester, Timmerman.

DE ondergeteekende behoorlijk gelast door den eenigen Trustee in bovengenoemden boedel zal te Stellenbosch ter plaatse verkoopen

Op Vrijdag, 12 Maart, 1897

Dat Kostbaar Huis, Timmermanswinkel, Vruchtentuin en Grond gelegen in Bergstraat, hoek van Rijneveldstraat, vroeger bewoond door den insolvent.

Het Eigendom beslaat Erven 36, 33, 18 en het recht dat de boedel heeft op perceel 19.

Het Eigendom is goed gelegen in het beste deel van Stellenbosch. Op de verkooping zal aan koopers gelegenheid worden gegeven om in bezit te komen van bovengenoemd blok in één lot.

Komt, Ziet en Koopt.

PAUL D. CLUVER, Afslager.

Stellenbosch,
20 Feb. 1897.

ALS BESTIERDER

OP een boerenplaats vraagt een jonge Afrikaner een betrekking. Aanzoek te doen onder letter "A.M.," Kantoor van dit blad.

KUILSRIVIER.

Publieke Verkooping
VAN EEN
ZEER KOSTBAAR ERF
Met Gebouwen er op staande,
Huismeubelen, Paarden en Koeien, enz.

DE weduwe Mejufv. A. P. I. DE VILLIERS van plan zijnde van woning te veranderen voor hare gezondheid zal in hare hoedanigheid als Executrice Testamentair in den Boedel van wijlen haren bovengenoemden echtgenoot publiek laten verkoopen door den ondergeteekende

Op Maandag, 22 Maart, a.s.,

I Het groot aangenaam en welingericht Woonhuis voorzien van alle gemakken met 7 Slaapkamers, Voor- en Eetkamers, Dispens en Keuken, Buitenkamers, 2 Stallen, een groote Pakhuis, benevens een Kleine Cottage, thans bewoond door Mrs. van Veersen, groot 2 morgen, tuin gronden, beplant met eene groote hoeveelheid vrucht en andere boomen. Tot gerief van koopers zal het eigendom in drie deelen worden opgeveild en daarna gezamentlijk.

Het eigendom is zeer schoon gelegen in het midden van het dorp en bijzonder geschikt voor eene Handelsbezigheid zoowel als eene aangenaame woning, voorwaar eene veilige geldbelegging.

II. Huismeubelen bestaande uit het gewone assortiment van Voor- Eet- en Slaapkamer Meubelen, benevens Glas, Aardewerk en Keukengereedschap, enz.

III. 2 Paarden, 15 Melkkoeien (waarvan sommigen in melk, anderen op kalven), 1 Kapkar, Tuigen. Koop zal worden aangeboden.

Onmiddelijk na de verkooping van bovenstaande, zal worden verkocht:—8 melk koeien sommige in melk anders op kalven; 2 extra kar paarden; 1 Kapkar op veeren, enz.

Verkooping te beginnen om 10 ure v.m.

P. J. BOSMAN en Zoon, Afslagers.

Stellenbosch, 22 Feb., 1897.

KOSTBARE
ZAAI-EN VEEPLAATS
TE KOOP.

DE heer JACOBUS COETZEE, zijne woonplaats "Van der Wats Kraal" tezamen, met zijn Stock, Schapen, uit de hand verkocht hebbende, heeft den ondergeteekende gelast publiek te verkoopen op de plaats

VAN DER WATS' KRAAL
Gelegen omtrent ¾ uur van Stormsvlei,
OP WOENSDAG, 17 MAART, 1897,
Precies ten 10 uur 's morgens,

Vastgoed:

De helft van de Kostbare Zaaien Veeplaats genaamd 'Brakfontein' gelegen aan den hoofd-weg tusschen Robertson en Stormsvlei, metende in geheel 3173 morgen. Deze plaats heeft loopend water waaronder tuinerijen bestaan, ook een Lemoenboord en Vruchtboomen. Er zijn goede gelgenheden Fonteinen in andere deelen van de plaats te openen en extra grond onder water te brengen. Zij is bekend als een der beste Veeplaatsen, geschikt voor eenig soort Vee, groot of klein, daar de plaats Berg-en Karooveld bevat en daarom uitstekend gezond is.

Levende Have, als:

410 Kaapsche en Angora Kapaters en Aanteelbokken, 14 groote Trekossen, 7 Koeien met kalvers, 3 Ossen, 1 vet Slachtos, 2 goed gedresseerde Jonge Karpaarden, 1 Rijpaard en 12 Varkens.

Boerderijgereedschap, als:

1 Bokwagen, 1 Openkar, 2 Zadels 1 paar Tuigen, Jukken, Ploegen, 1 Geweer, Slagijzers, Graven, Pikken, gelooid Leder en Beesten Vellen. Ook een hoeveelheid Negotie Goederen.

Huismeubelen:

1 Eerste-klas Klavier, Voorkamer Set, bekleed met Rood "Plush," Tafels, Stoelen, Kleederkasten, Ladekasten, Ledikanten, Schilderijen Lampen, Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap, en wat verder zal worden aangebracht.

A. G. H. TEUBES, Afslager.

Robertson, 5 Maart, 1897.

Publieke Verkooping

—TE—

MOSSELBANKRIVIER,

Halfweg Tusschen Durbanville en Klipheuvel,

Op Woensdag, 17 Maart, a.s.,

OM 10 UUR PRECIES.

DE HEEREN VAN DER SPUY, IMMELMAN & Co. behoorlijk gelast door den Heer JAN H. LOUBSER, die zijne plaats uit de hand verkocht heeft, zullen voor zijne rekening op bovengemelde Plaats en datum, Publiek Verkoopen :—

DE ONDERVOLGENDE LEVENDE HAVE BOERDERIJGEREEDSCHAP EN GRANEN, ens., ens.

I. Levende Have, als :

10 Gedresseerde Ezels.
7 Do. Paarden (Ruins).
18 Geschikte Trek-Ossen.
40 Aanteel Beesten.
260 do. Merino Schapen.
30 do. Bokken.
38 Varkens.

II. Boerderij-Gereedschap, als :

2 Extra Bokwagens.
1 Kapkar op Veeren.
1 Open Kar do.
2 Waterkarren, 1 Schotsch-Kar op Veeren.
2 Self-binders "Daisy & Osborne"
1 Losgooier "Osborne."
2 Span Wagen Tuigen.
2 Paar Achter do.
3 Trek Zwengels en Kettings.
2 Drievoor Ploegen "Universal en Africander."
4 Dubbel-voor do. "Ransomes."
2 Enkel-voor do "Oliver's."
2 do. do. "Howards."
1 Ploeglands Egge.
2 Braaklands do.
3 Landskribben en Bokkies.
1 Water Krib.
7 Wijn Vaten.
1 Lot Balies.
1 Weegschaal.
1 Lot Graven, Pikken, Vorken- en wat verder tot eene boer, derij behooren.

III. Granen, als :

50 Mudden Koren.
75 ,, Zaad Haver.
100,000 lbs. Hooi.

IV. En eindelijk het gewone assortiment Huisraad, Glas- en Aardewerk en Keukengereedschap, en een menigte andere goederen te veel om te melden.

9 MAANDEN KREDIET.

KOST EN DRANK VOLOP.

Van der Spuy, Immelman & Co.,

AFSLAGERS.

Vendu-Kantoor,
Malmesbury, Feb. 1897.

VERKOOPING

Onder Proces van het Hooggerechtshof

VAN

VASTGOED

TE

WELLINGTON,

DISTRIKT PAARL.

In zake de Petitie van MARTHINUS LOURENS SMITH, in zijn capaciteit als voorzitter van den Municipalen Raad van Wellington, om de Verkooping van zekere Onbeheerde Gronden.

TE WELLINGTON,

OP

Zaterdag, 13 Maart 1897,

TE 11 UUR V.M.,

Zullen verkocht worden aan den Hoogsten Bieder voor het Kantoor van den Assistent Resident Magistraat :—

I. Zeker eenwigdurende erfpacht stuk grond gelegen te Wellington, in de afdeeling Paarl, zijnde perceelen Nos. 26 en 28 van het onderverdeeld eigendom getransporteerd op JACOB DANIEL CELLIERS op 2 Juni, 1855, groot 222 vierkante roeden en 86 vierkante voeten, overgemaakt op HENRY HOBART GIRD, den 15den Augustus, 1859.

2. Zeker stuk erfpacht grond, zooals boven, zijnde perceelen Nos. 7 en 10 van genoemd eigendom, groot 82 vierkante roeden en 87 vierkante voeten, getransporteerd op HENDRICUS FOCKENS den 5den Augustus, 1859.

3. Zeker stuk grond, gemerkt No. 3, gelegen als boven, zijnde deel van den erfpacht-grond annex de plaats Kromrivier groot 38 vierkante roeden en 128 vierkante voeten, getransporteerd op HENRY FANCOURT WHITE den 21 Juli 1864;

4. Zeker stuk grond gemerkt No. 10, gelegen als boven, groot 38 vierkante roeden en 128 vierkante voeten, getransporteerd op HENRY FANCOURT WHITE, of 21 Juli, 1864;

5. Zeker stuk grond gemerkt No. 4, gelegen als boven, groot 38 vierkante roeden en 128 vierkante voeten, getransporteerd op WILLIAM PUSEY, op 2 Augustus, 1864;

6. Zeker stuk grond gemerkt No. 5, gelegen als boven, groot 38 vierkante roeden en 128 vierkante voeten, getransporteerd op WILLIAM PUSEY, den 2 Aug. 1864.

7. Zeker stuk grond, gemerkt No. 9, gelegen als boven, groot 38 vierkante roeden en 128 vierkante voeten, getransporteerd op WILLIAM PUSEY, den 2 Aug. 1864;

8. Zeker stuk grond, gelegen als boven, zijnde het resterend deel van het eigendom getransporteerd op WILLEM HERMANUS LATEGAN den 27 Sept. 1860, zijnde deelen van per. eelen Nos. 41 en 42, groot als per overge deel 335 vierkante roeden en 48 vierkante voeten, getransporteerd op WILLIAM HEATHERSHAW op 29 Jan. 1863.

Termen van verkoop kontant.

De Afslagers gelden (15s. op elk perceel) zoowel als zegelrecht en Transport kosten inhoudende alle achterstallige belastingen vervallen anders dan die waarvoor het eigendom verkocht wordt, moeten door den kooper gedragen worden.

Het eigendom wordt verkocht zooals aangeduid door de Transport Acte en Kaarten, de Baljuw zich niet verantwoordelijk houdende voor eenig tekort en afziende van alles dit te bovengaande.

Voor verdere bijzonderheden doe aanzoek bij den Resident Magistraat.

H. TENNANT, Opper Baljuw

Opper Baljuw's Kantoor,
Kaapstad, 24th Feb. 1897.

Koloniale Weeskamer en Trustmaatschappij.

Publieke Verkooping

VAN

Een van de Meest Centrale en Mooiste

HANDELSPLEKKEN

TE STELLENBOSCH,

ALSOOK

Een Stuk Grond,

BIJ HET SPOORWEG-STATION.

In den Boedel van wijlen den heer ADOLF SAMUEL VAN COLLER.

OP WOENSDAG, 17 MAART.

ZAL TER PLAATSE VERKOCHT WORDEN :

DIE zeer Kostbare Bezigheids Gebouwen in Kerkstraat, zijnde de meest Centrale plek te Stellenbosch, alwaar alle rijtuigen passeeren moeten.

Personen voornemens om een plek te verzekeren, die, wat het handeldrijven betreft, voor geen ander behoeft onder te doen, waarvoor de ligging haar zoo uiterst verkieslijk maakt, moeten zich voor den koop ervan gereed houden. Het eigendom kan met alle vrijmoedigheid aanbevolen worden als de beste plek in de stad voor een handel in het klein.

De wonderlijke uitbreiding van de stad Stellenbosch gedurende de laatste jaren moet toegeschreven worden aan deszelfs voortreffelijke ligging wat handel betreft, en aan deszelfs aangename positie voor een verblijfplaats en aan den natuurlijken rijkdom van het distrikt.

Deze Verkooping biedt een schoone gelegenheid aan voor mannen van ondernemings-geest uit Kaapstad, Port Elizabeth, Paarl en andere Dorpen, om zich neer tezetten op een bloeiende handelsplek, ook behoort de verkooping niet voorbijgezien te worden door plaatselijke koopers.

VERKOOPING TE BEGINNEN OM 11 V.M.

Terzelfder tijd zal verkocht worden Een Stuk Grond nabij het Spoorweg-station, zijnde perceel 7 Blok A. Du Toit's Ville, aan het Spoorweg-station, groot 40 vierkante roeden en 140 vierkante voeten.

G. W. STEYTLER,
Secretaris.

Kamer Gebouwen,
No. 4 Kerkplein,
Kaapstad, 24 Feb. 1897.

PAUL D. CLUVER, AFSLAGER.

STELLENBOSCH.

VERKOOPING

VAN

EEN PRACHTIGE

Wijn- Melkerij- en Vruchten-plaats,

NABIJ

VREDENBURG-STATIE.

DE heer PAUL ROUX van Vlottenburg, besloten hebbende (wegens ouderdom) de Boerderij op te geven en te Stellenbosch te gaan wonen, heeft den ondergeteekende gelast ter plaatse publiek te verkoopen op

WOENSDAG, 7 April, e.k.,

I. Die welbekende, beroemde Wijn- Melkerij- en Vruchtenplaats, genaamd Vlottenburg, groot ongeveer 300 morgen insluitende 29 morgen Pachtgrond.

De Gebouwen bevatten Woonhuis met 15 Kamers, Wijnkelder, Stal, Wagenhuis en 5 Kleine Huisjes (dubbele).

Een winstgevende Bezigheid wordt ook op de plek gedreven.

II. Room-afscheider, vaatwerk, boerderijgereedschap en huisraad.

III. 40 melk koeien, 20 beesten, 1 bul, 90 bokken en schapen, 6 karpaarden, karren, varkens, en een groote hoeveelheid koren, rog, kaf, enz. enz.

De plaats, zoo wel bekend, is een der besten van de Eersterivier plaatsen, en is gelegen in het meest vruchtbare en prachtige deel van het Stellenbosch distrikt.

Het groote voordeel dat deze plaats boven andere heeft, is hare nabijheid van de Statie, zijnde het woonhuis slechts één minuut te voet van de Vredenburg statie. Als een melkerij, zal het voldoende zijn het publiek er aan te herinneren dat de heer Roux gedurende eenige jaren den 1sten prijs voor boter op de Rosebank en andere tentoonstellingen getrokken heeft. Als een plaats voor vruchten, wijn en algemene doeleinden, behoeft dit wel bewaterd eigendom met de uitgebreide weilanden voor geen ander onder te doen.

VERKOOPING TE BEGINNEN OM 10 UUR V.M.

PAUL D. CLUVER, Afslager.

Stellenbosch, 3 Maart, 1897.

GETUIGSCHRIFT.

Sedert 1881 levert bovenstaande firma aan ons **Drukpapier**, en heeft ons al den tijd de hoogste voldoening gegeven—onder billijker termen dan andere leveranciers uit England of elders.

D. F. DU TOIT, & Co. Bepkt.

Paarl, 9 Feb. 1897.

22 ERVEN !
22 ERVEN ! !

Zooals maar weinig in de Markt komen.

EEN ZELDZAME KANS.

DE ondergeteekende door verscheidene peronen verzocht zijnde om van zijne gronden te verkoopen, heeft besloten publiek te doen verkoopen

Op MAANDAG, 15 dezer,

Om 10 uur precies,

Bovengemeld getal Erven, zijnde gedeelte van zijn plaats "Klein Plantage," gelegen aan de Paarl, achter de gebouwen van Zeederbergs Plein en die van Zions Kerk, gezond en prachtig gelegen, beplant met de keurigste wijngaard stokken met een fraaie uitzicht. Nu is er kans om te koopen.

J. E. DE VILLIERS.

A. B. DE VILLIERS & Co, Afslagers.

Paarl, 3 Maart. 1897.

STUKVATEN !
KUIPEN ! !
HOGSHEADS ! ! !

EN alle soorten van Vaatwerk te verkrijgen tegen de laagste Markt Prijzen bij den Ondergeteekende.

GOED WERK GEWAARBORGD.

H. ZUIDMEER,
Lady Grey Straat,
Paarl.

UIT DE HAND TE KOOP.

DE volgende Plaatsen aan elkander grenzende en meest allen beplant met Vrucht-Boomen en hebbende standhoudend water, n.l. Botrivier, groot 2,700 morgen, Papkuil 892 morgen, Twaalffontein 800 morgen, Welgemoed 971 morgen en Eerstehoop 846 morgen.

Voor bijzonderheden omtrent prijs en verdere termen doe aanzoek bij den ondergeteekende eigenaar tot den 1sten Mei, 1897.

P. J. DE KOCK.

Botrivier, Villiersdorp.

BENOODIGD

Een Assistent in de Publieke School te Rhodes.

ASSISTENT ... te toonen 3de klas certifikaat van bekwaamheid in Engelsch en Hollandsch. Naald- en Handwerk noodzakelijk en bekwaamheid om in Muziek en Zangkunst onderwijs te geven en van goed zedelijk gedrag. Salaris £60 per jaar. Applicaties moeten aan den ondergeteekende gezonden worden niet later dan den 15den Maart aanst.

C. W. CLOETE, Sec.,
P. K. Rhodes,
via Barkly Oost.

BENOODIGD,

EENE Assistent Onderwijzeres voor de 3de klas Publieke School, Campbell.

Salaris £60 per jaar, tevens eene private inkomst voor Muziek-onderwijs voor zes of zeven leerlingen.

Logies voor billijken prijs te verkrijgen aan 't Schoolgebouw of elders in onmiddelijke nabijheid.

Getuigschriften van bekwaamheid in het Engelsch en Hollandsch onderwijs met applicaties niet later dan Vrijdag, 26 Maart bij den ondergeteekende in te leveren.

Werkzaamheden te beginnen met het April kwartaal.

R. D. VOSS,
Hon. Sec. Pub. Sch.

Campbell,
4 Maart, 1897.

TWEE

Rondgaande Onderwijzers Benoodigd

Voor de wijk VECHTKOP, dist. HEILBRON, O.V.S.

APPLICATIES met de vereischte bewijzen van bekwaamheid, goed gedrag en lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, zullen door den ondergeteekende ontvangen worden tot 10 April e.k.

Salaris £120 per jaar en de schoolgelden.

Billijke reiskosten zullen worden vergoed.

F. E. MENTZ,
Secretaris Schoolcommissie.

Stijlfontein,
dist. Heilbron, O.V.S.,
4 Maart, 1897.

Wed. F. HERFKENS, & zn.

UTRECHT,

HOLLAND.

LEVERANCIERS van alle soorten van Schrijf-Druk en Courantenpapieren. Alles tegen zeer lage prijzen *franco* Kaapstad.

VAN D. SPUY, IMMELMAN & CO.

Vandu Afslagers en Agenten

Tel. ad. Malmesbury en Paarl :
"UNITY."

DRUIVEN !
DRUIVEN ! !

DE ondergeteekende heeft omtrent een duizend (1000) Manden goede hanepoot-druiven. De prijs is 4s per Mand van 50 lbs gewicht, bij Hex Rivier Statie geleverd. De kooper moet zijn eigen Manden of kisten en wat noodig is geven, en niet minder nemen dan 25 Manden tegelijk. Als de kooper verlangt en in tijd kennis geeft. dan kan ik hem met kisten voorzien, die een mandje kan bevatten, voor 1s per stuk.

Doet aanzoek vóór den 17den dezer.

S. F. NAUDE.

Adres : S. F. NAUDE,
Hex Rivier Statie.

BAZAAR

TE

GOOD SUCCESS, KLAPMUTS,

TEN BEHOEVE VAN DE

3de Klas Publieke School,

—OP—

Woensdag, 17 Maart,

OM 2 UUR N.M.

OM BIJDRAGEN WORDT VERZOCHT.

D. P. DU PLESSIS,
Secretaris.

KENNISGEVING

KOMEN aanloopen op de plaats Zandfontein, Tradouw, distrikt Swellendam, omtrent zes maaden geleden, eene Zwarte Witlies vaars, gemerkt rechteroor een winkelhaak van voren, linkeroor een sneetje van achteren.

De eigenaar kan dezelve terug krijgen tegen betaling van alle kosten tot datum dezes.

Indien niet gelost binnen een maand van af heden zal dezelve door den ondergeteekende in bezit worden genomen tot vergoeding van kosten.

C. S. GOUSSARD.

8 Maart, 1897.

KENNISGEVING.

OMTRENT den 15den December, weggeloopen een zweet vos Paard, gemerkt H. D. op rechterbout.

[illegible] Piketberg Een ieder die bovengenoemd paard aanhoudt zal volgens wet vervolgd worden.

S. J. VAN DER SPUY,
Alexandria,
P.O. Klipheuvel.

Onderwijzeres.

EEN gecertificeerde Onderwijzeres benoodigd voor een Derde Klas Boeren School, op de plaats Kanonberg, niet ver van Riebeek West. Kennis van Hollandsch een aanbeveling; Muziek noodzakelijk. Salaris £54 per jaar en alles vrij.

Aanzoek te doen bij den ondergeteekende vóór 9 April, e.k.

W. FOUCHE,
Riebeek West.

DURBANVILLE.

ONSECTARISCHE SCHOOL.

BENOODIGD.

EEN Eerste Assistent, Salaris £80 ; Ook een Tweede Assistent voor het Kinder-Departement, Salaris £60. Werkzaamheden, indien mogelijk, dadelijk na de April vacantie te worden aanvaard. Er is een goede opening op het dorp voor een bekwame muziek -onderwijzer. Applicaties met getuigschriften te worden gezonden aan den ondergeteekende vóór den 20sten MAART.

D. J. DE VILLIERS,
Secretaris.

18 Februari, 1897.

COMMERCIAL HOTEL

CERES.

DIT Hotel is thans overgenomen door den eigenaar de heer C. J. VAN DER MERWE, en zal onder zijn persoonlijk toezicht bestuurd worden.

BESTE HANDELS POSITIE!
GOEDE TAFEL!!

Al de Beste soorten Wijnen en Drank. Koloniale Dranken en Cigaren voorhanden

TARIEF BILLIJK.

Karren ontmoeten alle Treinen.

C. J. VAN DER MERWE,
Eigenaar.

SCHUTBERICHT.

AANGEHOUDEN in het schut van den ondergeteekende, twee struisvogels, wijfjes, beiden ongemerkt, de eene met schachten en kaal geplukt, de andere met volle vederen. Verkooping, indien niet gelost, op Zaterdag den 20sten Maart aanst.

L. J. LE GRANGE,
Schutmeester.

Weltevreden, Dist. Ladismith,
Februari 1897.

Departement van Publieke Werken.

ZEEKOERIVIER BRUG

KUIPERSFONTEIN.

TENDERS VOOR KONTRAKT NO. 1

Bruggehoofden, Steigers, en Opritten voor de Zeekoerivier Brug, Afdeeling Colesberg.

VERZEGELDE Tenders, duidelijk gemerkt "Tender voor Zeekoerivier Brug" zullen ontvangen worden door den Controleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, tot op Woensdag middag, 24 Maart, voor het bouwen van gemetselde Bruggehoofden en Steigers, Opritten, Muur, enz., van een brug te worden opgericht over de Zeekoerivier, Colesberg, te Kuipersfontein.

Teekeningen, Specificaties en Condities van Kontrakt, kunnen op aanvraag gezien worden ten Kantore van het Departement van Publieke Werken, Kaapstad, gedurende gewone Kantoor-uren.

Tenderaars moeten den kortsten tijd noemen waarin zij ondernemen het werk, vervat in dit kontrakt, te voltooien, en zoodanige Tender moet geteekend zijn door twee voldoende Borgen, die het behoorlijk uitvoeren van het Kontrakt waarborgen zullen.

De laagste of eenige Tender niet noodwendig te worden aangenomen.

JOSEPH NEWEY,
Hoofd Inspekteur
van Publieke Werken.

Departement van Publieke
Werken, Caledonplein, Kaapstad,
10 Maart, 1897.

Onderwijzer Benoodigd,

VOOR

2 Rondgaande Scholen in de Wijk M.L.V.

APPLICATIES verzegeld van behoorlijk gecertificeerde Certificaten van afgelegde Examens, goed zedelijk gedrag en wandel, en lidmaatschap eener Protestansche Kerk, zullen door den ondergeteekende worden ingewacht tot 5den April.

Salaris £120 per jaar benevens de schoolgelden.

Alleen ongehuwde personen zullen in aanmerking komen. Werkzaamheden te beginnen 3 Mei of zoo spoedig mogelijk.

Billijke reiskosten zullen vergoed worden.

D. J. VILJOEN, V.D.M.,
Vorzitter, Sch. Com.

Reitz, 5 Maart 1897.

ASSISTENT

Onderwijzeres Benoodigd

VOOR DE

Wijk Dorpschool te Reitz, O.V.S.

APPLICATIES voor bovengemelde betrekking zullen door den ondergeteekende worden ingewacht tot 5 April e.k.

Solicitanten moeten voorleggen :

(a) Behoorlijk gecertificeerde Certificaten van afgelegde Examens.
(b) Gecertificeerde getuigschriften van goed zedelijk gedrag en wandel.
(c) Gecertificeerde Certificaten van lidmaatschap eener Prot. Kerk.
(d) Gecertificeerde getuigschriften van bekwaamheid in Muziek en handwerk.
(e) Bewijs dat zij geschikt zijn voor het verantwoordelijk werk dat zij zullen hebben te verrichten met vermelding van hun ouderdom.

Salaris £135 per jaar.

Billijke reiskosten zullen worden vergoed.

Werkzaamheden te beginnen op 1 Juni of na de Juli vacantie.

D. J. VILJOEN, V.D.M.
Voorzitter, Sch. Com.

Reitz, Dist. Bethlehem,
5 Maart, 1897.

Onderwijzeres

GEVRAAGD om private Muziek Lessen op 't Dorp te geven. Vooreerst zullen er 21 leerlingen tegen 10/ per maand zijn. Later zouden er ook private lessen in 't zingen kunnen gegeven worden. De ondergeteekende zal gaarne op verzoek verder inlichtingen willen geven.

J. A. BEYERS.

Willowmore,
8 Maart, 1897.

HOE KOMT HET ?

HOE KOMT HET ?

DAT de Zweedsche Norrahammer Kachels zoo populair in Zuid-Afrika zijn geworden ?

OMDAT :—Zij beter dan alle andere kachels bakken en braden. Alle soort brandstofs gebruikt kan worden. 50% brandstof bespaard wordt. Zij gemakkelijk schoon te maken zijn, en om vele andere voordeelen.

In 't groot en in 't klein bij

WADNER EN ERIKSEN,

VROEGER

ZWEIGBERGK, ERIKSEN & Co., 17 Langestraat, Kaapstad.

GEVRAAGD

EENE Dame om onderwijs te geven aan eenige kinderen op eene Boerenplaats dicht bij Philadelphia, en ook dicht bij een Spoorweg statie. Salaris £36 per jaar en alles vrij. Kennis van Hollandsch en Engelsch wordt vereischt, die van Muziek eene aanbeveling. Werkzaamheden te beginnen na Juni-vacantie. Applicaties met getuigschriften te worden gezonden aan den ondergeteekende vóór of op 31 dezer.

S. P. MALHERBE, V.D.M.

Philadelphia, 4 Maart, 1896.

DANKBETUIGING.

IK geef hierbij mijn dank te kennen aan den jongen dr. L. F. Biccard van Hopefield voor zijn geneeskundige hulp en goede behandeling aan mijn zoon en mijzelven, daar wij zukkelende waren bijna een maand lang met onze oogen en niets konden zien, en den tweeden dag na zijne behandeling las ik mijne couranten en het kleintje speelde rond. Ik was te voren bij een ander dr. maar vond geen baat, dus ik raad eenig een, zukkelende aan die zware kwelling, naar hem. Ook breng ik mijn hartelijken dank toe aan den eerwaarde en mejuffrouw Neethling van Hopefield voor hun trouwe zorg en hulp aan ons bewezen gedurende den tijd onder drs. hulp.

J. J. TEUBES.

Smits Vallei, Achter Piketberg.

DOODBERICHT.

AAN familie en vrienden wordt bekend gemaakt dat op den 26sten Februari, 1897, te Bredasdorp overleden is mijn geliefde echtgenoot, WILLEM JOHANNES LOUW, in den ouderdom van 35 jaren.

M. C. LOUW, geb., du Toit.

DOODBERICHT.

AAN bloedverwanten en vrienden wordt bekend gemaakt dat ontslapen is, ontslapen in den Heer op den avond van den 27sten, Februari, HENDRIK FREDERIK SIMONIS, in den ouderdom van 44 jaren en drie maanden.

Goudini, 8 Maart, 1897.

DOODBERICHT.

Van mijne zijde weggerukt en overgeplant in de plaats zijner eeuwige bestemming, mijn nooit te vergeten echtgenoot HERMANUS DEMPERS VAN DER WESTHUIZEN in den ouderdom van 46 jaren 5 maanden en 9 dagen, aan de maag-kanker, waaraan hij geruimen tijd sukkelde, doch slechts 14 dagen bedlegerig was, en mij nalatende met 11 kinderen, waarvan de meesten de waarde van een vader niet weten te beseffen. Psalm 68 : 6.

Tevens worden betrekkingen en vrienden hartelijk bedankt voor de hulp aan mij bewezen.

De bedroefde weduwe
H. D. v. d. WESTHUIZEN,
geb. Kitshoff.

Rhenosterboschrug, Moorreesburg.
9 Maart, 1897.

Correspondenten

WORDEN verzocht alle brievengeld ter betaling van rekeningen voor subscripties, Advertenties en Drukwerk bevattende of betrekking hebbende op bezigheidszaken, aan den Secretaris der Maatschappij, en alle brieven met Correspondenties voor de Courant aan den Redakteur te richten.

A. B. HOFMEYR,
Secretaris.

Drukpers Maatschappij
Van de Sandt de Villiers & Co., (Bepkt)
"Ons Land" Kantoor,
Kaapstad, 14 Oct., 1896.

Dr. SMITH, *Woning :* MORDEN HOUSE, WALMER WEG, WOODSTOCK.

Kantoor Uren : 7 tot 9

Kantoor te Kaapstad,
1 Lutheran Terrace.

Kantoor Uren : 10 tot 12 v.m., 4 tot 6 n.m.

MARKTPRIJZEN.

KAAPSTAD.

VROEGE MARKT

10 Maart 1897.

	£	s.	d
Haverhooi	0	8	5
Aardappelen	0	10	4
Druiven	0	4	0
Appelen	0	4	1
Kweepeeren	0	7	1
Uien	0	6	8
Peren	0	7	9
Tamaties per 100 ...	0	2	7
Eenden	0	0	0

12 wagens 15 karren.

NIEUWE MARKT

10 Maart 1897.

	£	s.	d.
Appelen	0	11	6
Boter	0	1	4½
Kool	0	0	5½
Eenden	0	0	0
Eieren	0	20	6
Hoenders	0	5	2
Vijgen	0	2	6
Druiven	0	2	0
Uien	0	8	0
Aardappelen	0	9	8
Peren	0	5	9
Kweepeeren	0	4	9
Tamaties	0	2	1
Waterlemoenen	0	1	4
Kalkoenen	0	0	0
Patatas	0	7	10
Ganzen	0	4	11
Lemoenen	0	0	3
Boonen (droege) ...	0	15	6

LONDEN.

8 MAART (per telegraaf).—De gehoelde hoeveelheid wol, die op de volgende reeks veilingen zal aangeboden worden, is 360,000 balen waarvan 13,000 van Zuid-Afrika zijn.

9 MAART (per telegraaf).—De tweede reeks van koloniale wolveilingen voor het loopende jaar begon heden. Er was goede vraag maar de prijzen bleven onveranderd.

PORT ELIZABETH.

9 MAART (per telegraaf).—Op de produktenmarkt was er heden heegenaamd geen verandering in den prijs van bokwol. Op de gewone middagveiling werden 11 balen aangeboden en zes verkocht.

HET METAAL BERYLLIUM schijnt bestemd te zijn een groote rol te spelen in electrische toestellen. Volgens het *Journal des Inventeurs*, waaraan wij dit bericht ontleenen, is de rekweerstand van dit element grooter dan van ijzer en de geleidbaarheid grooter dan kooper. 't Is even goed geleidend als zilver. Het soortelijk gewicht is 2, dus kleiner dan van aluminium. De prijs is circa £8 per kilogram. Rekening houdende met het verschil in prijs en in soortelijk gewicht, kan men nagaan dat een stuk beryllium 160 maal minder kost dan een even groot stuk platina, terwijl 't tien maal minder kost dan een even zwaar stuk kooper.

DE ZUID-AFRIKAAN
VEREENIGD MET
ONS LAND.

DONDERDAG, 11 MAART, 1897.

DE VERNIEUWING VAN WIJNGAARDEN.

HET rapport der beoordeelaars, die de gouvernements prijzen hebben toegekend in de Amerikaansche stokken plantages competitie, is bekend gesteld, en het verheugt ons te zien, dat er zooveel vordering is gemaakt in 't schadeloos stellen voor de verwoestingen der phylloxera. De beoordeelaars, de heeren P. J. CILLIE, C.zoon, en J. P. DE WAAL verklaren, dat zij over 't algemeen zeer tevreden zijn met de competitie die sterk en algemeen was. Het getal inschrijvingen in de verschillende klassen was :—A, ongeënte plantages, 11 ; B, geënte wijngaarden, 21; C, enting van Amerikaansche stokken, 30 ; tezamen 62 inschrijvingen, een genoegzaam bewijs dat de belangstelling grootelijks is toegenomen.

De competitie in klas A was niet zoo sterk als in de andere, en de beoordeelaars verklaren, dat er weinige moeder-plantages van Amerikaansche stokken zijn aangelegd met het doel anderen van stokjes te voorzien, en daarom geven zij aan de hand, dat de moeder-plantages der regeering vermeerderd en vergroot zullen worden om beter in de groote behoefte te kunnen voorzien. Naar wij vernemen zijn er nu reeds veel meer aanzoeken dan de regeering ooit zal kunnen uitvoeren. Elk boer behoort een kleine moeder-plantage op zijn plaats te hebben, zoodat hij altoos genoeg stokken heeft om op te enten en zijn wijngaard zoo spoedig mogelijk kan hernieuwen. Waarom blijven zoo velen afhankelijk van de moeder-plantages der regeering? Alle jaren stokken te koopen kost geld en met een weinig moeite kan een ieder zijn eigen moeder-plantage hebben, en zich alzoo onafhankelijk maken van de regeering en veel onkosten besparen.

Velen maakten groot bezwaar tegen het enten van de Amerikaansche stokken en sommigen dachten, dat dit bijna een onoverkomelijk bezwaar was in 't hernieuwen der wijngaarden door behulp der Amerikaansche stokken. Hetzelfde was het geval in Frankrijk, toen de Amerikaansche stokken voor 't eerst werden ingevoerd ; vandaar de vele pogingen die aangewend werden om Amerikaansche stokken aan te kweeken die ongeënt genoeg voortbrengen om betalend te zijn. In het zuiden van Frankrijk plantte men groote wijngaarden van *Jacquez*, doch daar ze lang niet zooveel opleverden als de *Aramon* en de wijn een eigenaardigen wreeden smaak heeft, werden die wijngaarden later uitgeënt, en nu is de enting der Amerikaansche stokken de eenige manier om de phylloxera onschadelijk te maken. Het is bepaald bemoedigend van de beoordeelaars te vernemen, dat het enten van Amerikaansche stokken met zoo veel succes wordt uitgevoerd, dat zij het onnoodig achten voor het gouvernement zich verder met de zaak in te laten dan aan te moedigen door het uitloven van prijzen. In sommige gevallen groeide niet minder dan 90 percent der geënte stokjes, en het gemiddelde getal wordt gesteld op 60 percent, dat met recht bevredigend beschouwd kan worden, vooral als men in aanmerking neemt, dat het in het afgeloopen jaar in de westelijke provincie niet veel heeft geregend, dat de meeste enters nog onervaren waren en dat kleurlingen in vele gevallen voor dit werk, dat eene zekere mate van nauwgezetheid en oplettendheid vereischt, werden gebruikt.

De beoordeelaars verklaren dat zij het enten in een kweekerij verkiezen boven dat waar de Amerikaansche stokken dadelijk op hun permanente plaats in den wijngaard geplant worden, om het volgend jaar geënt te worden. Zij geven vijf redenen voor hun opinie. Aan den anderen kant moet men niet vergeten, dat men feitelijk een jaar wint door de stokken dadelijk op hun rechte plaats te planten, daar zij dan slechts eenmaal hebben wortel te schieten. Het bezwaar dat er hier en daar een stok zal mankeeren waar de enting niet slaagt kan weggenomen worden door te gelijker tijd een kleine kweekerij aan te houden en met geënte stokken in te boeten. In het zuiden van Frankrijk, waar men de uitgestrekte wijngaarden heeft, die meer of min op dezelfde wijze als de onze bewerkt worden, worden de Amerikaansche stokken dadelijk in den wijngaard geplant. Veel hangt af van de geaardheid van den grond. Is de grond schraal en droog, zoodat de kansen groot zijn dat vele stokken niet zullen groeien dan is het niet geraden geënte stokken, waaraan reeds veel werk en zorg zijn besteed, daarin te planten.

Aangaande de soorten van Amerikaansche stokken die gebruikt worden, verklaren de beoordeelaars, dat de *Riparia, Gloire de Montpellier, Rupestris Metallica* en *Aramon Rupestris* het best beantwoorden. Van de vele *Riparia* soorten staat *Gloire de Montpellier* gemakkelijk no. 1.

Een ander punt van belang is het afsnijden der oogjes van den plantstok. Dit wordt ten sterkste aanbevolen niet alleen omdat het 't wegnemen der vele uitspruitsels onnoodig maakt, maar ook omdat het sap dan niet afgeleid wordt, en direct naar het entje wordt gedreven. De beste tijd voor 't enten is de maanden Augustus en September, een feit dat ontdekt behoort te worden.

Eenige nuttige wenken aangaande het uitdeelen der prijzen worden aan de hand gegeven, vooral met het doel om de kleine boeren ook een kans te geven, en ze aan te moedigen. Wij hopen dat de regeering gevolg zal geven aan deze aanbevelingen. Wordt dit gedaan dan verwachten wij dat de competitie aanstaande jaar nog veel sterker zal zijn. De phylloxera heeft ons land reeds veel schade aangebracht en het verlies wordt nog jaarlijks grooter en daarom is het bepaald bemoedigend te vernemen dat de wijnboeren thans ontwaakt zijn en aan alle kanten bezig zijn Amerikaansche stokken aan te planten en hunne wijngaarden te vernieuwen. Hoelang zal het nog duren voor onze wijndistrikten weder zullen staan waar zij eenige jaren geleden gestaan hebben? Door 't aankweeken van Amerikaansche stokken kan de opbrengst gemakkelijk vermeerderd worden.

ALLERLEI.

Beaufort West, pas op!

Herhaaldelijk hebben wij reeds op de belangrijkheid van deze verkiezing gewezen, en wat wij verwacht hebben schijnt bewaarheid te worden daar de Rhodes-gezinden geene middelen ongebruikt laten om een Rhodes-man verkozen te krijgen. Naar wij vernemen is de heer Graham, advokaat te Kaapstad, gevraagd zich verkiesbaar te stellen voor Beaufort West. Indien de Rhodes-partij besluit een kandidaat te stellen zullen alle krachten ingespannen worden om den heer Graham verkozen te krijgen om daardoor de Rhodes-partij eene overwinning te bezorgen. Slaagt men daarin dan zal men aan de wereld verkondigen, dat de heer Rhodes nog de sterkste ondersteuning in de Kolonie heeft, en dit nog van een oude Afrikaner kiesafdeeling. Men vergete niet, dat de heer Graham op het Rhodes-receptie comité te Kaapstad was, en dus de gevallen grootheid heeft verheerlijkt, hoewel hij door ons parlement schuldig is verklaard aan den snooden strooptocht in de Transvaal. Men vergete niet dat de heer Rhodes herhaaldelijk verklaard heeft, dat zijn politiek nu eerst een aanvang heeft genomen en dat hij op den ingeslagen weg zal blijven voortgaan. Men vergete niet, dat de man die door den heer Graham verheerlijkt is geworden schuldig heeft moeten pleiten aan het verraderlijk komplot, doch geen enkel woord van berouw heeft geuit.

Indien de Afrikaners verdeeld zijn en niet eendrachtiglijk voor den Bondskandidaat, den heer Jan Luttig, werken, dan zal de heer Graham stellig staan, en mogelijk inkomen hetgeen dan als een bewijs zal genomen worden, dat de heer Rhodes nog de ondersteuning der Afrikaners bezit. Indien er al ooit een tijd geweest is waarin de Afrikaners alle mindere geschillen uit het oog moeten verliezen, en eendrachtiglijk moeten werken voor de nationale belangen van ons volk, dan is het nu. De uitslag van deze verkiezing zal ongetwijfeld invloed uitoefenen op de beraadslagingen van het Britsche charter-comité, ja, meer invloed nog dan al het geraas van de Rhodes-ontvangsten. Wint de Rhodes-partij het te Beaufort West dan keert de heer Rhodes als overwinnaar naar Zuid-Afrika terug om zijne onderdrukkingsplannen ongestoord voort te zetten. Beaufort West, Prins Albert en Willowmore! toont dat gij de belangen van ons volk weet te behartigen, en verijdelt de plannen der Rhodes-gezinden door den Bondskandidaat met eene overweldigende meerderheid naar het parlement te zenden.

De kritiek van de "Argus."

De *Cape Argus* van Dinsdag bevatte een artikel geschreven naar aanleiding van onze aanmerkingen van dien morgen over de houding aangenomen door den heer Chamberlain. Onze tijdgenoot schijnt te vergeten dat het de Rhodes-vrienden zijn die maanden geleden reeds met het praatje voor den dag zijn gekomen dat de heer Chamberlain met Rhodes schuldig is, en wij spreken op dit punt geen gevoelen uit; doch hebben aangetoond den geest die het onderzoek beheerscht, en de *Cape Argus* heeft niet een onzer argumenten beantwoord. Dat een partijdig, eenzijdig en oppervlakkig onderzoek niet strekken zal om den imperialen factor te zuiveren van de verdenking, en dat het geschokte vertrouwen daardoor niet zal worden hersteld is zoo duidelijk dat het ons verwondert dat de *Cape Argus* het schijnt te betwijfelen.

Professor de Vos en 't Engelsch preeken.

Elders publiceeren wij het belangrijke antwoord van professor De Vos op de vraag hem gesteld, wat zijn gevoelen is over het preeken in de Engelsche taal in de kerken der Nederduitsche Gereformeerde kerk. In zijn antwoord wijst de geachte professor weder op de bron van het kwaad—de school waarin niets anders dan een Engelsche geest wordt geademd. Men laat het kalf eerst verdrinken en klaagt dan dat het verdronken is. De bron van het kwaad moet uitgeroeid worden.

PROFESSOR DE VOS

OVER

ENGELSCHE DIENSTEN IN DE NED. GER. KERKEN.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Het zal van mij wel niet verwacht worden dat ik zal antwoorden op alle vragen mij in de nieuwsbladen door mij onbekende personen gedaan. Op de vraag echter van "M. H." of ik "voor of tegen Engelsche diensten in onze kerk," ben, wensch ik, zoowel om 't gewicht der zaak, als omdat men zich te Graaff-Reinet op mij beroepen heeft, het een en ander te zeggen.

Over de Graaff-Reinetsche kwestie spreek ik geen gevoelen uit, omdat ik met al de omstandigheden aldaar niet genoeg bekend ben. Over de zaak in 't algemeen echter ben ik steeds van oordeel geweest dat de ware belangen van Gods koninkrijk voor alles moeten gaan. Ja voor een groot deel is het juist om de belangen van onze kerk en van Gods koninkrijk in het algemeen, dat ik mij met de taalkwestie bemoei, hoewel mijn liefde voor en de rechten van mijn taal op zichzelve reden genoeg zouden geweest zijn om mij daartoe te bewegen. Kan het dus ergens duidelijk genoeg bewezen worden, dat het de heilige plicht is van onze kerk om aldaar voor Engelsche diensten te zorgen, dan behoort niemands liefde voor zijn taal dit in den weg te staan. Het preeken in Engelsch kan ergens zelfs zoo noodig zijn dat als men in die behoefte niet voorziet, dit aldaar tot de stichting eener Engelsche gemeente leiden kan, waar er mogelijk geen zuiver evangelie zal worden verkondigd, en waardoor er nog meer menschen geheel van onze Hollandsche diensten kunnen worden afgetrokken. Daar moest dus zelfs onze ijver voor het Hollandsch ons er toe bewegen om voor Engelsche diensten te zorgen.

Waar er echter geen bepaalde roeping daartoe bestaat, beschouw ik het een laffe naäperij en modezucht als onze predikanten Engelsche diensten houden, en daar doen zij wellicht meer om eene ijdele modezucht aan te kweeken en zich voor de toekomst moeilijkheden voor te bereiden, dan dat zij waarlijk nut stichten.

B[illegible] echter is 't meer bepaald de vraag of die Engelsche diensten, hoe noodig ook, in onze kerkgebouwen behooren gehouden te worden. Als algemeene regel zou ik zeggen, dat geene geregelde Hollandsche dienst, die door de gemeente genoegzaam gewaardeerd wordt, geheel door eene Engelsche dienst behoort verdrongen te worden: daar er voor hen voor wie eene Engelsche dienst noodig is, woonhuis of een ander gebouw of anders op een ander uur in het kerkgebouw kan gepreekt worden. Er kunnen buitengewone omstandigheden bestaan die dan natuurlijk in acht dienen genomen te worden. Gesteld, bijvoorbeeld, dat er ergens drie Hollandsche diensten gehouden worden, en dat er geen andere plaats is die groot genoeg is voor die allen voor wie een Engelsche dienst noodig is, dan zal men toch [illegible] een dier diensten willen opgeven, en misschien op eene of meer andere plaatsen tot een bidstond samenkomen, dan de andere van zulk een voorrecht te berooven, [illegible] leeraar te noodzaken vier diensten te houden.

Z[illegible] die hoegenaamd geene Engelsche diensten in onze kerkgebouwen willen toelaten meenen het goed, want zij zijn bevreesd dat als het eens begint het al verder gaan zal, en zij meenen dat zij onze kerk uit het gevaar houden door daaraan allen toegang tot de kerkgebouwen te ontzeggen. Maar verliezen zij niet te zeer uit het oog dat het toch eigenlijk de vraag niet is of die Engelsche geest in onze kerkgebouwen maar wel of die in onze *gemeenten* veld wint? In sommige gevallen zal men dien geest minder in de hand werken, door weleens waar het noodig is, zooals hierboven voorgesteld, in het kerkgebouw in 't Engelsch te laten preeken, dan door dit onbepaald te beletten den schijn op zich te laden, dat men onbillijk of vijandig is, en alzoo aan menschen een voorwendsel te geven, of wezenlijk hen te noodzaken, naar andere kerken over te loopen.

De omstandigheden zijn in ons land somtijds zeer ingewikkeld en men heeft die vaak bij deze dingen in acht te nemen. Maar wil men op den duur iets uitrichten, dan moet het kwaad bij den wortel worden aangetast. Waardoor hoofdzakelijk komt 't zoo ver, dat een kerkeraad eindelijk zooals te Graaff-Reinet moet pleiten: gij ziet dat 't hier nu eenmaal zoo gesteld is, dat als wij 't niet zoo met den Engelschen dienst inrichten, verliezen wij vele leden onzer kerk, en lijdt de zaak des Heeren schade? Daardoor dat de kinderen in de school zoo verengelscht worden! Ik zeg niet, doordat zij het Engelsch er zoo goed leeren, maar doordat zij 't Engelsch er zoo veel beter leeren dan hunne eigene taal; dat zij hunne moedertaal daar leeren minachten naast eene vreemde taal; en dus verengelscht worden.

Menig schoolcommissie, of predikant, of vader of moeder ziet dit niet genoeg in, en denkt alleen er aan: onze kinderen moeten goed Engelsch kennen omdat zulks voor hen noodig is. Meer bedoelen zij niet en ongelukkig denken zij ook niet verder. Maar aan plaatsen waar die door en door Engelsche scholen nu reeds hare ware vruchten beginnen te vertoonen, ziet men waar het langzamerhand overal heen gaat. In menig huisgezin is er zoodoende reeds tweespalt en droefheid ontstaan, door dat van de kinderen bij voorkeur Engelsche kerken bezoeken, zelfs bij de huisgodsdienst hunnen mond nauwelijks opendoen als die ouderwetsche Hollandsche Gezangen en Psalmen gezongen worden; eindelijk bij Engelsche kerken zich aansloten, of zich daar in 't huwelijk lieten bevestigen, belovende hunne kinderen in de leer dier kerken op te voeden. Daardoor is 't dat menig jong mensch geen ander courant of tijdschrift leest, dan een van die Engelsche, die hen er spoedig toe brengen om geheel van hun geslacht vervreemd te worden, en met hunne vijanden te heulen of samen te doen. Menig jong mensch uit zulke scholen komt nog niet dadelijk tot zulke uitersten; hij komt nog maar halfweg, omdat hij nog door de invloeden van het huisgezin of de omgeving teruggehouden wordt. Maar zijn of hare kinderen beginnen daar halfweg, en gaan dan zooveel verder; en zij of hunne kinderen hollen dan tot het einde der baan.

Waar ouders of leden eener gemeente dan over die gevolgen bedroefd of toornig zijn, geven zij de schuld aan anderen, misschien aan den leeraar en de schoolcommissie; terwijl dezen misschien weder zeggen: de ouders lieten ons onder den indruk dat 't naar hun zin was dat wij hunne kinderen zoo zouden verengelschen. Laat ieder eerlijk zich afvragen; gebruik ik al mijne magt om te zorgen, dat mijne kinderen en die van anderen naast mij, het regte onderwijs ontvangen en niet op school bedorven worden? Neem ik hierin behoorlijk in acht wat het hoogste hof onzer kerk mij op het hart gebonden heeft?

Het komt mij somtijds voor als of vele Afrikaners in de Kolonie niet meer dezelfde geestkracht bezitten, en niet zoo hunne dierbaarste belangen weten te handhaven, als die in de Republieken. Het is wel der moeite waard te onderzoeken in hoe ver onze scholen ook daarmede iets te doen hebben.

P. J. G. de Vos.

GEMENGD NIEUWS.

Een opheldering.—Het spijt ons dat in de twee jongste mailbrieven van "Medewerker" reflektiën op zekere heeren zijn ingeslopen die eerst na de publikatie kwamen onder de aandacht der redaktie, reflektiën waarmede wij niet instemmen. Wij hebben thans afdoende stappen genomen om voor goed te verhinderen dat iets van dien aard andermaal zal geschieden.

Aangeloopen een vaars op de plaats Zandfontein, Swellendam, van den heer C. S. Goussard. Zie advertentie.

Druiven, druiven.—De heer S. F. Naude, Hexrivier statie, biedt prachtige hanepoot te koop aan.—Zie advertentie.

Weggeloopen een paard van de plaats Alexandria, P.O. Klipheuvel, toebehoorende aan den heer S. J. van der Spuy.

Een bazaar ten behoeve van de publieke school, zal te "Good Success," Klapmuts, op Woensdag namiddag, 17 dezer, gehouden worden.

Passagiers. Onder de passagiers met de mailboot hier aangekomen zijn de heeren F. R. Thompson, L.W.V., J. Hays Hammond (reformer) en E. Garrett (editeur van de *Cape Times*).

Tenders.—Wij verwijzen kontrakteurs naar een advertentie namens het departement van publieke werken in zake de te maken brug over de Zeekoerivier te Kuipersfontein, Colesberg.

Dr. Jameson.—De *Cape Times* deelt mede dat deze beruchte landroover binnen kort naar Zuid-Afrika komt om de overlandsche telegraaf van den heer Rhodes verder te helpen aanleggen.

Uitgebreide verkooping.—Wij verwijzen onze lezers naar de advertentie van een zeer groote en belangrijke verkooping te Rietjesgat, distrikt Caledon, van kostbare plaatsen, paarden, schapen, bokken, ezels, beesten, enz. enz., toebehoorende aan den heer J. J. Swanepoel, sr.

Charter vs. Imperiale regeering.—Welke van die twee regeeringen is te verkiezen? Deze vraag kan men niet in 't afgetrokkene behandelen. Slechte, verrotte Charter-regeering kan veel onwenschelijker zijn dan de imperiale regeering. Men moet naar de omstandigheden en de werkelijkheid zien.

Nieuwe boeken.—Met de laatste mail hebben wij van den heer Fisher Unwin, Londen, de volgende boeken ontvangen: "South Africa as it is" by T. R. Statham, en "Trooper Peter Halket of Mashonaland," by Olive Schreiner. Wij hopen later nader kennis van deze belangrijke boeken te nemen.

Een kontrast.—Terwijl ds. S. J. du Toit in de *New Review* een artikel geschreven heeft over het behoud van het Charter voor Rhodesia, heeft de eerw. John Mackenzie (moe nie grens nie!) in een ander tijdschrift nl. de *Contemporary Review*, een artikel, dat heftige aanvallen op de Chartered compagnie bevat.

N. Hofmeyr's boek getiteld *De Afrikaner Boer en de Jameson inval*, heeft het hart van onze boeren getroffen. Dit boek behoort een plaats te hebben in elke woning. De prijs is slechts 5s. 6d. postvrij en verkrijgbaar bij de heeren Jacques Dusseau & Co., 6 Kerkstraat, Kaapstad. De geheele Z.A. Pers beveelt dit boek ten zeerste aan.—*Adv.*

Vijftiende Bondscongres.—Daar de heer P. J. du Toit, voorzitter van het provinciaal bestuur, afwezig zal zijn in verband met de werkzaamheden van de runderpest commissie, zal de voorzittersstoel worden ingenomen door den vice-voorzitter, den heer J. P. du Plessis, L.W.V. Naar wij vernemen zal de heer N. F. de Waal, van Middelburg, ook niet tegenwoordig kunnen zijn.

"Het Te-huis," 85, Bree-straat. — Hiermede wensch ik mijn hartelijken dank toe te brengen aan een onbekenden vriend van Kuilsrivier voor de groenten aan ons gezonden, namelijk: een zak groenten, een kistje tomatoes, drie pompoenen, drie waterlemoenen en vijf spaanspekjes. — Wij hadden weder onze debats-vereeniging over het verlichten van de stad, wat het best was gaslicht of elektrisch licht. De inleider H. van Heerden was voor gas en H. van Deventer voor elektrisch licht. Die voor het elektrische licht waren hebben het gewonnen met zestien tegen zes stemmen.—J. Eberlein, huisvader.

Oneerlijke praktijken.—Zekere Joseph Levy, van de firma gebroeders Levy, te Aliwal Noord, is houder van een gouvernements dipdepôt. Alle dipstoffen worden door de regeering vrij per spoor vervoerd en de boeren in een distrikt kunnen dus tegen kostprijs de dipstoffen verkrijgen, terwijl de winkelier 4½ percent commissie krijgt. Meneer Levy echter verkocht van de voorradige Coopersdip aan een boer in den Vrijstaat, hetgeen tegen de bepalingen is, daar slechts aan boeren in het distrikt verkocht kan worden. Dit bracht een vervolging aan, waarbij gezegd werd door den aangeklaagde dat hij zulks deed op een order van T. Dreyfus van Oost Londen. De aangeklaagde werd door den magistraat met £2 (de hoogste straf is £20) beboet. Er mag wel eens onderzocht worden of er in er zulke transacties plaats vinden.

De boekerij te Fraserburg.—Een correspondent schrijft van Williston 4 Maart:—"Ik was op een bezoek naar Fraserburg en bezocht de openbare bibliotheek en vond daar geene nieuwsbladen op de tafel, de kasten waren gesloten en mij werd verteld, dat ze geen publieke leeskamer was. Of dit het geval is weet ik niet, doch ik zag nieuwe boeken waarin geschreven was 'Public Library.' Is die bibliotheek opgericht door publiek geld?"

Rondgaand hof te Uitenhage.—Jacob Chengo, die schuldig pleitte aan strafbaren manslag (hij had een arbeider met een stok geslagen, dat hij stierf) kreeg 14 dagen harden arbeid, zijnde prisonier reeds 6 maanden in den tronk geweest. Charles Plaatjes kreeg 1 jaar voor het stelen van verschillende artikelen te Blauwboschkuil. Twee-en-twintig maanden was het vonnis van Gert Orontes voor het stelen van 8 lbs. spek te Kruisfontein. Charles Yoyo, beschuldigd van aanranding, kwam vrij. Jan McLean werd tot 2 jaar harden arbeid veroordeeld voor het stelen van 2 beesten, behoorende aan een Roomschen priester te Grahamstad, terwijl Kleinbooi 9 maanden kreeg wegens diefstal van vee te Tregaron. Tom Bill werd tot 3 maanden veroordeeld omdat hij de politie weerstand geboden had. Jim Face, beschuldigd van abductie, kwam vrij. Klaas Goza werd tot 2½ jaar veroordeeld en Andries Queto tot 18 maanden harden arbeid wegens diefstal van vee. Andries Jagers van Uitenhage beschuldigd van diefstal van £22 12s, werd vrijgesproken.

De arme Hollandsche taal.—We hebben al meer dan een staaltje gegeven van de wijze waarop b.v. door het Colesbergsche blad de Hollandsche lezers afgescheept worden. Hier volgt nu een staaltje uit het zuiden en wel uit de *South Western Echo*, te Riversdal uitgegeven. Hoe ter wereld Afrikaners, die het probeeren te lezen, er wijs uit zullen worden, is een raadsel. Het is het begin van een inleidings-artikel over de kwestie tusschen volksraad en hooge hof in de Zuid-Afrikaansche republiek, en luidt aldus:—"De uitslag van den Hoogen Koort der Zuid Afrikaansche Republiek in Het Brown zaak heeft een stryd veroorzaakt tusschen den Uitvoerende en den Hoogen Koort, en by het geval vah den Uitvoering heeft het Eerste Volksraad nu een wet gepasseerd hetwelk de Uitvoering magt geef de Rechtspleging te beheerschen, en onder die voorwaarden worden de Regters geroepen een eed te doen dat zy de be sluiten door den Raad gepasseerd als bringen zullen behandelen niettegenstaande het feit dat zy zich kunnen beschouwen als strydig met den Grondwet zelven, en dit niettegestaande een protest geteekend dooral de Regters van den Hoogen Koort, die verklaren dat dit wet de onafhankelykheid van den Hoogen Koort aangaat en verzoeken dat dit zaak moge uitgesteld worde tot den jaarlykschen zetting in aanstaande Mei, ten einde het stem des volks te hooren."

OPROERIGE KAFFERS.

(*Reuter-telegram.*)

DE KAFFERS GEDOKTERD.

Vrijburg, 9 Maart. — Er is bericht uit Kuruman dat de kaffers vertellen dat Toto zich bij de rebellen aangesloten heeft en aan de verschillende Batlaros bevel gezonden heeft dat de vechters moeten komen naar Langberg. Van eenigen, die weigerden, werden vee en alle bezittingen verbeurd verklaard. Totos hoofddorp is geheel verlaten. Al de kaffers in Langberg worden voor den oorlog gedokterd.

De Kaapsche bereden scherpschutters en eenige Vrijstaatsche burgers trokken Kuruman rivier af en bezetten Sioding.

Vele paarden stierven aan de paardeziekte.

Water is zeer schaarsch behalve te Kuruman zelf en transport is zeer moeilijk.

KAFFERPRAATJES.

Vrijburg, 10 Maart. — Een dépêche van Kuruman, gedateerd den 7den, zegt: "Toto zond een bode zeggende dat hij loyaal is maar dat hij zich zal verdedigen als de regeering hem aanvalt." Lukas Jantje zond den magistraat geld, dat hij bekende ontvangen te hebben voor goederen, door hem verkocht uit Pearce's verlaten winkel en die hij tegen Galishwe's strooperijen beschermde.

De troepenmacht, die *via* Kimberley reisde, wordt Vrijdag te Kuruman verwacht.

EEN KLACHT.

Vrijburg, 3 Maart, 1897.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Is het niet een schande zooals gouvernementsgeld verspild wordt! Men neemt bijvoorbeeld zes muilenwagens in dienst om provisie van Vrijburg naar Kuruman te brengen. Dan krijgen ze vijftien dagen voor de heen- en vijftien dagen voor de terugreis, d.i. dertig dagen, waar de ossen- en donkeywagens het in negen dagen doen. Maar het is te begrijpen want hoe wordt het gegeven en aan wie? Dan laden ze maar vier duizend pond op en aan koorn op drie pond per dag voor kost voor het volk en voer voor de muilen; terwijl ze een menigte wagens kunnen krijgen die hun het transport voor 12s. of 15s. per 100 lbs. laten komen. En is het dan niet veel gewaagd om een wagen met 4,000 lbs. geweren en ammunitie van Vrijburg te zenden naar Kuruman zonder een politie erbij, nu in oorlogstijd, tusschen de kaffers. Ieder mensch weet dat de kafferrapporten nacht en dag doorgaan; hoe gemakkelijk kunnen ze dus de wagens voorliggen en alles nemen. Zoo gaat het met het Engelsche bestuur. En had de regeering vrijwilligers hier gevraagd in het land, zonder betaling, alleen geweer en ammunitie, dan zou de oorlog gauw ten einde zijn geweest. Geef hun maar net de buit of den grond, dan zouden de oproermakers en moordenaars al in handen geweest zijn.

De uwe,

Vrijburger.

Het Transvaalsche Hooggerechtshof.

MEMORIES.

Uit Johannesburg is aan de *Volksstem* bericht dat daar een plan gaande is om ten koste desnoods van duizenden ponden sterling, een agitatie ten gunste van het hooggerechtshof aan te kweeken, met de bedoeling om den volksraad onder het hof geplaatst te krijgen. Voor dat doel zullen menschen door het land gestuurd worden met memories in bovengenoemden geest. De *Volksstem* waarschuwt het publiek geen memories te teekenen die men niet zelf heeft gelezen en verstaan.

IN DE KNIJP.

Nu de *Star* geen kans ziet de argumenten in zake het hooggerechtshof in *Ons Land* verschenen te weerleggen, neemt hij de toevlucht tot *leugens* en vertelt de wereld dat die artikels in de Transvaal gefabriceerd en naar Kaapstad opgezonden werden. Wel zoo'n taktiek kan men van de *Star* verwachten. Terecht zegt echter de *Express*: "Gesteld al dat dat zoo was, verandert dat dan iets aan de gegrondheid der argumenten?"

DE RUNDERPEST.

[*Reuters-telegrammen.*]

BIJ WARRENTON.

Kimberley, 9 Maart.—Er wordt bericht dat runderpest verder uitgebroken is op de plaatsen Graspan en Pontdrift bij Warrenton.

BOETE.

Kimberley, 10 Maart.—Marthinus Rhoda, een transportrijder, werd veroordeeld tot £3 of een maand omdat hij ossen zonder wachter had laten weiden op een geproclameerde besmette area.

TE PRETORIA.

Pretoria, 10 Maart.—Op de vroege markt werd hedenmorgen een os ontdekt, die naar men gelooft aan runderpest leed. Het dier is in kwarantaine geplaatst en de overigen van het span zijn ingeënt door den veldkornet. De plaats is ook ontsmet en andere voorzorgsmaatregelen getroffen.

J. Pierpoint Morgan te New-York, zal voor zijne rekening een gasthuis, een *Lying-in Hospital* laten inrichten, voor een som van ongeveer £200,000, en dat aan de stad zijner inwoning schenken!

TELEGRAMMEN

OVERZEESCH.

DE VREEMDELINGEN-WET.

MADAGASKAR.

Londen, 8 Maart.—(*Reuter*).—Betrekkelijk een gerucht dat de heer Chamberlain rechtuit aan president Kruger had te kennen gegeven dat de vreemdelingen-wet een schending van de conventie was, is het waar dat er gecorrespondeerd is over de zaak maar het koloniale kantoor weigert op dit punt te zeggen wat de aard der correspondentie is.

De heer Curzon, onder-secretaris van buitenlandsche zaken, zei in antwoord op een vraag in het lagerhuis, dat hij vertoogen indiende bij Frankrijk omtrent de positie van Britsche zendingsstaties en Britsche onderdanen in het algemeen op Madagaskar.

? ? ? ?

Londen, 9 Maart. — (*Reuter.*) — De *Times* heeft hedenmorgen een krachtigen brief van den heer Edmund Garrett, editeur van de *Cape Times*, waarin de bewering van den heer Statham, dat de *Cape Times* onder contrôle van den heer Rhodes staat, ontkend wordt. De heer Garrett merkt op dat het de Pretoria kliek en niet de heer Rhodes is die het noodig vindt nieuwsbladen om te koopen.

De helden van 't noorden.

Londen, 9 Maart.—(*Reuter*).—De Londen *Gazette* publiceert een dépêche van sir Frederick Carrington, gedateerd 12 December met talrijke aanbevelingen voor dapperheid, ook dekkende een dépêche van lord Rosmead gedateerd 13 Januari.

KAAPKOLONIE.

KAMER VAN KOOPHANDEL.

Oost Londen, 9 Maart.—(*Reuter*).—De jaarvergadering van de geassocieerde kamers van koophandel begon hedenmorgen. De heer L. Wiener was voorzitter en er waren vertegenwoordigers van zestien kamers van koophandel zijnde ongeveer 20 afgevaardigden. De president hield een lange openingsrede, waarin hij handelde over den handel in 't algemeen van Zuid-Afrika.

Oost Londen, 10 Maart.—(*Reuter.*)—De afgevaardigden naar het congres der kamers van koophandel waren gisteren op de rivier en hun werden de havenwerken getoond door het havenbestuur. Vanavond zullen ze de gasten zijn van de kamer alhier op een banket in het Strand hotel.

Oost Londen, 10 Maart.—(*Reuter*),—Het congres van de kamers van koophandel is over. De volgende heeren werden tot bestuur gekozen voor de volgende drie jaren: L. Wiener, voorzitter, Jagger, vice-voorzitter, Hay, thesaurier, en de heeren Beard, Brown, Johnston, Blaine, Spielhaus en Twentyman, comitéleden. Een uitnoodiging van Pretoria om het volgende congres daar te houden werd aangenomen.

PHYLLOXERA.

Worcester, 9 Maart.—(*Reuter.*)—Op goed gezag wordt mij bericht dat phylloxera gevonden is te Slanghoek, Goudini.

BONDSCONGRES.

Malmesbury, 10 Maart. — (*Reuter*).—Het Afrikaner Bondscongres opent morgen. Ongeveer 12 afgevaardigden en de secretaris, de heer Theron, L.W.V., kwamen van morgen hier aan. De overigen, ongeveer negentig, komen van avond.

NATAL.

VOOR OUDE MENSCHEN.

OFFICIEREN.

Pietermaritzburg, 9 Maart.—(*Reuter*).—De regeering publiceert een wetsontwerp om voorziening te maken voor den ouderdom voor personen, die in den publieken dienst zijnde, niet gerechtigd zijn op pensioenen of gratificatie, zullende de bijdrage der regeering tot het fonds niet £2,000 per jaar te boven gaan.

Een proklamatie in de *Gazette* maakt bekend dat de markies van Landsdowne goedgevonden heeft dat een commissie in het rijksleger om de twee jaar gegeven wordt aan officieren in plaatselijke troepenmacht onder regulaties, die betrekking hebben op zoodanige commissies.

SPOORWEGCONFERENTIE.

Pietermaritzburg, 10 Maart.—(*Reuter*)—De conferentie van Zuid-Afrikaansche spoorwegambtenaren eindigde hedenmiddag hare werkzaamheden. De afgevaardigden van de Kaap en naburige staten vertrekken hedenavond.

VAARWEL!

Durban, 10 Maart. — (*Reuter.*)—Sir John Robinson, vergezeld van lady Robinson en hunne dochters, scheepte zich hedenmorgen in de *Arondale Castle* in, waarmede zij naar Engeland gaan. De gezondheid van den ex-premier is nog zeer onbevredigend en daarom was de tijd van zijn vertrek niet algemeen bekend gemaakt, maar toch waren vele oude kolonisten, vrienden en ambtenaren op de werf om vaarwel te zeggen aan sir John en hem een spoedig herstel toe te wenschen. Sir John heeft van alle kanten uitdrukkingen van oprechten spijt ontvangen over zijn gedwongen uitgaan uit het publieke leven. De *Advertiser*, hem een goede reis wenschende, zegt heden: Sir John zal gevolgd worden door de goede wenschen van alle Kolonisten voor een spoedig en geheel herstel tot gezondheid. Zelden dat een koloniale staatsman bij zijn uittreden uit het publieke leven een algemeener en oprechter bewijs van zijn waarde en respekt en genegenheid van zijn medekolonisten ontvangen heeft. Politieke tegenstanders zijn even begeerig geweest als zijne voorstanders om dien toon van sympathie te doen groeien en respekt te toonen voor een wiens oprechtheid en vaderlandsliefde nooit betwijfeld is of kon worden. Hoeveel men op politieke punten verschilde, het was altijd een genot de toewijding aan zijn plicht op te merken. Iedereen gevoelt dat Natal wegens het aftreden van sir John armer zal zijn en ieder hoopt ook dat dit uittreden niet permanent zal zijn en dat een resultaat van de reis, die thans begint, zal zijn dat hij zijn krachten herwinnen zal zoodat hij nog weer eens zijn plaats onder de raadslieden des volks zal kunnen innemen.

Z. A.-REPUBLIEK.

MEER BEMOEIZUCHT.

Johannesburg, 9 Maart. —(*Reuter*). — De Johannesburgsche kamer van koophandel heeft op haar schrijven aan den heer Conyngham Greene, waarin zij protesteert tegen onnoodige lastige regulaties, daar de regeering er op aandringt dat alle rekeningen, kwitanties en geleibiljetten in 't Hollandsch moeten zijn, een antwoord ontvangen dat de zaak ter kennis van den hoogen commissaris gebracht is.

Kaffers, slechte vrouwen en een bom.

Johannesburg, 9 Maart.—(*Reuter.*)—Meer dan 1,200 pas aangekomen kaffers werden gisteren aan het paskantoor geregistreerd.

Graaf Plufer en gezelschap bezocht Zondag de Prinses batterij te Krugersdorp en vond daar een onontplofte bom, die de graaf als een reliek van den sluiptocht bewaren zal.

Een groote menigte was gisteravond bij het Parkstation om getuige te zijn van het vertrek van een grooten troep vrouwen van het vasteland, wier uittocht het gevolg is van de nieuwe wet, die heden van kracht wordt. Er zijn reeds drie honderd vertrokken en nog een driehonderd zullen gaan.

LICENTIEHOF.

Johannesburg, 10 Maart.—(*Reuter.*)—Het licentiehof zat gisteren weer. De meeste applicaties werden toegestaan voor een tijd van drie maanden ten gevolge van den wensch der regeering, gesteund door een groote meerderheid van belastingbetalers, voor een beperking van den drankhandel.

NAAUWERE VEREENIGING.

Pretoria, 9 Maart.—(*Reuter*).—De president is met zijn gezelschap heden om twaalf uur naar Bloemfontein vertrokken om president Steyn te ontmoeten. Zij zullen ongeveer een week afwezig zijn.

DUITSCHE KONSUL.

Pretoria, 10 Maart.—(*Reuter.*)—De nieuwe Duitsche konsul voor Johannesburg maakte zijn opwachting bij de regeering en bood zijn geloofsbrieven aan. Hij werd geïntroduceerd door den hoofdkonsul Herr von Herff.

CRETA.

[*Reuters-telegrammen.*

Een deur open.

Londen, 8 Maart.—Er wordt hedenavond bericht dat het antwoord van Griekenland de deur opent voor een vergelijk.

Wat Engeland denkt.

Londen, 9 Maart.—Groot Brittanje is ontevreden met het antwoord van Griekenland en acht het voor de Grieken noodig Creta te verlaten vooral met het oog op hernieuwde gevechten tusschen de Mohamedanen en Christenen in de nabuurschap van Creta.

Een flinke positie.

Londen, 9 Maart.—Het antwoord van Griekenland op de gezamenlijke nota der mogendheden is aangeboden. Het doet een beroep op de mogendheden om niet aan te dringen op het plan van autonomie voor Creta, maar om de Cretensen zelf te laten beslissen over hun toekomst. Het antwoord zegt ook dat Griekenland de troepen niet kan wegnemen en de Cretensen overlaten aan de genade der Mohamedanen, hoewel het gewillig is de vloot weg te nemen.

Engelands politiek.

Londen, 10 Maart.—In het lagerhuis zei gisteravond de heer A. J. Balfour, in antwoord op sir William Harcourts vraag dat er besloten was een belofte te doen dat Groot Brittanje geen stappen tegen Griekenland zou nemen zonder toestemming vooraf van het parlement. De politiek der regeering, voegde de heer Balfour erbij, doelde op de vrijheid van Creta en den vrede van Europa.

De heer Rhodes en de Afrikaners.

Louw en Venter.

"De heeren Louw en Venter, voor de Londensche parlementaire onderzoeks-kommissie poserende als de vertegenwoordigers der koloniale Afrikaners, dat is wel een van de kostelijkste episodes uit de weerzinwekkende Rhodes-komedie welke nu aan den gang is. Als dieven en kwaaddoeners zijn deze Afrikaner "vertegenwoordigers" uit hun land weggeslopen naar Europa en nu staan ze als pleitbezorgers van het "land van bedrog" en doen het voorkomen alsof door hun mond heel het Afrikanerdom spreekt! *What next?*" vraagt de *Volksstem.*

[*Reuter-telegrammen.*]

Rhodes, de veehandelaar.

Londen, 9 Maart.—De *Daily News* zegt dat de heer Rhodes een stoomboot gekocht heeft en daarmee naar Holland zal gaan om vee en schapen voor Rhodesia op te koopen. Hij keert later naar Engeland terug om Engelsche beesten in te schepen voor hij naar Beira gaat.

Een edel drietal.

EEN ZWAK GEHEUGEN.

Londen, 9 Maart.—Bij de zitting op heden van het comité van onderzoek werden de heeren Louw en Venter, leden van het Kaapsche parlement, weer ondervraagd. In antwoord op den heer Chamberlain zeiden zij dat zij Gechartered beheer in Rhodesia verkozen omdat de naturellenpolitiek der Chartered compagnie beter overeenstemde met het gevoelen der kolonisten.

Sir Graham Bower was de volgende getuige. In antwoord op den heer Chamberlain zei hij dat de heer Rhodes hem op het eind van October, 1895, in strikt vertrouwen gezegd had dat hij van plan was het Protektoraat over te nemen, dat er waarschijnlijk troebelen in Johannesburg zouden zijn en dat hij een troepenmacht op de grenzen wenschte te hebben. De heer Rhodes had er bijgezegd: "Jullie kerels—bedoelende den hoogen commissaris en de rijksregeering—bent duivelsch langzaam. Jullie kunt handelen indien jullie wilt. Als jullie het niet doet, zal ik." Getuige herinnerde zich niet dat hij den gouverneur dit mededeelde. Bovendien werd het hem in vertrouwen medegedeeld, en hij verwittigde den gouverneur ook niet van de waarschuwing van den heer Newton op 15 December omtrent den oorlogszuchtigen toon van de troepen te Pitsani, omdat hij dacht dat het rustiger werd. Hij zag den heer Rhodes op 18 December en vroeg omtrent dr. Jamesons troepen. De heer Rhodes zei toen: "Die zijn allright en veilig daar en zullen daar blijven." De heer Rhodes zei aan getuige op 28 December dat hij geld bijgedragen had voor een revolutie in Johannesburg. De getuige kon zich niet herinneren of hij den gouverneur dit gezegd had. Toen de heer Rhodes getuige op den Zondag gezegd had dat dr. Jameson over de grenzen was gegaan, leek hij verpletterd en rérig alsof hij spijt had.

Een zwak geheugen.

Volgens het verdere bericht omtrent het onderzoek in Engeland lijdt sir Graham Bower aan een zeer zwak geheugen. Voor een man van zijn positie is dat uiterst gevaarlijk en het is te hopen dat de man met dat gebrek ten eerste uit zijn post ontzet wordt.

Dankbetuiging.

De heer J. A. de Waal van Uniondale heeft namens den president der Zuid-Afrikaansche Republiek een dankbetuiging ontvangen voor de resolutie gepasseerd op den 23sten Januari l.l. aldaar, die van denzelfden inhoud is als andere reeds gepubliceerd.

ELEKTIES.

BARKLY OOST.

De heer R. J. N. Orpen, die zich eerst als kandidaat aangeboden heeft voor de vakature, heeft zich thans teruggetrokken ten gunste van den heer Stretton. De strijd zal dus tusschen laatstgenoemde en den heer De Wet zijn.

BEAUFORT WEST.

De heeren J. A. Thwaits en F. W. Baker zullen als independente kandidaten staan voor Beaufort West. Hoe meer zielen, hoe meer vreugde; laten de Bondsmannen echter hun plicht doen en stemmen voor den Bondskandidaat Jan Luttig.

KERK EN SCHOOL.

De heer F. W. Herold, magistraat, is benoemd tot lid van den raad van het Stellenbossche college en publieke scholen.

Gevraagd:—Een muziekonderwijzeres voor Willowmore; onderwijzers voor twee rondgaande scholen in het distrikt Reitz, O.V.S., salaris £120 per jaar en de schoolgelden; een assistent-onderwijzeres voor de wijk dorpsschool te Reitz, O.V.S., salaris £135 per jaar; een gecertificeerde onderwijzeres voor een boerenschool op de plaats Kananberg, Riebeek West, salaris £54 per jaar en alles vrij; eene onderwijzeres voor een boerenplaats nabij Philadelphia, salaris £36 per jaar en alles vrij.

Voor politoer, om meubelen op te frisschen, doet het *Weekblad voor Drogisten*, het volgende recept aan de hand:—Men lost 113 gram beste schellak in 1·4 liter alcohol van 50° op; op een warme plaats en onder gestadig omroeren is de oplossing in 24 tot 36 uur gescheid. Dan voegt men er bij 0·57 liter terpentijn en schudt goed door. Verder worden 1·14 liter gekookte lijnolie onder omroeren bijgemengd, en ten slotte, na volkomen vermenging, nog 113 gram zwavel aether en 113 gram sterke geest van salmiak. Voor het gebruik moet de politoer goed geschud worden. Het wordt met een sponsje opgebracht en flink nagewreven.

PAARL.

VERGADERING VAN WIJNBOEREN.

(*Van onzen specialen rapporteur.*)

Eene vergadering van wijnboeren en belangstellenden, belegd door de heeren D. J. A. van der Spuy en M. S. Basson, directeuren der koloniale brandewijn-maatschappij, werd Dinsdagmorgen in het stadhuis aan de Paarl gehouden, met het doel den wijnoogst van dit jaar te bespreken. De vergadering was om half tien uur bepaald, maar het was reeds over tien voor zij een aanvang nam. De opkomst was klein. Slechts ongeveer 20 personen woonden de vergadering bij.

De heer D. J. A. van der Spuy werd tot voorzitter gekozen en den stoel innemende zeide hij dat het hem van harte speet zulk een kleine opkomst te zien. Nogthans men kon de menschen niet dwingen in te komen. Het doel van de vergadering was iedereen bekend en hij zou dus daarover niet uitwijden, maar dacht dat het goed zou zijn in het kort een overzicht te geven van wat door de koloniale brandewijn-maatschappij gedaan is. Zooals men zich zal herinneren werd een contract door de maatschappij met de boeren aangegaan om voor drie jaren een-tiende van den brandewijnoogst aan de maatschappij af te geven. Daar de lijsten echter niet genoegzaam geteekend werden kon de oogst van 1896 niet ingevorderd worden. Op eene vergadering in Mei van laatste jaar te Worcester gehouden, werd besloten het contract met de maatschappij voor een verdere 3 jaren te hernieuwen, en de prijs van het een-tiende werd bepaald op £10 aan aandeelen en £5 kontant geld. Dit besluit werd genomen op eene vergadering door ongeveer 300 brandewijnboeren bijgewoond. Men begon toen de lijsten te laten teekenen maar kreeg ze niet vol geteekend, zoodat er nog een 300 leggers in de markt bleven. De maatschappij had slechts ongeveer 100 leggers van den oogst van 1895 in handen, en daar zij de Vrijstaatsche en Transvaalsche markten wilde exploiteeren, moest zij brandewijn tegen £40 per legger koopen om het artikel te kunnen leveren. Dit jaar zijn de lijsten echter beter geteekend dan het vorige jaar. Uit de lijsten die reeds ingekomen zijn blijkt dat reeds voor 4,638 leggers geteekend is, en als de uitstaande lijsten ingekomen zijn zal het getal meer dan 5,000 leggers beloopen. Dit is wat tot hiertoe gedaan is. Men had het der maatschappij kwalijk genomen dat zij brandewijn tegen £40 per legger had gekocht, maar men moest koopen om in de markt te gaan, en zaken zouden niet slecht gegaan zijn, maar toen begon de Transvaalsche regeering zich met de licenties te bemoeien en de handel werd gestremd. Niemand kon dit voorzien hebben. Het kwam heel onverwacht. Men had verwacht dat de prijs nog hooger zou stijgen. Instede daarvan kwam er, ter oorzake van de genoemde redenen, eene daling. Wat betreft dit distrikt kon spreker zeggen dat te Franschhoek 12 boeren, hadden geteekend, te Achter-Paarl 13, voor 35 leggers; te Groot Drakenstein al de boeren behalve twee die van huis waren, voor 77½ leggers; en aan de Paarl is voor ongeveer 100 leggers geteekend. Van Stellenbosch zijn de lijsten nog niet ontvangen. Het hangt nu van de Paarl en Stellenbosch af of de zaak zou gelukken of niet. De brandewijn distrikten hebben eenparig geteekend. Hij hoopte dat de vergadering een goed voorbeeld zou zetten. In de Transvaal en in deze Kolonie worden maatregelen genomen om het verkoopen van drank aan kaffers te beletten. De toekomst van dopbrandewijn is dus duister, en wij moeten ons toeleggen op het produceeren van een artikel voor den fatsoenlijken verbruiker. Indien iemand verder toelichting wilde hebben was hij bereid alle informatie te geven.

Op eene vraag van den heer G. J. Joubert zei de voorzitter dat, hoewel de maatschappij in een goede positie is, zij niet kapitaal genoeg had om al den brandewijn op te koopen, en als zij dit niet kon doen zou zij meer kwaad dan goed doen.

De heer Joubert zei dat het rapport van de vergadering te Wellington, dat de maatschappij namelijk brandewijn tegen £25 verkocht had, veel kwaad had gedaan, want de koopers wilden toen ook niet meer geven dan £25.

De voorzitter zei dat het een fout was van de rapporteurs.

De heer D. de Villiers dacht dat als de maatschappij voor £25 per legger verkoopt zou zij den boer schade veroorzaken, en het doel der maatschappij was toch om den boer te bevoordeelen. Hij meende dat brandewijn dit jaar een goeden prijs zou behalen.

De heer J. J. Joubert zei dat toen brandewijn £25 per legger was hadden de koopers aan hem gezegd dat hij moest verkoopen, want als brandewijn £30 is kan men molasses-brandewijn stoken. Spreker gewaagde verder van het feit dat de maatschappij brandewijn gekocht had tegen £40 per legger, en de voorzitter gaf nogmaals een uitleg van de toedracht van zaken.

De heer S. G. du Toit meende dat de maatschappij ten doel moest hebben de markt te regelen. Hij dacht dat als brandewijn £40 per legger is, dan is het een vloek voor den boer. Toen brandewijn £40 per legger was moest de maatschappij haar gewicht aan de andere zijde van de schaal geworpen hebben om het evenwicht te bewaren. Hij had twee namen voor de maatschappij, een Engelsche—"regulator"—en een Hollandsche "voorbok." Als de voorbok verkeerd loopt gooit men hem met klippen om hem recht te brengen. Hij wilde echter thans niet met klippen gooien, maar zou aan de hand geven dat de maatschappij het voortouw moest nemen en brandewijn koopen tegen £25 per legger.

De heer M. S. Basson zei dat de lauwheid der vergadering hem verbaasde. De groote brandewijn distrikten waren eenparig voor de zaak ingegaan. Zij weten dat zij onze pakhuizen niet het een-tiende moeten vullen, en zij doen het want zij willen de maatschappij sterk maken. Zullen wij nu de zaak laten verongelukken daar wij slechts een-tiende van onzen dop-brandewijn geven en onzen wijn vrij hebben? Het zou een groote schande zijn indien de Paarl de zaak liet schipbreuk lijden.

De heer S. G. du Toit wilde weten of de maatschappij optreedt als reguleerder of speculateur.

De voorzitter zeide dat als de maatschappij nu moet koopen zou het een speculatie wezen. Men heeft geen kapitaal om al den brandewijn op te koopen, en als men nu met een klein kapitaal begon te koopen, zouden de andere koopers stil blijven zitten, en zoodra 't kapitaal gedaan is zullen zij de maatschappij verongelukken.

Op een vraag van den heer W. du Toit zei de voorzitter dat het doel der maatschappij is de markt zoo veel mogelijk te regelen.

De heer D. de Villiers dacht dat als er ooit een jaar was wanneer de boer £30 en £35 voor zijn brandewijn kon krijgen, dan is het dit jaar.

De voorzitter zei dat de groote moeilijkheid is dat er thans geen leven in de markt is. De handel staat stil en er is heel wat onzekerheid.

De heer F. J. Joubert zei dat het één-tiende dat wij geven maar een droppel aan den emmer is, en het zou dwaasheid wezen niet samen te werken. Als wij hier terugstaan dan verstaan wij onze eigene belangen niet. Een van de sprekers had gezegd dat de maatschappij fout gemaakt had door brandewijn voor £40 te koopen. Maar het was een moeilijke zaak juist te weten wat te doen. Hij meende dat het thans veilig was voor £25 te koopen. Als hij het kapitaal had zou hij ingaan voor de speculatie en zou koopen tegen £25. Hij dacht dat de Transvaalsche drankwet na verloop van tijd de markt niet veel zal stremmen. Hij zou er voor bedanken £25 per legger voor zijn brandewijn te nemen, en wenschte dat hij kapitaal had om voor £25 op te koopen. Hij zou voorstellen dat men voor het één-tiende voorstel zou ingaan. De heer W. du Toit zei dat hij zou secondeeren, daar hij reeds de lijst geteekend had.

De lijsten werden toen door de aanwezigen, die nog niet geteekend hadden, geteekend, en de vergadering ging uiteen.

BRIEVENBUS.

"Een wedergeboren Christen," en "Welgemeend,"—de correspondentie over de zaak waarover ge schrijft is reeds gesloten. Zie vorige uitgave onder *brievenbus*.

Een correspondent zendt ons een verslag van een reisje van De Aar naar Stellenbosch, en hij deelt zijne indrukken over de anti-Rhodes-demonstratie-vergadering te Stellenbosch mede. Het spijt ons dat wij thans geene ruimte voor zijn goedgeschreven stuk hebben.

Antwoord aan correspondent: Het boekje: "Teedere Zaken" door ds. Spoelstra, is verkrijgbaar bij de heeren Jacques Dusseau en Co., boekhandelaars, Kaapstad, tegen 1s. 8d. postvrij.

WORCESTER.

(*Van onzen correspondent.*)

3 Maart, 1897.

Op l.l. Woensdag werd volgens kennisgeving het licentie-hof gehouden in de hofzaal; alle applikaties werden toegestaan behalve die van den heer S. Smeeton, om reden dat ze te laat werd ingezonden. Ware dit niet het geval dan twijfelt uw correspondent niet dat ze zou toegekend zijn geweest.

Onze rozijnen-markt of tentoonstelling zal dit jaar op 29 April plaats hebben. Aangezien dit jaar het weêr prachtig was om rozijnen te maken en er zooveel meer prijzen uitgeloofd worden, is het te hopen dat de competitie veel grooter zal wezen. Op onze laatste rozijnen tentoonstelling was de som voor prijzen £150, dit jaar zal die £214 zijn.

Hoe is het mogelijk dat tot op heden er nog niets geadverteerd is in onze nieuwsbladen met betrekking tot de goedkoop of excursion treinen naar de Johannesburgsche tentoonstelling, niettegenstaande dat men advertenties in de *Cape Times* en *Cape Argus* ziet dat er een zeker overeenkomst getroffen is met de Transvaalsche regeering, dat goedkoope kaartjes tegen de helft van het gewone tarief zullen uitgereikt worden? Wat is de oorzaak hiervan?

Men hoort van den een of ander dat er zulk een trein zal zijn. Gaat men naar de statie voor informatie dan profiteert men er niets bij. Wordt er een tentoonstelling te Worcester, Paarl, Kaapstad, Stellenbosch, of in andere omliggende dorpen gehouden dan ziet men de spoorweg advertenties al weken voor den tijd.

Heden morgen op een speciale vergadering van de municipaliteit werd het plan van onze nieuwe statie gebouwen op tafel gelegd, dat de goedkeuring van dat lichaam wegdroeg. Dus hopen wij dat er binnen kort met het werk een aanvang zal gemaakt worden. Op l.l. Zaterdag hadden wij een prachtigen regen, die de watervoren wat versterkt heeft; het is te hopen dat wij spoedig wat meer krijgen zullen.

Stellenbossche municipaliteits-vergadering.

GEHOUDEN OP DINSDAG, 9 MAART, 1897.

Tegenwoordig: de voorzitter, de heer P. J. Bosman en al de leden.

De notulen van de gewone vergadering, gehouden op 23 Februari, 1897, en van de verdaagde vergadering gehouden op 26 Februari, 1897, en van de speciale vergadering gehouden op Zaterdag, 6 Maart, 1897, werden gelezen en goedgekeurd.

Commissaris J. W. H. Fick stelde voor, gesecondeerd door den heer W. van Blommestein, dat zekere resolutie, gepasseerd op 3 Juli, 1849, inhoudende dat de notulen van vergaderingen der municipaliteit voortaan in de Engelsche taal zullen geschieden, terug te roepen, en dat van nu voortaan de notulen in de Hollandsche taal moeten gehouden worden. Deze resolutie werd eenparig aangenomen.

De voorzitter las het opzichters rapport: Gerapporteerd dat de heer Du Toit nog niet zijne gemakhuizen voltooid heeft. De heer Du Toit verzocht den raad om een verder uitstel van 14 dagen, hetwelk hem werd toegekend.

Gerapporteerd dat de heer C. M. Neethling ook niet voorziening gemaakt heeft voor gemakhuizen voor zijne huurhuizen. De raad gelast den secretaris hem kennis te geven binnen dertig dagen de noodige gemakhuizen daar te stellen.

De secretaris rapporteerde dat hij den heer Arend Laurens gedagvaard had voor zijne municipale en waterbelastingen, en dat hij vonnis tegen hem had gekregen. De raad besloot de stappen door den secretaris genomen goed te keuren, en gelast verder den opzichter om het water van den heer Laurens af te sluiten totdat hij zijne belasting had betaald.

Gerapporteerd dat zekere sloot, bekend als de Brand-gang, in een vuilen toestand is, en moet worden schoongemaakt. Den opzichter werd gelast dadelijk stappen te nemen om gezegde sloot schoon te maken.

Verder werd den secretaris gelast al diegenen wier grond aan gezegde sloot grenst, kennis te geven dat zij alle obstructies, zooals muren, enz., voor gezegde sloot moeten wegruimen, ten einde een vrijen loop daardoor te bekomen.

De voorzitter gaf te kennen dat prof. Morrison hem verzocht had den raad te verzoeken hem 84 steigerpalen gratis toe te kennen te worden gebruikt bij het nieuwe gebouw op College-square.

De raad besloot dat de secretaris prof. Morrison zal melden dat zijn verzoek is toegestaan en dat de opzichter hem kon aanwijzen welke palen voor dat einde konden gekapt worden. Verder dat wanneer het gebouw voltooid is, gezegde palen weder aan de municipaliteit moesten worden teruggegeven.

De voorzitter las de volgende brieven:—

1. Een brief van den edelen heer M. C. Neethling, in antwoord op een brief van den raad, met betrekking tot zeker stuk grond en boomen, langs de Krommerivier, behoorende aan de municipaliteit, en hetwelk de heer Neethling met draad had ingesloten, meldende dat hij van opinie was dat gezegde grond door hem gehuurd was van de municipaliteit, en dat hij zou blijde zijn als een commissie kon afgevaardigd worden, om den grond in kwestie te inspecteeren. De raad besloot dat de heer Bosman moest vernemen van landmeter Mader omtrent de municipale gronden van den heer Neethling en daarover ten eerste rapporteeren.

2. Een brief van den heer Gert Liesching, verzoekende om zijn eigendom, een tijd geleden gekocht van den heer Berens, in een rechte lijn te kunnen brengen met zijne andere huizen. De raad besloot zijn verzoek toe te staan, en dat commissaris Fick de zaak moest onderzoeken en dezelve goedkeuren.

De volgende rekeningen werden voorgelegd, en den secretaris geautoriseerd ze te betalen, te weten:—

	£	s.	d.
Rekening van R. M. Ross & Co. ...	5	7	6
" Viret Gebroeders ...	2	12	7

De heer W. van Blommestein gaf te kennen dat velen van de ingezetenen van Stellenbosch, voornamelijk vrouwen en kinderen, klagen over het ongerief bij Bosmans Crossing en Stellenbosch-statie, wanneer de trein langer is dan het platform, en passagiers in en uit den trein moesten klimmen. De raad besloot dat de secretaris hieromtrent aan den besturenden direkteur moest schrijven om hem vriendelijk te verzoeken zoodanige stappen te nemen dat in deze behoefte kan worden voorzien.

Hierna ging een ieder naar zijn tent.

AANDEELENMARKT.

(Van de heeren Johan Jansen & Co., St. Georgestraat, Kaapstad, makelaars en algemeene agenten.)

Woensdag, 7 Maart, 1897.

Markt stil.

GOUDAANDEELEN.

African Estates 17s 3d, Bantjes 30s 0d, Blue Sky 11s, Bonanza 61s 6d, Buffelsdoorn 28s, British S Africa 45s 0d, Barnato Banks 29s 0d, Consolidated Gold Fields 167s, Clydesdale Colliery 16s 6d, Driekopjes (Diamond) 3s 8d, East Rand 86s 6d, East Coal and Gold 15s 0d, Florida 14s 6d, French Rands 31s 0d, Geldenhuis Estate 64s, George Goch 31s, Ginsberg 31s, Molyneux West 4s, Primroses 81s, Randfontein 38s 0d, Robinson Diamond 20s, Roodepoort Heidelberg 8s 0d, Rand Colliery 8s 3d, Rand Nigels 12s, Vogelstruis Consolidated Deep 21s 0d, Witwatersrand Deep 30s 3d, Yorks 19s, Sheba 42s, Vogelstruis Consolidated Deep 18s 0d, Worcester 82s 6d, Witwatersrand Deep 26s, Yorks 14s 3d.

ANDERE AANDEELEN.

Argus Company 25s 0d, Ægis Assurance 165s 0d, Colonial Fire 19s, Commercial Fire 65s 0d, Equitable Marine 20s, Guardian Assurance 162s 0d, Colonial Orphan Chamber £345, S. A. Association £227 Gen. Est. & Orphan Chamber £200 0s, S. A. Milling 42s 6d, Standard Bank £64, Bank of Africa £10, African Banking Corporation, £5, Cyphergat Coal 16s 6d, P. E. Assurance 13s, P. E. Boating 35s 6d, Union Boating 37s 6d.

LONDEN.

8 Maart.—(Per telegraaf.)—Twee-en-drie-kwart percent consols worden genoteerd tegen 112.

Een Engelsche Zuidpool-expeditie zal in Juni aanst. vertrekken, om ongeveer drie jaren in de Zuidpoolstreken te vertoeven. De kosten, op £50,000 geraamd, worden door een openbare inschrijving gedekt. De Britsche admiraliteit kan geen harer schepen of ambtenaren voor de expeditie afstaan; maar zij heeft toch den ondernemers haren steun beloofd bij de uitrusting en bet in dienst nemen van personeel.

[ZIE BIJVOEGSEL.]

LLOYDS' "AERMOTOR" Windmolens.

GEHEEL VAN STAAL, GALVANIZEERD NA VOLTOOING, VOLKOMEN BESCHUT TEGEN ROEST
8 vt., 12 vt., en 20 vt. Wielen, met GEBALANCEERD BEWEEGBARE OF VASTE TORENS, van 20 tot 100 voet hoog.

De eenige Windmolens gemaakt met Wielen Beweegbare Torens. Zullen meer water pompen dan eenig andere Molens in de markt.

De hoogste prijs werd behaald door deze "Motors" op de Chicago Wereld Tentoonstelling, 1893.

LLOYDS' AERMOTORS HEBBEN OOK IN ZUID AFRIKA GETROKKEN:

Gouden Medaille van de Landbouw Vereeniging te Port Elizabeth 1894
Gouden Medaille en Eersten Prijs, Johannesburg Tentoonstelling 1895
Speclalen Prijs, Westelijke Provincie, Tentoonstelling, Rosebank ... ... 1895.
Eersten Prijs, Westelijke Provincie, Tentoonstelling, Rosebank 1896
Eersten Prijs, Port Elizabeth, Landbouw Vereeniging ... ... 1896.

Aanbevolen door het Besproeiings Department der Kaap Kolonie, als het best geschikt om water te pompen, gevonden door de Governements Diamant Boren te gebruiken, of in opene putten.

De Lompe houten Windmolen wordt nu snel vervangen door het Stalen Galvanizeerde AERMOTOR.

Lloyds' Stalen AERMOTORS loopen met den zachtsten wind, zijn geheel zelf-regulceerend, en werken met een langen, vasten slag.

Het AERMOTOR is de goedkoopste en meest-economische Beweegende Kracht ter wereld, een Pomp Toestel kostende een weinig meer dan een goede paard, terwijl het dag en nacht zonder eenig toezicht of kosten werkt.

Het AERMOTOR neemt ook spoedig de plaats in van de logge en kostbare "Noria Lifts" of Bakkies Pompen.

Zij die voornemen zijn Windmolentoestellen te koopen moeten wel onderscheiden tusschen Lloyds' Galvaniseerde Stalen AERMOTORS, en andere inferieure en waardelooze nabootzingen.

Het echte, Lloyds' AERMOTOR zal het goedkoopst en beste bevonden worden, en heeft den toets reeds doorgestaan.

Wanneer vereischt, worden geschikte personen gezonden om het toestel optezetten, tegen enkel gedeeltelijke reiskosten, of volgens speciale schikking.

Schrijf om prijslijst en getuigschriften, of zend bijzonderheden omtrent diepte van den put of hoeveelheid water enz., waaruit eene berekening der kosten per volgende post zal toegezonden worden.

GELIEVE TE LETTEN OP ONS NIUEW EN EENIG ADRES:

LLOYDS en Co.,
40 BURGSTRAAT, KAAPSTAD.

WESSELS & COMPAGNIE
26 Langestraat,
KAAPSTAD.

ALGEMEENE Agenten in Zuid-Afrika voor NESS en Co's beroemd niet-vergiftig Vloeibaar Schapendip. Toegekend Acht Gouden Medaljes en de Hoogste Toekenning op de Wereld's Tentoonstelling te Chicago, Noord Amerika, in 1893.

Schaapboeren behooren dit Dip eens te probeeren en zij zullen overtuigd worden dat het het uitstekendste is.

Het vermengt zich vrijelijk met koud water. Vraag er om bij uw plaatselijk Dip-Depôt. Getuigschriften van Zuid-Afrikaansche Boeren vrij op ontvangst van adres.

IJzeren Ketels om Buitendeurs met Hout of Kraalmest verwarmd te worden voor het maken van Kalk- en Zwaveldip, van 20 tot 60 gallons.

Eenige Agenten voor Kaapstad en Omstreken voor de beroemde Nixon Sproeipompen. Een tweede bezending nu verwacht.

Ook voor het beroemde Nixon Sproeimixtuur.

Eenige Agenten voor Kaapstad voor de Amerikaansche Vruchtendroogers, De Eenvoudigste en Beste.

Invoerders van Verbeterde Amerikaansche Kafsnijders en Persen.

Invoerders van Graven, Vorken, Schopgraven, Kruiwagens Pikken, Boschpikken, Pompen en Pijpen, Wijngaard Cultivators en Stalen enz., enz.

KOLONIALE PRODUKTEN.

WIJ bieden de volgende soorten van produkten van 't NIEUWE SEIZOEN aan tegen de laagste markt-prijzen:—

Aardappelen; Natal, van Zyl en Zwartbek Boonen; Haver en Garst (voor voer en zaad); Rog, Erwten; Linzen; Zweepstokken; Rollen Tabak; Buchu; Ganzenveederen.

Ook hebben wij juist ontvangen ladingen

Schotsche "Maincrop" en andere superieure soorten ingevoerde Aardappelmoeren;

Mielies, Mielie Meel, Zaadhaver (Schotsche en Amerikaansche), Rog, Roode en Witte Boonen, Linzen, enz.

Orders uitgevoerd met spoed; aanvragen genieten dadelijk alle aandacht.

LIBERMAN EN BUIRSKI, 24, BURGSTRAAT.

Postbus 157. **Takken te Swellendam en Robertson.**

Groote voorraad Dop Brandewijn te koop, enkel bij de groote maat.

Drukpers Maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co. (Beperkt).

ALGEMEENE JAARLIJKSCHE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS.

In termen van Sectie 14 van de Akte van Overeenkomst van deze Maatschappij, zal op

DINSDAG, 23 MAART, 1897,

OM 2 UUR 'S NAMIDDAGS,

DE Vijfde Jaarlijksche Vergadering van Aandeelhouders worden gehouden aan het Kantoor der Maatschappij, hoek van Burg en Waalstraat, Kaapstad, ten einde Rapport te ontvangen van den staat der Bezigheid van de Maatschappij opgemaakt tot 31 December l.l., en ter kiezing van Direkteuren en een Auditeur in de plaats van de aftredenden die allen herkiesbaar zijn, en ter verrichting van zoodanige andere bezigheid als de Direkteuren mogen voorbrengen.

A. B. HOFMEYR, Secretaris.

Kantoor de Maatschappij, Kaapstad,
26 Februari, 1897.

Nederlandsche Zuid-Afrikaansche SPOORWEGMAATSCAHPPIJ.

Kortste en Goedkoopste Route voor Reizigers en Goederen van de Zee naar Johannesburg, Pretoria en andere plaatsen in de Transvaal.

Dagelijksche personendienst van Lourenco Marques (Delagobaai) in 24 uren naar Johannesburg en 21 uur naar Pretoria.

Tarief voor Reizigers naar Johannesburg £4 17s.—en £3 17s
" " " " Pretoria £4 5s. 6d.—en £3 4s

Dagelijksche personendienst van Durban (Natal) naar Johannesburg, Pretoria en andere plaatsen in de Transvaal en Oranje Vrijstaat.

GUANO! GUANO!

VOOR ALLE SOORTEN GRAAN,
£7 per Ton.
Enkele Zak, van 200 lbs., 15/6.

VOOR BOOM- EN WIJNGAARDEN,
£6 10/- per Ton.
Enkele Zak, van 200lbs, 14/-

VOOR AARDAPPELEN,
£8 10/- per Ton.
Enkele Zak van 200 lbs. 18/6.

Alles Contant; vrij op wagen op spoorwegrijtuig.
Goedgekeurde wissels genomen voor krediet termen.
Goedgekeurde wissels genomen voor krediet termen.

OP AANZOEK BIJ

WHITE, RYAN & CO.,
BURGSTRAAT.

De nieuw mengsels hier aangeboden hadden een vrij uitgebreide proef laatste jaar, en gaven volkomen bevrediging aan allen die ze gebruikte. Wij vragen een proefneming, indien slechts een kleine, want wij vertrouwen dat wij volgende jaar een groote aanvraag zullen hebben.

Goedgekeurde wissel betaalbaar op 15 Februari 1898, tegen £1 per ton extra.

Kennisgeving.

DE Senior Vennoot, de heer A. B. DE VILLIERS, van de Firma DE VILLIERS IMMELMAN & Co., die heden ontbonden is, zal zijne bezigheid nu voortzetten, zoo als vroeger, als Vendu-Afslagers, Generale en Commissie Agenten aan de Paarl en wel onder den stijl en Firma van A. B. DE VILLIERS & Co.

Alle Vendu Rollen zullen kontant worden betaald of Securiteit zal verschaft worden naar vereischte.

☞ N.B. Geld op eerste verband altoos te verkrijgen tegen billijke Termen.

Paarl, 15 Jan., 1897. *Tel. Adres:* "AUCTIONEER."

ALLE SOORTEN VAN POMPEN VOOR VRUCHTEN-BOOMEN

Speciale Prijzen Modellen Aanbevolen door Gouvernments Ambtenaren.

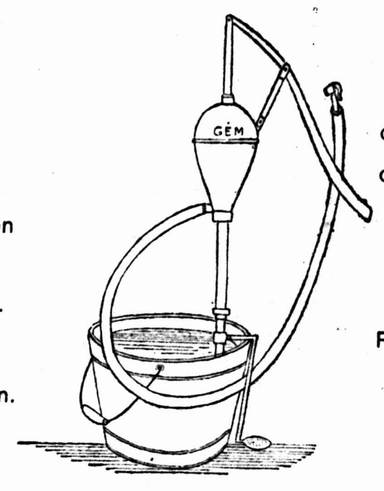

SCHRIJF om het Boek over bespuiten van BOOMEN en om PRIJS LIJST. POSTVRIJ.

EENIGE AGENTEN VOOR **BAKKIES POMPEN**

GEORGE FINDLAY EN CO.,
GRAVESTRAAT, KAAPSTAD.

Dr. I. BOBERG, TANDENDOKTER,
92, ADDERLEY STRAAT, Kaapstad

TANDEN worden absoluut zonder pijn uitgetrokken door toepassing van gas. Alle soorten van vullingen (voornamelijk met goud.) De beste kunstmatige tanden worden op Vulcanite, Celluloid of Gouden platen ingezet, ook volgens de allernieuwste Crown en Bridge methode. Billijke prijzen. Spreekuren van 9 v.m. tot 5 n.m.

PUBLIEKE VERGADERING Te CALVINIA.

EENE Publieke Vergadering zal gehouden worden te CALVINIA, op **Vrijdag, van het April Nachtmaal** om 3 ure des namiddags, ten einde de Brandziekte-Wet en de duurgekochte kroonlanden te bespreken. Allen worden dringend verzocht de vergadering bij te wonen.

S. W. B. VAN DER MERWE.

Calvinia, 4 Maart, 1897.

Kaap de Goede Hoop Spaarbank Maatschappij

APPLICATIES voor Leeningen zullen dagelijks in overweging genomen worden ten Kantore van de Bank, Groenteplein, Kaapstad!

S. V. HOFMEYR,
Secretaris.

D. ISAACS & CO.,
DE KAAPSTADSCHE LEVERANCIERS VAN MEUBELEN,

STELLEN NU TEN TOON HUN LAATSTE ZEGEPRAAL

Het 'Jameson' Slaapkamer Set

(ONS EIGEN MAAKSEL),
UIT GOED GEDROOGD SOLIED ESSCHENHOUT,
KOMPLEET,

£9 16s. £9 16s.

BESTAANDE 8 ARTIKELEN ALS HIERONDER:

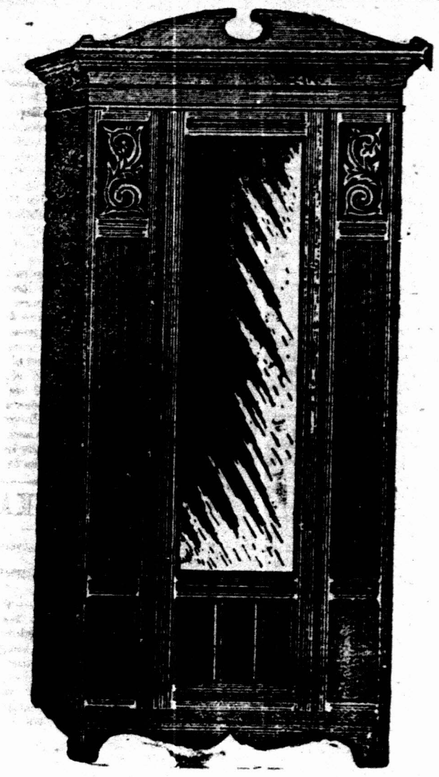

HANGKAST, 3 voet 4 Duim wijd en 6 Voet 9 Duim hoog, met Spiegelglas 48 Duim bij 14 Duim. **£5 5s.**

3 VOET MARMEREN TOP WASCHTAFEL met Tichel Rug, met Klein Kastje beneden, en een Kapstok aan elke Zijde. **£2 14s.**

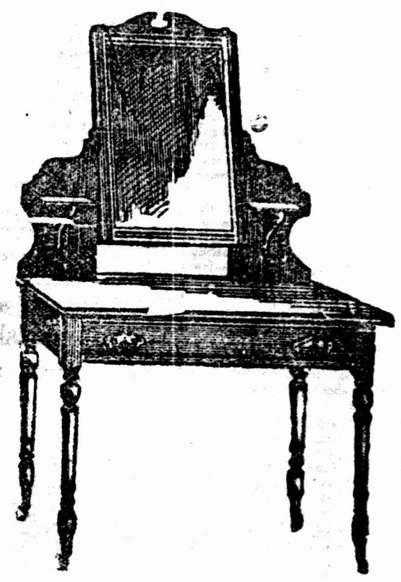

3 VOET KLEEDTAFEL voorzien van een Spiegelglas 18 duim bij 14 duim op patente wieletjes. **£2 7s.**

Bovengenoemde is aanmerkelijk beneden in prijs dan de inferieure ingevoerde artikelen en daar wij slechts hout gebruiken dat goed gedroogd is in de Kolonie zullen Koopers het voordeel hebben van onze waarborgd at de artikelen de hitte van het klimaat zullen staan.

D. ISAACS & CO

STOOM-KABINETFABRIEK.
BARRACK-STRAAT EN BOOM-STRAAT.

UITSTALKAMERS.
LANGMARKT-STRAAT EN PLEIN-STRAAT.

KAAPSTAD.

"BEACH HOUSE," SOMERSET STRAND,
NIEUW LOGIESHUIS,

GEOPEND DOOR

FRED J. HOITSEMA.

BILLIJKE PRIJZEN! GOEDE BEHANDELING!!

BEKENDMAKING.

HET Publiek van Hopefield en omstreken wordt hiermede bekend gemaakt dat Dokter L. F. Biccard zich alhier in de geneeskunde heeft gevestigd in plaats van Wijlen Docter Fraenkel, alsook dat hij de praktijk te Klipfontein (plaats van den Heer Philip Melck) zal voortzetten alwaar hij op elken Zaterdag gaan sal om Patienten te ontmoeten.

FILLIS' GROOT CIRCUS EN MENAGERIE.

Open Elken Avond.

MATINEE ELKEN ZATERDAG.
MENAGERIE DEN GEHEELEN DAG OPEN.
Dieren worden gevoed om 11 uur v.m

F. E. FILLIS Eenige Eigenaar.
H. T. PHILLIPS Agereende Bestierder.
CHAS. BARRASS Secretaris en Thesaurier

AANGELOOPEN.

OP de plaats van den ondergeteekende omtrent een maand geleden, 1 Zwart witpens osje, met wit staart omtrent 2 jaren oud. De eigenaar kan zulks terugbekomen mits betalende kosten dezer advertentie, alsmede alle andere billijke onkosten.

J. J. DE WET,
Artois, Dist. Tulbagh,
5 Maart, 1897.

WEGGELOOPEN

WEGGELOOPEN op 15 Feb. een bleek vale Ezelin met zwarte streep over de schoft, 4 jaar oud, in de richting van Clanwilliam en Vanrhijnsdorp. Bij wien gemeld dier aankomt gelieve kennis te geven aan.

A. J. SLABBER,
Cradock, Moorreesburg,
5 Maart, 1897.

THORLEY'S VOER VOOR
RUNDVEE, Paarden, Varkens, Schapen, ENZ.

LACTIFER

Voor het grootmaken van Kalveren
Zonder Melk.
Eenige Agenten,
R. WILSON, ZOON & Co.,
ST. GEORGESSTRAAT.

BENOODIGD,

LEERJONGENS voor Zadel- en Tuigen-makerij. Doe aanzoek bij RUTTER, Darlingstraat, Kaapstad.

SOMERSET STRAND.

EERSTE-KLAS
LOGIESHUIS,
VAN
G. BLAKE,
DE BESTE STANDPLAATS,
TEGEN
BILLIJKE PRIJZEN

IK KAN EEN IEDER RECOMMANDEEREN

ZUID-AFRIKAANSCHE
KONINKLIJKE MAILDIENST

De "CASTLE MAIL" Maatschappij.

DE Stoombooten dezer Lijn vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., naar Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.

Mar. 3—NORHAM CASTLE, Kapt. HARRISON
" 17—DUNOTTAR CASTLE, Kapt. HAY.

Extra Booten voor Engeland, via Las Palmas
METHVEN CASTLE, Kapt. BRYAN, omtrent 1 Februari.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich bij de Agenten van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ, (Beperkt.

UNION LIJN
KONINKLIJKE MAILDIENST

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag ten 4 uur n.m., als onder aanleggende

VOOR ENGELAND.
" 24—CARTER, Kapt. MORTON.

EXTRA BOOTEN VOOR ENGELAND.
GOTH (Twin Screw), Kapt. BREMNER, omtrent 25 Februari, doet aan Madeira
GASTON, (Twin Screw), Kapt. ———, omtrent 11 Maart, doet aan St. Helena, Ascension en Madeira.
GAUL (Twin Screw) Kapt. SYLVESTER, omtrent 25 Maart, doet aan Madeira

Een van de Maatschappij's mooie Stoom booten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na de aankomst van deze Mailstoombooten.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND gangbaar voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen een vermindering van 10 percent op den Dubbelen Passageprijs.

RETOURKAARTJES naar HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of the Castle Maatschappij Stoombooten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Union Stoomboot Maatschappij, Adderleystraat

Gedrukt en Uitgegeven door de Drukkers Maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co Beperkt, aan hun Kantoor hoek van Burg en Waal Straat Kaapstad.

Bijvoegsel tot De Zuid-Afrikaan vereenigd met Ons Land, Donderdag, 11 Maart., 1897.

De Synode der Geref. Kerk in Zuid Afrika.

VERGADERD TE BURGERSDORP OP 1 MAART, 1897, EN VOLGENDE DAGEN.

(Van een Correspondent.)

(Vervolgd.)

MAANDAGNAMIDDAG.

Geopend door den vice-præses met zingen van Ps. 81 : 1 en gebed.

Wordt voorgelezen het verslag van algemeenen correspondent. Uit het verslag blijkt dat er eene vriendelijke uitnoodiging van de Gereformeerde Kerk in Nederland en Amerika is om afgevaardigden naar hunne synoden te zenden.

In verband hiermede wordt aan den correspondent gevraagd door ds. Snijman of er ook eene officieele kennisgeving is van het besluit door de synode der Gereformeerde Kerken in Nederland genomen om een afgevaardigde naar Zuid-Afrika te zenden. Geantwoord: neen.

Een paar broeders spraken over de wenschelijkheid om aan de uitnoodiging te voldoen, nl. een afgevaardigde naar Nederland te zenden. Besloten den brief naar eene commissie te verwijzen ter advies.

Ook de brief van Amerika wordt gelezen en behelst eveneens een uitnoodiging om deputaten daarheen te zenden. Ook die brief wordt naar dezelfde commissie verwezen.

Op advies van den algemeenen correspondent re het inzenden en publiceeren van de beschrijvingspunten wordt besloten dat in plaats van zes maanden te voren (zooals tot hiertoe het geval was) de beschrijvingspunten en de verslagen van speciale commissies, door de synode benoemd, drie maanden voor de zitting der synode aan den correspondent opgezonden zullen worden en door hem twee maanden voor de zitting aan de kerkeraden zullen gezonden worden.

Volgens synodaal besluit wordt overgegaan tot eene nieuwe verkiezing van een correspondent, met het gevolg dat ds. M. Postma herkozen wordt.

Aan de orde de behandeling van de openstaande artikelen der laatste synode. Besloten een regelings-commissie aan te stellen voor de beschrijvingspunten en de openstaande artikelen. Benoemd: di. P. Postma, M. Pelser, L. P. Vorster, Ph. Snijman en T. Hamersma.

COMMISSIE VOOR ZENDING.

Wordt gelezen het verslag van de commissie door de laatste synode benoemd om een plan te beramen hoe door onze kerk meer kan gedaan worden voor de uitbreiding van Gods koningrijk onder de heidenen. Dit verslag luidt als volgt :—

"Uwe commissie gevolg gevende aan uw eervolle opdracht in zake de zending, moet allereerst met diep leedwezen melding maken van den dood van onzen geliefden broeder, ds. Johs. de Ridder, die ook tot lid van deze commissie was benoemd en altijd ook veel ijver en belangstelling heeft betoond in zake de zending. (1) Wat het eerste punt aangaat: "of ergens elders ook een geschikt arbeidsveld te vinden is," meent uwe commissie te moeten wijzen op de gelegenheid te Humpata voor zendingswerk, waar niet alleen een aantal gekleurden zijn, "mak volk" genaamd, die reeds worden bearbeid onder opzicht van den eerw. kerkeraad aldaar; maar daar zijn er ook andere naties die niet worden bearbeid; ook zou een zendingswerk aldaar tot de toebrenging kunnen leiden van vele Portugeesche kolonisten, die van Madeira daarheen verhuizen, en wel in naam Roomsch zijn, maar werkelijk in onkunde en duisternis verkeeren, daar zij door de Roomsche priesters geheel en al verwaarloosd worden.

"Uwe commissie zou ten sterkste aanbevelen dat aldaar in de eerste plaats ernstig met het zendingswerk een aanvang worde gemaakt."

"Met blijdschap kan de commissie melden dat er te Venterstad eenige gekleurde lidmaten, vroeger tot de Wesleyaansche en Fransche zendinggemeenten behoorende, op hun verzoek door den kerkeraad der Gereformeerde gemeente bearbeid worden als een zendinggemeente der Gereformeerde kerk. Deze gemeente telt 100 zielen, 25 lidmaten en 45 andere volwassenen; 18 kinderen ontvangen 4 uur per dag geregeld godsdienst-onderwijs volgens de Gereformeerde beginselen; elken Woensdagavond is er voor allen onderwijs in de Bijbelsche geschiedenis; elken Zondag is er geregeld dienst. De kerkeraad heeft voor dit werk verzekerd de diensten van den broeder Frans Kruger. Daar er ook eenige kosten aan deze zaak verbonden zijn, zoo beveelt de commissie aan dat de synode een plan berame om dit zendingswerk te steunen en ook besluite hoe of dit werk verder zal bevestigd worden.

Ook kan uwe commissie mededeelen dat zij van di. M. Postma en J. A. van Rooij vernomen heeft dat er misschien ook in Grikwaland West en in Bechuanaland gelegenheid zal zijn voor zendingswerk.

"Door het afsterven van ds. J. de Ridder die eenige inlichtingen omtrent de Zuid-Afrikaansche Republiek zou gegeven hebben, kunnen wij nu niets bepaald daarvan voorleggen; maar de commissie denkt dat daar zeker op meer dan éene plaats een arbeidsveld zal kunnen gevonden worden.

2. Wat geschikte personen aangaat voor dat werk, kan gemeld worden dat te Venterstad de broeder Frans Kruger het zendingswerk als oefenaar behartigt voor ruim anderhalf jaar onder opzicht van den leeraar en den eerw. kerkeraad. Gaarne zou de commissie willen verzoeken dat de eerw. synode in overweging neme de wenschelijkheid van de aanstelling van zoodanige oefenaars.

"Voor het zendingswerk te Humpata alhier heeft een lidmaat, die vroeger in Nederland oefenaar was zijne diensten aangeboden. Voor het zendingswerk te Humpata hebben zich ook drie leeraren der Gereformeerde kerk in Nederland bereid verklaard.

Met de hoop hiermede eenigszins aan de eerw. synodes opdracht voldaan te hebben zijn wij bereid om verder op alle punten zooveel mogelijk inlichting te geven.

En noemen ons met hoogachting en heilbede,

Uwe eerws. dienstw. dienaars in den Heere,

W. J. SNIJMAN.
D. POSTMA.

Venterstad,
23 Februari, 1897.

Over bovenstaand verslag komen de volgende voorstellen in ds. L. P. Vorster-ouderling J. C. Lessing: De behandeling van dit rapport wordt uitgesteld tot later. Intusschen wordt door de synode eene commissie benoemd om in algemeene trekken der synode met advies te dienen, hoe het werk van de uitbreiding van Gods koningrijk onder de heidenen door de Geref. kerk in Zuid-Afrika begonnen en voortgezet moet worden."

Ds. Hamersma-ouderling J. C. Steenekamp: "Over het punt onder behandeling (n.l. punt omtrent verslag) worde een commissie benoemd om bij de volgende synode de beginselen waarnaar de zending moet gedreven worden, duidelijk te maken. Deze synode geve intusschen eenige vingerwijzingen."

Onder de bespreking van deze voorstellen is de tijd der zitting verstreken. Voor de sluiting leest de voorzitter nog voor een brief van president Kruger aan de synode gericht luidende als volgt :—

Pretoria,
22 Februari, 1897.

Aan de eerw. Synode,
der Gereformeerde kerk.

Eerwaarde broeders in den Heere,

Daar het van af de stichting der Gereformeerde kerk mijne begeerte geweest is dat de Geref. Kerk overeenkomstig hare roeping mocht arbeiden tot de uitbreiding van Gods koninkrijk, en de kerk vroeger nog zwak was om alle zaken te kunnen behartigen, maar nu mijns inziens met de uitbreiding onzer kerk die roeping hare dure plicht wordt, vertrouw ik dat deze synode tot eene bepaalde werkzaamheid in dezen zal kunnen overgaan. En alzoo gevoel ik mij opgewekt uew. voor dat doel eene bijdrage te zenden en zend u met dezen £50.

Moge de Heere uew. schenken de leiding des Heiligen Geestes in al uwe werkzaamheden—en ook in het bijzonder om tot zegen voor de kerk te besluiten over den arbeid voor de uitbreiding van Gods koninkrijk.

met heilbede,

Uw broeder in Christus,

S. J. P. KRUGER.

De synode besluit deze gift met hartelijke dankbetuiging aan zijnhoogedele aan te nemen en betuigt hare erkentelijkheid door op te staan. Besloten schriftelijke dankbetuiging aan zijnhoogedele te richten.

De zitting wordt gesloten met het zingen van Psalm 122 : 3 en dankgebed door den scriba.

DINSDAGMORGEN.

Nahet gelezen is Jesaja 61 en gezongen Psalm 65 : 1 opent ds. J. van Rooy de vergadering met gebed.

De notulen gearresteerd zijnde is de zendingszaak verder aan de orde. Predikant van Steynsburg noemt deze zaak ernstig en moeielijk, hij gelooft in deze vergadering moet iets gedaan worden. Misschien was er door aanneming voorstel Philipstown gevaar voor gelijkstelling, in dezen spreekt de synodale bepaling duidelijk, en dit beginsel moet doorgetrokken worden. Voorstel Burgersdorp is commissie dadelijk benoemen, dat is goed, maar spreker vreest voor overhaast werk, dit kon niet tijdens de synode. Wordt Philipstown aangenomen en dan eene goede commissie die kan alles wikken over vertegenwoordiging op vergadering en alle andere punten en na rijp beraad voorstellen indienen. Predikant van Heidelberg zegt voorstel Burgersdorp overeenkomstig Transvaal die wil weten langs welken weg wij moeten werken, dan zal er veel bijgedragen worden. Deze synode moet onzekerheid weg nemen, dat doet het voorstel-Burgersdorp. Ouderling Bingell (Sterkstroom) beaamt wat de predikant van Steynsburg zegt maar is op een punt niet eens voorstel Burgersdorp geeft een leiddraad aan, zoo er eene commissie volgens dat voorstel benoemd worde dan kan commissie een leiddraad geven, geen bezwaar is er voor de commissie, die zal in de dagen van synode genoeg tijd vinden. Ouderling Steyn (Ventersburg) vereenigt zich met Burgersdorp om eene sterke commissie te kiezen om alles nauwkeurig na te gaan.

Ouderling van Holpan is eens met het voorstel-Burgersdorp omdat dat een werk aan de hand geeft. Als dan de commissie een rapport uitbrengt zal ons een weg aangewezen worden. Wij verlangen nu een aanvang te zien. Oud. Smit, (Bethal) zegt de afgevaardigden moeten aan de gemeente verslag doen. In de gemeenten is verschil van gevoelen daarom moet men voorzichtig zijn, en daarom is hij voor voorstel-Burgersdorp, want dan zal de daar voorgestelde commissie ons de lijnen kunnen aanwijzen, daarentegen wordt Philipstown aangenomen dan bouwt men voort zonder fondament.

Ouderling IJssel (Potchefstroom) zag geen beter voorstel dan Philipstown. Het zal goed werken in de gemeenten. Men gaat voort met het werk en legt in die 3 jaren het fondament en de gemeenten nemen kennis en geven dan hunne goedkeuring.

Ds. Postma is sterk ten gunste van Philipstown. Dat stelt niet uit maar bouwt op wat er bestaat volgens aanwijzing van deze synode en is voorzichtig.

Ouderling Schutte (Lichtenburg) is voor voorstel-Burgersdorp, daar de commissie duidelijk een plan aan de hand kan geven.

Ouderling Van der Walt (Ventersburg) is voor voorstel-Burgersdorp omdat men dadelijk kan werken daarmede, want als die commissie rapport doet weet zij wat zij doet.

Ouderling F. Coetzee (Burgersdorp) is voor voorstel-Burgersdorp omdat wij nu niets voor ons hebben. Wordt dat voorstel aangenomen dan zijn wij niet meer in het duistere. Die commissie zal niet een volledig plan kunnen aangeven, maar toch de lijnen die nu verlangd worden aangeven.

Ouderling Snijman (Bethulie) is voor voorstel-Burgersdorp, want als wij nu die gekleurde gemeenten opnemen en voortwerken dan vraagt de gemeente over vertegenwoordiging en het een en ander en wij kunnen niets zeggen. Hierop gaf het voorstel-Burgersdorp antwoord.

Ouderling van Wepener zegt, Philipstown maakt uitstel en bouwt toch, daarom is hij meer eens met Burgersdorp.

Oud. Labuscagne acht het Burgersdorp voorstel veilig omdat eene commissie een uitgebreid rapport zal geven en dan kan de vergadering uitspraak doen, en dan zullen wij bevredigen met het werk thans aan den gang.

Ouderling van Postmasburg zegt Philipstown wil het rapport behandelen en zoover werken als zij kunnen. Geen bezwaar voor de gemeenten dan te wachten op het rapport dat met rijp overleg zal opgesteld worden. Intusschen doen wij wat wij kunnen. Burgersdorp wil te veel ineens, Philipstown klein beginnen en dan voortwerken.

Ouderling Botha (Waterberg) is voor Burgersdorp opdat wij verslag aan de gemeenten kunnen geven.

Ds. Viljoen zegt Burgersdorp is te haastig. Wij kunnen niet van andere kerken reglementen nemen. Wij moeten uit eigen ervaring bepalingen maken. Laat het werk dat er reeds is voortgaan, en wij ondersteunen dat en krijgen intusschen kennis. Wij moeten klein beginnen en niet ineens een groot huis bouwen. Een nu gemaakt regelement kan ons in duisternis brengen.

Predikant van Burgersdorp in repliek achtte voorstel-Philipstown ook goed maar gevaarlijk om dat hij ineens wil werken en daarom moet er eerst een plan zijn al is dat ruw,—drie jaar uitstellen en toch intusschen bouwen. Wij kunnen nu een plan voorleggen, want ieder zal de zaak eene zaak van overdenking gemaakt hebben sedert de laatste synode. Is het dat de commissie bevindt dat de synode nog niet rijp genoeg is voor het plan dan kan het plan nog voorgelegd worden aan de gemeenten. Spreker wijst op den brief van president Kruger die ons roept tot werken.

Ds. Hamersma legt uit dat zijn voorstel verkeerd verstaan is, het is niet voor uitstel. Onze zending als een kind groeit stadig, en daarom kan het nog voor drie jaren toe met de kleeding die het heeft. Wijst op het gevaar bij de gemeenten en daarom stadig. Uit de discussies zien wij, wij zijn niet rijp voor een vast plan en moeten opmerken er komen niet zoo spoedig gemeenten. Spreker wil voorzichtig zijn.

De voorstellen worden nu tot stemming gebracht, en het voorstel van Burgersdorp met meerderheid van stemmen aangenomen, en nu benoemt de voorzitter tot commissie Di. A. Coetzee, W. Snijman, P. Postma, L. Vorster, T. Hamersma, ouderlingen Roos, Ackerman, de Wet, H S van der Walt, Paul Kruger, Breed en prof. theologicus adviseerend lid.

Een brief van Humpata bevattende een aanzoek van gekleurde gemeente in Humpata vragende om een godsdienstonderwijzer, wordt aan de commissie overgegeven.

Het concept-antwoord aan den staatspresident der Zuid-Afrikaansche Republiek bedankende voor zijne gift voor de zending en waardeerend sprekende over zijn hartelijk schrijven aan de synode wordt nu voorgelezen en goedgekeurd.

Alle beschrijvingspunten in verband met de zending worden ook naar de bovenbenoemde commissie verwezen.

De morgenzitting gesloten met gebed door professor theologicus na het zingen van Ps. 87 : 3, 4.

MIDDAGZITTING.

Geopend met gebed door den prof. Litterarum na het zingen van ps. 143 : 10.

Aan de orde beschrijvingspunten over de bekendstelling der Gereformeerde leer:

(1) De synode vaardige 2 leeraren af om de Gereformeerde leer volgens Gods woord en de belijdenisschriften alsmede de kerkregeering volgens de Dordsche kerkorde van 1618 en 1619 bekend te stellen op alle dorpen in Zuid-Afrika waar die nog onbekend zijn. Kerkeraad van Middelburg, K.k.

(2) Hetzelfde van den kerkeraad, Ventersburg, Oranje Vrijstaat.

De predikant van Middelburg licht het beschrijvingspunt toe, meent de noodzakelijkheid door ieder zal gevoeld worden, kerkeraad verlangt niet woordelijk aanneming van beschrijvingspunt maar meent de roeping der kerk volgens Matt. 28: 19, is de zuivere leer die wij belijden overal bekend stellen. Hij wil niet zeggen dat er alleen bij ons geloovigen zijn. Neen, wij belijden den Christus, maar terwijl wij ons afgescheiden hebben met de waarheid moeten wij de waarheid verspreiden. Men zal tegenwerpen de traditie hier en in Nederland is niet voor dit beginsel. Die wil dat wij alleen gaan waar wij geroepen worden.

Spreker beweert er wordt geroepen aan vele zijden. Maar verder hoe zal men roepen waar het licht niet ontstoken is. Sommigen maken bezwaar er zal strijd komen, maar hij beweert het gebrek der kerk is dat er geene strijd voor de waarheid is. Als de Gereformeerde leer naar onze overtuiging zuiver is en onze kerk een werk Gods mogen wij vrijmoedig voor allen getuigenis afleggen, en dan zijn wij ook begeerig dit aan anderen mede te deelen. Ook is het Gereformeerd beginsel verbonden met ons volksbestaan en karakter en daarom ook is het onze roeping. Dat er bij ons nog zooveel te doen is in eigen huis kon geen tegen-argument zijn, want het eigen huis zal hier nooit volmaakt zijn.

Ouderling Steijn (Ventersburg) zegt tot toelichting: Wij mogen de waarheid niet onder een korenmaat zetten. Er zijn nog zoovelen die met de Gereformeerde kerk onbekend zijn, het spijt spreker dat de kerk niet verder is dan zij door wijlen prof. Postma geplaatst is. Denkende aan de Hugenoten van vroeger dagen die met ons dezelfde belijdenis hadden, zijn wij geroepen aan hunne afstammelingen de waarheid te openbaren.

Ds. Coetzee heeft met allen eerbied voor de inzenders bezwaar tegen het beschrijvingspunt: teruggaande in de geschiedenis, de roeping is van ons uitgegaan, en daarop is wijlen ds. Postma gekomen, onderzocht volgens volksraadsbesluit in de Zuid-Afrikaansche Republiek of hij volgens de Dordsche kerkorde is, en toegelaten. Z.-eerw. is naar Lijdenburg gegaan op eene roeping van weinige leden, waar er felle tegenstand geopenbaard werd. Overal is prof. Postma altoos op een roepstem gegaan. Spreker meent het licht schijnt, bijv. te Middelburg waren in zijn tijd al menschen van Wellington om van de kerk kennis te nemen. In de Zuid-Afrikaansche Republiek is de Gereformeerde kerk tot op de grenzen. Hij vreest door de voorgestelde uitzending zullen wij als scheurmakers beschouwd worden. Wij moeten meer doen aan onze roeping in de kerk om de jeugd de Gereformeerde beginselen in te scherpen.

Ds. Vorster merkt op dat de algemeene vergadering, Kaapkolonie, ook dit punt aannam, en besloten heeft twee leeraren te zenden overal waar zij geroepen werden, en daaraan zich tot heden gehouden, maar in dien arbeid werd steeds gedacht: moet er eerst eene duidelijke open deur zijn, moet men wachten tot er eene bepaalde roeping komt? Spreker haalt aan artikel uit kerkorde van Emden, aantoonende daar beveelt de kerk te vermanen degenen die gezind zijn voor de zuivere leer en nog niet uitgetreden zijn. Datzelfde hebben wij nu nog dat er van verschillende plaatsen zijn degenen die de zuivere leer genegen zijn en wegens eenige bezwaren zich nog niet uitgesproken hebben. Wat doet nu de kerk in Nederland? Leest uit de *Bazuin*: bij besluit der classis werden plaatsen onder kerkeraden verdeeld om daar te catechiseeren en evangeliseeren. Deze zaak is roeping, maar de vraag is hoe moet het uitgevoerd worden. Z.-eerw. meent dat het werk moet bij den plaatselijken kerkeraad beginnen.

Verder meent spreker moesten wij misschien eerst naar vergaderingen gaan om ons gevoelen uittespreken, en niet naar lidmaten die in een ander kerkelijk verband zijn.

Prof. S. Postma stemt toe in de roeping, waar de Gereformeerde leer onze overtuiging is om de uitbreiding derzelve te arbeiden, de vraag is hoe—en daarover is er verschil. Voorzitter heeft gesproken als of de uitbreiding onder de zending moet gesteld worden volgens Matt. 28 : 19. Met het beschrijvingspunt gaan wij aanvallender wijze te werk, en dat is nooit het beginsel der Gereformeerde kerk geweest. Hij vreest dat deze richting te veel naar Methodisme lijkt. Hij meent wij moeten niet den Heere vooruit werken, maar achter den Heere aan en wekt op waar er een open deur is gesteld. Spreker denkt wij moeten ons meer bemoeien met het volksleven. Als kerk moeten wij ons meer inlaten met maatschappelijke kwesties, en daardoor zullen van zelve de beginselen zich verspreiden.

Ds. D. Postma is hartelijk voor de uitbreiding, maar volgens het beschrijvingspunt is het te methodistisch. Waar er geene leden van ons zijn gaan wij aanvallender wijze te werk. Laat ons arbeiden waar er eene deur is. Hij haalt Graaff-Reinet als voorbeeld aan waar 2 leden van ons waren en ernstig gewerkt is, daar is er verlevendiging. Vele jonge menschen daar getuigen nu tegen het Engelsch preken. Er moet meer aan schrijven gedaan worden.

De predikant van Barkly zegt dit zal een ontzaggelijk werk zijn voor 2 leeraren zooals het beschrijvingspunt voorstelt. Professor Postma is alleen gegaan waar hij geroepen werd. Men moet voorzichtig zijn, anders zal dit werk alleen bitterheid veroorzaken.

Ds. Hamersma: Wij moeten hier op de beginselen letten; men heeft willen verdedigen met kerkorde, het is lichtvaardig om op een enkel besluit af te gaan, dan moet hij eerst uitleggen de geschiedenis van dien tijd. Predikant van Burgersdorp heeft geargumenteerd op korte notulen van eene classicale vergadering en daaruit leidt hij beginselen af. Spreker licht toe wat door een niet volkomen kerk in die classis bedoeld wordt, dat zijn personen die de begeerte uitgesproken hebben. Spreker denkt het veel beter een schrijven te richten aan die kerken, voordat wij op de leden aanvallen. Wij moeten liever bombardeeren en geen vrijbuiters zijn. Veelmaal, waar er verschil is, zijn er malcontenten in den verkeerden zin. Wij moeten meer in onze eigene kerk werken, met de jeugd vooral.

Ds. P. Postma is van harte voor onze roeping om te arbeiden voor de verspreiding der Gereformeerde leer, maar niet volgens het beschrijvingspunt. Hij is blijde om de ontwaking. Vroeger ging men te veel meê en gaf geene getuigenis; bijv., men preekte zelfs vriendschappelijk bij de anderen. Hij oordeelt het is de roeping van elken predikant en kerkeraad, en dit bijzonderlijk te doen waar enkele leden van onze gemeenten alleen wonen, daaruit ontstaan gemeenten. Dit wijst hij aan uit de voortzetting der kerk in de Zuid-Afrikaansche Republiek. Hij wederlegt hetgeen de predikant van Burgersdorp heeft aangehaald van de classis in Nederland—waar hij zelf tegenwoordig was—de nog niet geopenbaarde kerk bedoelt altoos personen die eene begeerte uitgesproken hebben, en de classis onderzoekt dit dan en wijst den naburigen kerkeraad er toe aan om in alle voorzichtigheid te arbeiden. Hij waarschuwt dat wij niet malcontenten inhalen tot schade van de kerk.

Ouderling Plessis, Ladybrand, is voor het beschrijvingspunt. Te Ladybrand was er eene conferentie en toen is het hem duidelijk geworden er is nog geen licht. Veel menschen weten niets van de Gereformeerde kerk. Niemand kon zich toen daarop verdedigen, men wist niet eens wat eene Dordsche kerkorde is.

Ouderling Van der Walt, Ventersburg, zou door de vorige discussies beginnen te denken er moet eene geopende deur zijn. Maar menigmaal laten wij eene opene deur voorbijgaan. Na de toelichting van de geschiedenis der kerk door ds. Coetzee heeft hij wat bezwaar op het beschrijvingspunt, maar zeker wij moeten meer doen aan de enkele verspreide leden onzer kerk. Iets moet gedaan worden, al is het een schrijven aan de kerkgenootschappen.

Ouderling Olivier, Wepener, is voor onze roeping in dezen en heeft strijd te Wepener op dit punt gehad, maar heeft bezwaar omdat hij alleen met rechtvaardige middelen wil strijden.

Ouderling Coetsee, Burgersdorp, ziet niet in waarom 2 leeraren moeten gezonden worden. Het is de roeping van elken leeraar, en hiervoor moeten wij waken, misschien niet buiten de voorposten te gaan en het licht in ons niet te laten verflauwen.

Ouderling Aucamp (Vredefort), denkt wij moeten gestadig voortgaan waar enkele leden zijn en waar de begeerte uitgesproken wordt.

De professor theologicus meent het is zijne roeping zijn gevoelen uit te spreken, hij heeft gewacht opdat ook het gevoelen der broeders zou geopenbaard worden. Er is geen verschil. De roeping der Gereformeerde kerk is de Gereformeerde leer te verspreiden en het is te betreuren dat de Gereformeerde leer achteruitgaat en daarmede gaat ook ons volksbestaan achteruit. De eigenlijke fout is gebrek aan Gereformeerde scholen—hoe kan een volk dan Gereformeerd blijven? Hoe moet er gedaan worden? Rondgaan en de Gereformeerde leer bekend stellen want zij is niet alleen onbekend, maar onbemind? Dit vindt men overal. Op dit punt moet men geen zendingswerk doen. Men kon niet uitgaan tot de kerkgenootschappen en die bearbeiden volgens Matt. 28 : 19. Hij is niet bevreesd om ons standpunt te verdedigen en toch aan de andere zijde zou hij niet tegen die kerken optreden als de Christus daar niet gepredikt wordt. Onze roeping is Gereformeerd te zijn en te getuigen overal waar er eene gelegenheid is. Er is van traditie gesproken — maar daarin vindt spreker meer. Hij ziet daarin het bestuur der Voorzienigheid,—zoo het Gods bestuur is zal op Gods tijd de Gereformeerde Kerk in de Kaap uitgebreid worden en de deur ons geopend worden. Hetgeen van Holland aangehaald wordt uit de Doleerende kerk is niet van toepassing. Zij getuigden in eigen kerk tegen ongeloof. Volgens sprekers beschouwing zouden wij met het beschrijvingspunt buiten Gods weg gaan. Laat ons het eene zaak des gebeds maken, laat ons aan de jeugd arbeiden, laat ons door geschrift de leer verspreiden en de leer verkondigen waar eene deur geopend wordt.

Ouderling Duvenage na alles gehoord te hebben blijft er bij dat het de roeping der kerk is. Iets moeten wij doen—al is er bezwaar tegen de zending van leeraren—laat ons op de eene of andere wijze door geschrift of anders de leer verspreiden en verkondigen, waar eene deur geopend wordt.

De volgende voorstellen werden nu ingediend :—

1.—Van predikant Steijnsburg gesecondeerd door ouderling P. Kruger: "De synode verneemt met groote blijdschap hetgeen nu gedurende een paar jaren in de Kaapkolonie is gedaan tot verspreiding van de Gereformeerde leer en beginselen, en besluit in elken staat twee leeraren te benoemen als deputaten ter meerdere verspreiding van de Gereformeerde leer volgens Gods Woord en de belijdenisschriften, alsmede de kerkregeering volgens de Dordsche kerkorde van 1618 en 1619. Deze deputaten zullen daartoe arbeiden in overleg met de respektieve algemeene vergaderingen naar alle plaatsen in Zuid-Afrika, waar er eene geopende deur mocht gezien en gevonden worden. De synode overwege daartoe ook of van wege deze synode of de respektieve algemeene vergaderingen eenige geldelijke ondersteuning zal gegeven worden voor reiskosten. Verder wekt de synode in dezen ook alle kerkeraden op om, tot bevordering dezer zaak, te doen wat in hun vermogen is, vooral ook door het kerkblad en echt Gereformeerde boeken zooveel mogelijk te verspreiden."

2.—Predikant van Burgersdorp gesecondeerd door predikant van Pretoria: "De synode is van oordeel dat het de roeping van de Gereformeerde kerk is niet alleen in haar eigen kring maar waar eene deur door de Voorzienigheid Gods geopend wordt de zuivere Gereformeerde leer en beginselen in Zuid-Afrika te verkondigen. Zij meent echter dat dit werk niet anders gedaan kan worden dan langs den ordinairen, den door God ingestelden weg, dat is door middel van de kerkeraden respektief die zich als geroepen moeten beschouwen om waar zich voor hen een deur open doet te arbeiden, hetzij daartoe dienaren des woords af te zonderen, of ook op andere wijze te arbeiden en dat de zoodanige kerkeraad of kerkeraden dan ook van zoodanige werkzaamheden aan de algemeene vergadering verslag moeten doen en zal desnoods daartoe geldelijk door de algemeene vergadering kunnen gesteund worden."

3.—Voorstel ouderling Steenkamp-ouderling Venter: "De synode besluit om geen gevolg te geven aan de beschrijvingspunten onder letter H, maar beschouwt dat het de plicht is van de Gereformeerde kerk waar de Voorzienigheid eene deur opent, het evangelie te gaan prediken en de Gereformeerde leer te openbaren."

4.—Voorstel ds. Ph. Snijman-prof. Cachet: "De synode vindt geene vrijmoedigheid aan de beschrijvingspunten van den kerkeraad van Middelburg en Ventersburg gevolg te geven, doch beschouwt het de dure roeping en plicht, volgens Gods Woord, van elken dienaar der Gereformeerde kerk om waar eene deur geopend wordt of hij geroepen wordt te doen wat zijne hand vindt om de Gereformeerde leer bekend te maken."

5.—Voorstel ds. Pelser-ouderling P. J. Kruger: "De synode heeft geene vrijmoedigheid om gevolg te geven aan deze twee beschrijvingspunten, doch houdt zich overtuigd dat het roeping en plicht is van elken leeraar der Gereformeerde kerk met behulp van zijn respektieve kerkeraad en gemeente om alle aandacht te verleenen aan deze gewichtige zaak, waar ook maar de goede Voorzienigheid eene deur mocht openen."

Na eenige discussie werd 't vierde voorstel met overgroote meerderheid van stemmen aangenomen.

De vergadering wordt nu met gebed gesloten door ds. P. J. Viljoen.

WOENSDAG-MORGEN.

Na het lezen uit Gods Woord opent de predikant van Burgersdorp met gebed na het zingen van Ps. 119 : 17.

Nadat de notulen gearresteerd zijn komt aan de orde beschrijvingspunt van kerkeraad van Holpan als volgt: De synode berame een plan om een leeraar te benoemen om de geestelijke belangen van zulke lidmaten te behartigen die verspreid wonen en niet bepaald onder de eene of andere gemeente sorteeren." Ouderling Steijn van Holpan zegt tot toelichting dat de gedachte voor dit beschrijvingspunt ontstaan is wegens verspreide leden bij delverijen aldaar, betwelk ook het geval zal zijn aan vele andere plaatsen. Ds. Hamersma merkt op dat uit de toelichting blijkt dat die verspreide leden in verschillende deelen der kerk zijn en het dus eene onuitvoerbare zaak zal zijn een predikant aan te stellen om naar al die deelen heen te reizen. Predikant van Heidelberg zegt dit beschrijvingspunt betreft bijzonder de grensgemeenten vanwaar verspreide leden uitgaan tot de uiterste grenzen, dat kan niet door een kerkeraad gedaan worden zooals de predikant van Philipstown aan de hand geeft. Predikant van Lijdenburg vereenigt zich niet met Heidelberg—de Synode kan niet een reizend predikant aanstellen, de grensgemeenten moeten samen maken en de predikanten. Ds. A. Coetsee denkt deze zaak behoort niet zoozeer bij de synode tehuis—eerder bij de algemeene vergadering—een rondreizend predikant is een onmogelijke zaak. Als men de zaak op de algemeene vergadering brengt dan kunnen naburige gemeenten met advies der algemeene vergaderingen daarover plan maken. Ouderling Van der Walt, (Ventersburg) heeft niet gedacht dat er zulk eene opene deur voor de uitbreiding der Gereformeerde kerk is, zooals bijv. in Natal al 12 huisgezinnen volgens mededeeling van den predikant van Heidelberg. Hij meent het is roeping der leeraren volgens dé bespreking van gisteren elkander in dezen te assisteren. Ouderling Van Straten kan zich niet vereenigen met de predikanten van Lijdenburg en Reddersburg om deze zaak uit te stellen en te verwijzen naar de algemeene vergadering. Als wij waarlijk voor de zaak van gisteren, de verspreiding der Gereformeerde leer, zijn dan is het onze dure plicht waar wij opmerken dat er verwaarloozing is alles te doen om de kerk op te bouwen en de behoeften van die leden te vervullen. Prof. Cachet wijst aan men moet vragen niet alleen naar het wenschelijke maar ook het mogelijke en uitvoerbare, de weg door ds. Coetzee aangewezen is de rechte. Men spreekt van predikanten-nood, die is niet zoo groot, zijns inziens is het bezwaar de kleine gemeenten welke moeten combineeren, hier is nog niet gebeurd wat in Holland het geval is dat een gemeente 20 beroepen uitgebracht heeft. Laat de gemeenten beroepen, en waar zij klein zijn combineeren om te roepen; volgt den wenk van predikant van Lijdenburg en men zal bevinden dat er leeraren zullen gevonden worden; er is geen kans om iemand daarvoor speciaal aan te stellen. Laat de kerkeraden de predikanten in de gelegenheid stellen. Nu werden de volgende voorstellen ingediend :

1. Predikant Hamersma en ouderling J. L. Steenekamp: "De synode kan niet op dit beschrijvingspunt ingaan daar het onuitvoerbaar is met het oog op de uitgestrektheid van het land waarin onze kerk geplant is. De algemeene vergaderingen van ieder land zullen met alle kracht werken dat zulke verspreide lidmaten geestelijk verzorgd worden, 't zij door een predikant daarvoor te beroepen, 't zij anderszins."

2. "De synode gevoelt zeer hoe gewichtig en noodzakelijk dat het is voor de Gereformeerde kerk in Zuid Afrika om de geestelijke belangen van zulke lidmaten te behartigen die verspreid wonen en niet bepaald onder de eene of andere gemeente sorteeren en besluit daarom dat in de eerste plaats de naaste kerkeraad voor zulke lidmaten zal doen wat hij kan doen; kan zulk een kerkeraad dit niet alleen doen, dan zal zulk een kerkeraad zich wenden om hulp tot een of meer naast gelegene kerkeraden en wanneer de zaak dan nog niet kan uitgevoerd worden, zal zoodanige kerkeraad of kerkeraden zich tot de algemeene vergadering respectief wenden."

No. 3. Ds. Ph. Snijman,-A. J. S. du Preez: "De Synode besluite geen gevolg te geven aan dit beschrijvingspunt doch berame een plan om de kerkeraden die het naast aan zulke plaatsen zijn te ondersteunen met geld."

Ds. Ph. Snijman heeft bezwaar tegen voorstel-Steijnsburg, het maakt uitstel, er is eene opene deur, nu moet men eerst hulp hebben van naburige gemeenten of zich wenden tot de algemeene vergadering. Zw. geeft een voorbeeld van Bremersdorp met eenige leden, waar het £25 kost om daar te komen. Men kan gemakkelijk spreken van beroep. Hoe zal dit geschieden waar er zoo weinige arme leden zijn? Ouderling Steenkamp wordt door het spreken van Heidelberg overtuigd dat hij niet voor Heidelberg kan zijn. Zw. gaat den kerkeraad voorbij. Ouderling van Holpan vereenigt zich met Heidelberg, die op de grenzen woont, en behoefte kent van de gemeenten en daarom voorstelt dadelijk hulp. Ouderling Van der Walt, Johannesburg—dit is eene zaak van belang—het beschrijvingspunt kunnen wij niet aannemen iets moeten wij doen. Hij is voor het voorstel van Heidelberg omdat het hulp geeft aan de grens.

Ds. P. Coetsee vreest dat Heidelberg met voorstel de leden op een dwaalspoor brengt, er is eene kas, de synodale, maar die is alleen voor den correspondent, er moet eerst geld gestort worden voordat wij daaruit kunnen trekken. De gemeenten van ds. Snijman kunnen nog predikanten beroepen.

Professor theologiae zegt men denkt hij meent het beroepen en is ook eens met Heidelberg, men moet overwegen of het kan—hij beweert niet dat elke kleine gemeente moet beroepen. De kerkeraad moet kleine, verre gedeelten bearbeiden—kan hij niet wendt hij zich naar de algemeene vergadering, zit die niet dan kan men toch al particuliere hulp van andere gemeenten inroepen. Ouderling Du Preez gaat Heidelberg niet sterk bepleiten want dan lijkt eene zaak zwak, hij steunt Heidelberg uit ondervinding. Het is de vraag of een kerkeraad altoos kan, wij moeten elkander helpen, wordt Heidelberg aangenomen dan helpt de geheele kerk. Ouderling Bloem, Reddersburg, denkt was het beschrijvingspunt eerst bij de algemeene vergadering dan was het juist, was die kerkeraad eerst bij algemeene vergadering dan had hij misschien al hulp. Wij moeten eerst bij kerkeraad beginnen en van daar op. Ouderling Roos zegt: Het voorstel van Steijnsburg verwijst naar kerkeraad en algemeene vergadering en geeft den schijn alsof die nog niet hun werk gedaan hebben. Er is gezegd men moet predikanten beroepen—met den besten wil is er geen kans daarvoor in de verre gedeelten der Zuid-Afrikaansche Republiek. Heidelberg kan spreker ook niet meegaan want de synodale kas kan niet in dezen helpen. De profess or zegt er is overvloedig brood. Er is behoefte—geld alleen hebben wij niet noodig maar hulp. Ouderling van Amersfoort merkt op dat de predikant van Lijdenburg was nog nooit naar Limpopo en weet dus niet hoe moeilijk is het die arme menschen daar te helpen en te bedienen. Geldelijke hulp er is noodig.

Ds. Du Plessis merkt op geldelijke hulp is niet de zaak, er moet meer persoonlijke hulp zijn—wordt Steijnsburg aangenomen dan zal de zaak uitvoerbaar blijken.

Ds. Hamersma kan met Heidelberg niet meegaan, de zaak is niet geldelijke hulp—er moeten meer predikanten komen—dat bedoelt zijn voorstel, de algemeene vergadering moet op de eene of andere wijze plan beramen. Ds. Snijman toont aan zijn voorstel wil niet uit de synodale kas nemen, het is christelijk, wil dat er algemeen geholpen worde—het voorstel zegt de Synode berame een plan voor deze geldelijke hulp. Overgegaan tot stemmen wordt voorstel no. 2 van predikant van Steijnsburg met meerderheid van stemmen aangenomen.

SAMENSTELLING DER SYNODE.

Nu aan de orde: Beschrijvingspunten van Heidelberg en Pretoria, om 2 in plaats van 3 afgevaardigden van elke gemeente en van predikant van Burgersdorp om volgens de artikels van de Dordsche kerkende 29, 41, 47, 50 te handelen voor de samenstelling der Synode.

Predikant van Heidelberg licht toe dat wegens de uitbreiding der kerk en de groote onkosten daaraan verbonden dit punt noodzakelijk geworden is.

Predikant van Pretoria licht toe, zijn beschrijvingspunt grondt zich niet alleen op de groote onkosten maar de uitbreiding der kerk leidt ons er toe. De vergadering wordt te groot om behoorlijk eene zaak te kunnen bespreken.

Met dit beschrijvingspunt komen wij nader tot het beginsel van Dordrecht dat overal spreekt van 2 afgevaardigden. Later met meerdere uitbreiding der kerk kunnen wij geheel tot Dordrecht komen.

Ds. Vorster zei dat de beschrijvingspunten van Heidelberg en Pretoria toonden de behoefte dat er verandering in de samenstelling komen moet. Maar dan is het beter om onze constitutie naar Dordrecht in te richten, kunnen wij nog geheel niet, dan doen wij het zoover mogelijk.

Professor Cachet zei dat dit een allerbelangrijkste zaak was.

Een groote verandering stelt Burgersdorp voor als niet meer gemeente-vertegenwoordiging—het is een andere zaak de vermindering door Heidelberg en Pretoria voorgesteld. Het is een beginsel neergelegd in de geschiedenis der kerk in Zuid-Afrika en maken wij nu eene complete verandering dat zal niet goed zijn voor de algemeene belangen der kerk.

Ouderling Roos meent het zou beter zijn deze twee zaken afzonderlijk te behandelen. Hierover wordt een voorstel aangenomen om deze twee zaken te scheiden.

Nu komt aan de orde het beschrijvingspunt van Burgersdorp. "De synode neme in overweging of de tijd niet gekomen is voor de Gereformeerde kerken in Zuid-Afrika voor zoover de omstandigheden dit toelaten ook de artikelen der kerkorde na te leven die handelen over de kerkelijke bijeenkomsten artikel 29,41,47,50."

Ouderling J. Lessing sluit de vergadering met gebed na het zingen van Psalm 89 : 7.

NAMIDDAGZITTING.

Geopend met het zingen van Psalm 39 : 7, en gebed door ouderling Joh. van der Linde.

Nog aan de orde beschrijvingspunt om de artikels der Dordsche kerkorde op samenstelling der synode na te leven. Ds. Vorster meent het ware beter dat de beschrijvingspunten over dit punt samen behandeld worden. De volgende voorstellen worden ingediend :

1. Ds. Vorster-Ph. S. Snijman. De synode acht den tijd nog niet gekomen om ten volle die artikels der Dordsche kerkorde na te leven die handelen over de kerkelijke samenkomsten en dat vooralsnog de classikale vergaderingen in de particuliere synode of algemeene vergadering moeten begrepen blijven, maar dat volgens kerkorde de afgevaardigden voor de generale synode voortaan door de particuliere synode of algemeene vergaderingen moeten gezonden worden. Terwijl echter het getal dat volgens Dordsche kerkorde gezonden moet worden voor de Gereformeerde kerk in Zuid-Afrika onder tegenwoordige omstandigheden eene zeer kleine synode zal geven, meent de synode dat vooreerst nog een grooter getal gezonden moet worden, n.l. een getal dubbel zooveel als er gemeenten zijn, en zoo dat, indien mogelijk, alle gemeenten vertegenwoordigd en dat alle dienaren des Woords gezonden worden.

2. Ouderling D. C. P. Coetsee en J. H. Smit: "Het beschrijvingspunt worde niet aangenomen, de synode blijft bij het beginsel der kerk in Zuid-Afrika."

3. J. A. Breed, B. Steyn: "De synode geve geen gevolg aan dit beschrijvingspunt."

4. Ds. W. Snijman-professor theologicus: De synode acht het beter voor de Gereformeerde gemeenten van Zuid-Afrika dat elke gemeente deputaten zende naar de meerdere vergadering.

Professor theologicus vindt voorstel-Burgersdorp zeer kunstmatig. Dordrecht wordt voorgesteld en allerlei veranderingen daarbij voorgesteld; dan kan men niet op Dordrecht zich beroepen. Zijneerw. is er voor te blijven bij het beginsel van gemeente-vertegenwoordiging neergelegd in Zuid-Afrika, dit was steeds het beginsel der kerk alhier, dit is onze volksaard. Vertegenwoordiging van alle gemeenten houdt ons in contact met alle gemeenten. Als men ons beginsel in Nederland had, zou het beter aldaar geweest zijn. Ds. Vorster beweert waar de Dordsche kerkorde onze grondslag is, aangenomen om te handelen naar de omstandigheden, zijn wij niet Dordsch als wij iets als regel behouden waartoe wij niet meer door de omstandigheden gedrongen worden. Ds. W. J. Snijman spreekt ds. Vorster tegen en zegt de kerkorde is aangenomen volgens de gelegenheid der gemeenten, en als wij willen blijven bij onzen volksaard, zijn wij niet tegen het Gereformeerde beginsel van Dordrecht.

Ds. Ph. Snijman: Wij hebben de Dordsche kerkorde aangenomen zoo ver de toestand des lands toelaat. Hier is het een zaak van beginsel. Het voorstel van Ds. Vorster brengt ons nader terug tot het Dordsche beginsel

Ds. Vorster repliceert. De Dordsche kerkorde zit in onze Gereformeerde beginselen, en laat ons eerlijk zijn en duidelijk uitspreken waar wij meenen een beter beginsel te hebben. Ds. W. Snijman zegt met het besluit komen wij eerlijk voor den dag. Dordrecht laat het recht aan ons om naar de gelegenheid te handelen.

Nu wordt met meerderheid van stemmen aangenomen voorstel no. 4 van den predikant van Venterstad.

Aan de orde nu beschrijvingspunten van Heidelberg en Pretoria, om voortaan 2 afgevaardigden van elke gemeente te zenden in plaats van 3. Hierop werden verschillende voorstellen vóór en tegen ingediend.

Ouderling Snijman, van Bethulie: Hij heeft bezwaar tegen al de voorstellen omdat dan de synodale bepalingen geen melding maken van de samenstelling der algemeene vergaderingen. De beschrijvingspunten zijn daarop ingezonden.

Ouderling Roos, van Pretoria, spreekt tegen de beschrijvingspunten. Wij moeten blijven bij onze synodale bepalingen. De opofferingen zijn weliswaar groot met onze groote synode, maar wij moeten daartegen niet opzien. Voor het tegenwoordige acht hij zulke verandering niet noodig.

Ouderling du Plessis, van Ladybrand: Zoodanige beschrijvingspunten waren ook al vroeger ingekomen, maar ou vader Postma was daartegen. Het gevaar is niet nu maar in de toekomst. De predikanten worden steeds meer en daardoor zal het getal ouderlingen minder worden in de synode. De predikanten kunnen de ouderlingen overstemmen (gelach).

Predikant van Reddersburg toont aan dat het noodig is verandering te maken daar de synode te groot wordt. De laatste spreker heeft toch niet gemeend wat hij gezegd heeft. Er moet geen onderscheid gemaakt worden tusschen predikanten en ouderlingen. Onze gemeenten zijn aan het vermeerderen daardoor zal de synode over 3 jaren nog veel grooter wezen dan nu.

Ouderling Venter, van Lichtenburg, spreekt ook tegen de beschrijvingspunten. Kleine gemeenten maken groote kosten, maar zij doen dit gewillig, om in de synode vertegenwoordigd te worden. Art. 1 is door onze vaders neergelegd en zij hebben opofferingen gemaakt met ossewagens om naar de synode te komen. Nu hebben wij veel meer reisgelegenheden. De zaak is niet om veel te spreken maar om recht te stemmen over zaken voor de synode. De ouderlingen spreken niet veel, maar laten hun stem gelden.

Ouderling Ackerman, van Heidelberg, spreekt ten gunste. De zaak is niet slechts voor de afgevaardigden om ter synode te komen, maar de onkosten der plaatselijke gemeente zijn zeer groot. Als de synode op eene kleinere plaats, zooals Heidelberg, moet zitten zal de gemeente de synode niet kunnen ontvangen.

Ds. P. Postma is ten gunste van verandering. De synode is nu groot, maar bij de volgende synode zullen er nog acht of meer gemeenten gesticht zijn. Het gebeurt nu dat vele leden die gaarne willen spreken daartoe geen kans krijgen. De kosten voor de gemeenten om afgevaardigden te zenden is groot, maar het gaat bezwaarlijk voor de gemeente die de synode ontvangt alles te bekostigen. Hierdoor zal de synode schipbreuk kunnen leiden en niet kunnen ontvangen worden. Er is geen verandering van beginsel. Wat onderscheid in beginsel bestaat er in 't getal? Ouderling Du Plessis heeft weder melding gemaakt van het onderscheid tusschen predikanten en ouderlingen. Dit is spijtelijk. Men moet elkander niet wantrouwen.

Ds. Pelser ziet geen bezwaar in de verandering. Er is geen heiligheid of beginsel in het getal. Men zegt vader Postma was vroeger daartegen, maar als hij nu in ons midden was zou hij wel de noodzakelijkheid daarvan inzien. Er kan in kerkelijke vergaderingen geen onderscheid gemaakt worden tusschen predikanten en ouderlingen. Zij staan in de vergadering gelijk. De synode is bepaald te groot. Hoe zal een gemeente het naderhand klaar krijgen om eene synode te ontvangen? Burgersdorp heeft ons nu ontvangen en wij kunnen er voor dankbaar zijn, maar laten wij berekenen wat de kosten zijn om 100 of 130 personen voor twee of drie weken te huisvesten. Velen krijgen geen kans om te spreken. Er wordt dikwijls opgemerkt: de broeder spreekt te lang, doch men moet toch gelegenheid hebben zijn gevoelen uit te spreken.

Ouderling de Wet (Bethulie), was ook eerst tegen verandering, doch is nu overtuigd dat verandering noodzakelijk is.

Ouderling Yssel (Potchefstroom), zegt hij heeft een geluk—als hij zit heeft hij veel te zeggen maar zoodra hij opstaat vergeet hij de helft, en daarom houdt hij de synode niet lang op. Hij denkt hoe meer zielen hoe meer vreugde. (Gelach). Hij denkt dat als eene gemeente niet in staat is de synode te ontvangen daar hulp kan verleend worden. Hij heeft met president Kruger over deze zaak gesproken en z.h.ed.'s antwoord was: "Mijn zoon ik heb bezwaar tegen verandering, geloof toch dat drie gemakkelijker een zak koorn kunnen optillen dan twee." Zijn voorstel om bij de synodale bepalingen te blijven is het beste.

Het voorstel van ouderling Steenekamp, van Barkly Oost: "dat aan de beschrijvingspunten gevolg gegeven worde," werd aangenomen.

Er zullen dus voortaan twee in plaats van drie afgevaardigden van elke gemeente ter synode komen.

Gelezen concept-brief aan de vrouw van wijlen ds. De Ridder.—Goedgekeurd.

Ingediend rapport van de commissie over brieven. Er valt een eenigszins hevige en wat onordelijke discussie plaats over zekeren brief waarvan de commissie adviseert dat die niet moet gelezen worden.

Gesloten met dankzegging door ds. Hamersma na 't zingen van Ps. 138 : 1.

OFFICIEELE KENNISGEVINGEN

(Uit de Gouvernements Gazette.)

Tot onderbaljuw voor Komgha is aangesteld J. G. Nicholson, tot tijdelijk do. voor Kenhardt C. J. Jans.

Een postagentschap is gevestigd te Big Springs, Colesberg, te Rietkuil, Colesberg, te Rondevel, Wodehouse, en te Exonxa, Queenstown.

Met longziekte besmet verklaard is de plaats Oribifontein, Fort Beaufort.

Het eerste deel van de omheiningswet is van kracht verklaard in het veldkornetschap Boschjesveld, afdeeling Robertson.

Aangesteld zijn tot vrederechters: William Cornwell Gilmour voor het distrikt Mosselbaai, George Hatchard Bright voor het distrikt Herbert; tot veldkornet: Bertram Mitford Bowker voor de wijk Kaga, afdeeling Bedford: tot assistent-veldkornet: Andries Philippus Olivier voor wijk no. 4, Opper Nieuweveld, afdeeling Victoria West, Hendrik Petrus du Plessis voor wijk no. 3, Mosterts hoek, afdeeling Tarka.

Michael Kenny is aangesteld tot procesuitreiker van het periodieke hof te Woodstock.

Aangesteld is tot uitreiker van permitten voor het verkrijgen van ammunitie en geweren te Queenstown, J. R. Quinn, te Prins Albert D. W. R. O'Connell, te Herbert H. E. Watermeyer, te Aliwal Noord D. H. Visser, te Colesberg A. P. van Niekerk, te Middelburg W. A. Shaw. Tot magazijnmeester van een privaat kruithuis te Maraisburg S. H. Colchester. Tot onder-registrateurs van geboorten te Vrijburg E. H. van Noorden, te Oudtshoorn J. J. W. Muller.

HANDEL EN NIJVERHEID.

GOUDUITVOER

Per mailboot Moor werden gisteren uitgevoerd 90,838 ons ruw goud, geschat op een waarde van £317,299.

NATALS FINANTIEN.

PIETERMARITZBURG, 9 Maart.—(Per telegraaf.)—De werkelijke inkomsten van 1 Juli tot 28 Februari waren £1,441,180 tegen £807,907 voor hetzelfde tijdperk van het vorige jaar. Gewone uitgave £791,614 tegen £544,019 voor het vorige jaar.

NATAL'S SPOORWEGEN.

PIETERMARITZBURG, 9 Maart.—(Per telegraaf.)—De spoorweginkomsten voor de week, geëindigd 27 ll., was £29,819, vergeleken met £17,833 voor dezelfde week verleden jaar.

INSOLVENTE BOEDELS.

VRIJWILLIGE OVERGAVE.

Eckard Karel Reitz, Matjesfontein, Fraserburg.

VERGADERINGEN.

Re Piet Jacobus Smit, Muldersfontein, voor den resident-magistraat, Sutherland, op 27 Maart. Re Paul Johannes Joubert, Zomerveld, voor den resident-magistraat, Malmesbury, op 17 Maart.

SPORT.

CRICKET.

CURRIE-BEKER TOURNOOI.

KIMBERLEY, 9 MAART.—(Per telegraaf.)—Het Kimberley cricket team vertrekt heden naar Johannesburg om deel te nemen in het Currie-beker tournooi.

SCHEEPVAARTBERICHTEN.

TAFELBAAI.

AANGEKOMEN.

Maart 9—Mailboot Dunvegan Castle, van Southampton.
9—Andaman, van Swansea.
9—Noorsche bark Gromvaer, van Buenos Ayres.
9—SS Bloemfontein, van Londen.

VERTROKKEN.

Maart 9—SS Agnar, naar kusthavens.
9—Vardoen, naar Guam.
9—Italiaansche bark Gurichetta Accame, naar Guam.
9—Bay of Bengal, naar Busacola.
10—Mailboot Moor, naar Engeland.

LONDEN.

8 Maart.—(Per telegraaf.)—De Guelph kwam heden om twaalf uur te Southampton aan.

TANDEN! TANDEN! TANDEN!—De heer Nolan, tanden-dokter, trekt tanden uit bepaald zonder pijn, zonder chloroform of gas te gebruiken. Kunstmatige tanden een specialiteit; het beste werk tegen laagste prijzen. Heyns, Mathews' gebouwen (het hoogste gebouw in de straat), Adderleystraat.—Adv.

Amerikaansche wingerd competitie.

RAPPORT DER BEOORDEELAARS.

Het volgende rapport over de Amerikaansche wingerd competitie, bij de jongste vergadering van den tuinbouwraad voorgelegd, is ons ter publicatie toegezonden :

DE PRIJZEN.

Mijnheer,—Wij hebben de eer te rapporteeren dat de inspectie van geënte en ongeënte Amerikaansche wingerd-plantages voor competitie ingeschreven, begonnen werd op den 16den en eindigde den 30sten Januari. De competitie was verdeeld in drie klassen als volgt :—

Klasse A.—Zes prijzen van £25 elk voor de grootste en gezondste wingerden van ongeënte stokken.

Klasse B.—Zes prijzen van £25 elk voor de grootste en gezondste wingerden van geënte stokken.

Klasse C.—Een prijs van £30, twee prijzen van £15, en vier prijzen van £18 voor de best geslaagde enting van Amerikaansche stokken hetzij in de plantage of in den wingerd.

Het getal inschrijvingen voor de verschillende klassen was als volgt :—A, 11 ; B, 21 ; en C, 32. Het beoordeelen van de verschillende klassen was gebaseerd op een vastgestelde schaal van punten voor ieder. De competitie in klasse A was over het geheel zeer teleurstellend, en verscheidene plantages werden afgekeurd daar aan de voorwaarden van de competitie niet voldaan was. In deze klasse bevelen wij slechts de volgende prijzen aan : J. P. Roux, Doornbosch, Stellenbosch, £25 ; A. J. Louw, Babylons Toren, Groot Drakenstein, £25 ; P. S. du Toit, Goedemoed, Montagu, £12 10s. Daar 6 prijzen van £25 elk in deze klasse uitgeloofd zijn, blijft er een balans over van £87 10s., welk bedrag wij zouden aanbevelen toe te voegen tot de prijzen aangeboden in klassen B en C waar de competitie zeer sterk en bevredigend was. Indien aan deze aanbeveling voldaan wordt, zouden wij aan de hand geven dat de volgende prijzen, naar verdienste gerangschikt, toegekend worden in klassen B en C :

Klasse B.—J. D. Krige, Stellenbosch ; Baron von Babo, Stellenbosch ; F. J. Joubert, jr., Parijs, Klein Drakenstein ; J. P. Louw, Neethlings Hof, Stellenbosch; de ed. heer M. L. Neethling, Stellenbosch en W. A. Krige, Stellenbosch, £25 elk ; F. J. Hugo, P.zn., Daljosaphat, Paarl, £20.

Klasse C.—P. J. Marais, Klein Simonsvlei; P. K. Klapmuts, £30 ; A. J. de Waal, Langverwacht, Kuilsrivier en G. A. Retief, Vredenhof, Paarl, £15 ieder ; Bovenvallei Co-operatieve Kweekerij, Wellington; Stellenbossche Co-operatieve Kweekerij, Stellenbosch ; J. E. Scholtz, Helderberg, Somerset West ; C. G. Marais, Banhoek, Somerset West ; C. M. Neethling, Evergreen, Stellenbosch ; J. F. du Toit, de Groote Zalze, Stellenbosch ; M. S. Basson, Simonsvlei, Groot Drakenstein, en C. J. Ackerman, Blaauwklip, Stellenbosch, £10 ieder ; S. W. Joubert, Bovenvallei, Wellington, £7 10s.

DE PLANTAGES.

Twee plantages onder klasse B. ingeschreven stonden een goede kans, maar moesten afgekeurd worden daar aan de bepalingen niet voldaan was. De stokken waren in 1895 in een kweekerij geënt, en in 1896 uitgeplant, terwijl de bepalingen vereischen dat zij in 1895 moesten zijn uitgeplant. De mededingers aan den anderen kant beschouwden dat zulks gedaan was, en dat de stokken slechts verplant werden in 1896. Een van deze plantages, behoorende aan den heer S. A. Marais, Klein Simonsvlei, Groot Drakenstein, was uitstekender in groei, gezondheid, bewerking, en algemeene netheid, dan eenige welke wij zagen. Indien de voorwaarden van competitie die wij aanbevelen voor de toekomst, uitgevoerd worden, zal deze plantage niet weder een kans hebben te competeeren, en wij zouden in dat geval aanbevelen den heer Marais een specialen prijs van £20 toe te kennen, het bedrag van de beschikbare balans. Indien echter de regeerings kennisgeving no. 593, 1894, haren vollen loop moet nemen zouden wij aanbevelen dat de balans als volgt verdeeld wordt :—

Klasse A.—W. A. Krige, Stellenbosch, £12 10s.

Klasse C.—Ed. heer M. L. Neethling, Stellenbosch, £7 10s.

De inschrijvingen onder klasse A. waren teleurstellend, beide wat getal en kwaliteit betreft. Wij vonden echter eenige fraaie moederplantages die niet groot genoeg waren voor competitie ; zulke kleine moeder-plantages dienen slechts voor gebruik van den eigenaar, en in zeer weinige gevallen waren de eigenaars gewillig van hunne stekjes te verkoopen. Over het algemeen schijnt er geen neiging te bestaan stekjes voor verkoop te kweeken, en wij zijn overtuigd dat er nog in lange jaren groote aanvraag zal zijn bij de regeerings-plantages, een aanvraag waaraan de bestaande plantages niet in staat zullen zijn te voldoen. Wij wenschen daarom de aandacht der regeering te bepalen bij de wenschelijkheid van uitbreiding harer moeder-plantages.

HET ENTEN.

Het enten van den Amerikaanschen stok wordt met zooveel succes uitgevoerd overal waar wij waren, dat wij het onnoodig achten dat de regeering, als voorgesteld werd, verder in de phylloxera kwestie zal intreden dan door het enten aan te moedigen door de toekenning van prijzen als thans.

De competitie in klasse B (geënte wingerden) was zeer goed over het geheel genomen en zeer bemoedigend. Het was ons een groot genoegen de groote en gezonde plantages te zien, met de stokken onder de zware last van sappige druiven buigende, op dezelfde plaatsen waar de oude wijnstokken door de phylloxera vernield werden.

In klasse C (plantage enting) zagen wij ook veel goed werk. In deze klasse was de competitie sterker dan in eenig andere. In sommigen waren tot 90 percent der entjes geslaagd, maar over het geheel genomen was het succes der wedijverende kweekerijen 60 percent. In aanmerking nemende dat in de meeste gevallen, naar men ons verzekerde, het enten gedaan werd door gekleurde arbeiders, en dat dit werk hen geheel nieuw was kan het resultaat niet dan zeer bevredigend geacht worden.

GEËNTE PLANTAGES.

Met betrekking tot de verschillende stelsels van het aanleggen van plantages zijn wij nog van hetzelfde gevoelen als in 1895, namelijk : dat het beste stelsel is de geënte stokken in een kweekerij te kweeken en het volgende jaar in den wingerd uit te planten. Wij moeten erkennen dat wij zeer goed geslaagde wingerd-enten gezien hebben, dat wil zeggen, het enten van stokken het vorige jaar in den wingerd uitgeplant, of van stokken, gewone of gewortelde, uitgeplant zoodra zij geënt zijn. De ligging van den wingerd met het oog op wind, enz., en de aard van den bodem hebben veel te doen met het enten in den wingerd.

De voordeelen van het kweekerijstelsel zijn :

(1) Men kan beter zorg dragen voor de jonge stokken en ze beschermen tegen sterke winden, zoolang de aansluiting van entje en stek plaats vindt.

(2) Daar het enten gewoonlijk onder dak plaats vindt kan men enten bij mooi of slecht weder.

(3) De moeite van waterloten te verwijderen wordt tot een minimum gebracht, daar men de oogjes van den stok verwijdert wanneer men ent, en later weder wanneer de stekjes uitgeplant worden.

(4) Alle stekjes waarvan de entjes niet goed gegroeid hebben kunnen uitgezocht worden bij de uitplanting.

(5) Men krijgt zijn wingerd meer egaal, mits dat goed aangesloten gewortelde stekjes uitgeplant worden. Zulke gewortelde stekjes falen zeer zelden, en daar de entjes reeds goed vastgegroeid zijn kunnen zij beter tegen sterke winden staan.

Een gering getal van de geënte stokken door ons onderzocht waren geënt op Jacques of Salonis stekjes. De groote meerderheid waren geënt op Riparia en Rupestris stekjes. De entjes schijnen even goed op deze twee soorten te groeien. Er schijnt wat twijfel te bestaan of de Jacques wel bestand is tegen phylloxera, en Salonis heeft de reputatie, terecht of te onrecht, dat de entjes niet zoo goed groeien op deze soort. In sommige kringen bestond eenige twijfel of de Aramon-Rupestris bestand zou zijn tegen den aanval van phylloxera, maar wij mogen verklaren van wat wij van deze soort in besmetten grond gezien hebben dat wij overtuigd zijn dat zij phylloxera evengoed als eenige andere soort zal weerstaan. De wilde aard van zijn groei is welbekend, en is bijna gelijk aan die van de rupestris metallica, en is daarom te verkiezen boven het kleine blad rupestris soorten.

GEMENGDE MOEDER PLANTAGES.

Bij een gemengde plantage is het best al de ongewenschte stokken uit te enten. Wij hebben uitstekende resultaten van dit stelsel gezien. Het entje wordt in dit geval lang gesneden en de verbinding een voet boven den grond gemaakt zoodat het entje voedsel kan krijgen door zijn eigen wortels zoowel als door den stok. Geen verlies van entjes zou het volgende jaar volgen door deze manier aan te nemen, maar integendeel een zekere winst. Indien op den rechten tijd godaan zou er gering verlies van entjes zijn, en zij zullen reeds het eerste jaar welig groeien.

HET ENTEN IN DE KWEEKERIJ.

Om terug te keeren tot het enten in de kweekerij—en in verband hiermede zullen aanmerkingen gemaakt worden die ook van toepassing zijn op andere wijzen van enten—is de ligging die gekozen wordt van groot belang. Stijve klei, en natte grond moeten vermeden worden. Er bestaat verschil van gevoelen omtrent de waarde van besproeiïng, maar het schijnt algemeen aangenomen te zijn dat stokken zonder besproeiïng in de kweekerij gekweekt beter beantwoorden wanneer zij later in den wijngaard uitgeplant worden. Terwijl wij niet gematigde besproeiïng veroordeelen, keuren wij ten sterkste onmatige besproeiïng af zooals wij in sommige gevallen beoefend zagen. Zoodanige besproeiïng is vooral nadeelig in gevallen waar men niet groote zorg draagt om de wortels van het entje te verwijderen, het nalaten waarvan veroorzaakt dat de entjes sneller groeien dan de stok beneden, en top-zware, slecht verbonden stekjes gevormd worden. In geval van onbesproeid land zullen de entjes niet zoo spoedig wortel schieten van wege de drooge oppervlakte. Wat betreft kweekerij-stekjes is het ons thans zeer duidelijk dat het heelemaal onnoodig is de stekjes het jaar te voren te doen wortelen. Het is ons vaak mislukt eenig verschil te zien tusschen entjes gemaakt op gewortelde en niet gewortelde stekjes, beide wat betreft percentage die groeit en den algemeenen groei van de stokken. Het is alleen wenschelijk zulke stekjes te laten wortelen die te zwak zijn ten tijde van het enten. Wij hebben reeds gewezen op het belang van alle wortels door het entje geschoten te verwijderen. Men moet echter niet de entjes kwetsen voor zij goed aan den stok verbonden zijn. De wortels moeten gewoonlijk gedurende de maand December verwijderd worden. Eenige dagen na de verwijdering is het raadzaam den grond langzamerhand te verwijderen ten einde de verbinding aan de lucht bloot te stellen. Hierdoor zal men beletten dat het entje weder wortel schiet, en het vormen van een gezonde verbinding bevorderen. De entjes moeten even boven de oppervlakte zijn ; indien zij dieper onder den grond zijn is er meer gevaar voor het vormen van een slechte verbinding, en indien hooger loopen de entjes gevaar te verdroogen vóór eene verbinding gevormd is, en staan bloot aan beschadiging door den wind. Het stelsel van de oogjes van de stokken te verwijderen alvorens te enten kan aanbevolen worden. Sommige enters verwijderen alle oogjes vóór het enten, anderen verwijderen enkel de bovenste oogjes. Het verwijderen van de oogjes schijnt het succes van het entje te bevorderen, waarschijnlijk omdat het entje dan meer sap krijgt.

VERBINDINGS MATERIEEL.

Wij bevonden dat twee soorten materieel algemeen gebruikt werden om entjes te verbinden, namelijk rafia en gonjezak. Het gebruiken van was om de verbinding te dekken schijnt overbodig te zijn. Rafia is het beste materieel voor verbinding. Het verbinden kan veel sneller geschieden met rafia dan gonjezak, en het verrot gewoonlijk binnen weinige maanden, en snijdt niet in het entje, zooals gonjezak vaak doet. Het kan bovendien tegen een redelijken prijs bekomen worden, die nog verminderd kan worden door directe importatie op een co-operatieve basis. Bij het enten in de kweekerij behoeft men zich niet aan regen weder te storen. In zulke gevallen worden de entjes gewoonlijk bewaard in klam was, bladeren, grond, of een natte zak, voor eenige dagen, en uitgeplant wanneer het weder weer gunstig en de grond geschikt is. De tijd voor enten loopt over de maanden Augustus en September. Vroeger of later enten slaagt in den regel niet goed. Van de helft van Augustus tot de helft van September is de beste tijd. Wij wenschen nu eenige aanmerkingen te maken over de verdeeling van de regeerings toelage voor prijzen, en eenige punten in verband daarmede.

Het bedrag voor prijzen ter zijde gezet moet onzes inziens als volgt verdeeld worden : (*a*) een-vijfde voor ongeënte of moeder plantages ; (*b*) twee-vijfden voor geënte plantages en (*c*) twee-vijfden voor kweekerijen. Entree gelden moeten voor iedere klas vastgesteld worden, om mededingers te helpen uitvinden of zij aan de voorwaarden van competitie voldaan hebben, daar kostbare tijd der beoordeelaars verkwist wordt door het bezoeken van plantages die niet gekwalificeerd zijn.

Het bedrag aan iedere klasse toegekend wordt weder verdeeld als volgt, en entree-geld voor iedere klasse aanbevolen : (*a*) drie-vijfden voor plantages van niet minder dan 1,000 stokken, entree 10s.; en twee-vijfden voor plantages van niet minder dan 500 stokken, entree 5s. ; (*b*) drie-vijfden voor plantages van niet minder dan 4000 stokken, entree 10s. ; en twee-vijfden voor plantages van niet minder dan 2000 stokken, entree 5s.; (*c*) drie-vijfden voor kweekerijen van niet minder dan 10,000 entjes, entree 10s. ; en twee-vijfden voor kweekerijen van niet minder dan 5000 entjes, entree 5s.

Het bedrag beschikbaar voor ieder van deze onder afdeelingen te worden verdeeld in zes prijzen. Door dit plan aan te nemen zullen de kleine boeren, die vooral aangemoedigd dienen te worden een kans hebben te competeeren met hun gelukkiger broederen. Competitie in beide onder-afdeelingen van eenige klasse moet niet toegelaten worden.

In klasse A (moeder-plantages) moet speciaal aandacht gewijd worden aan de geschiktheid en eenvormigheid van de soort. De stekjes die wij aanbevelen zijn : Riparia Gloire de Montpellier, Rupestris Metallica, Aramon Rupestris, en andere welige Rupestris soorten. De plantage moet min of meer afgezonderd wezen van den wijngaard, zoodat de beoordeelaars kunnen zien dat zij aangelegd is als een moeder plantage. Deze bepaling is noodig daar anders plantages, die nooit als moeder-plantages zijn aangelegd met *bona fide* moeder-plantages kunnen competeeren. Wijd planten wordt aanbevolen ; zes voet wordt niet te wijd geacht. De wijdte moet niet minder zijn dan 4 voet vierkant. Kwalifikatie voor competitie moet beperkt worden tot stokken die het jaar te voren uit geplant zijn.

In klasse B (geënte plantages) moeten de kwalificaties voor competitie duidelijk nedergelegd worden om alle onzekerheid te verwijderen. Wij bevelen aan dat in deze klasse de kwalificatie het volgende zal insluiten : (1) Plantages in den wingerd geënt in hetzelfde jaar op stekjes een of twee jaren vroeger uitgeplant ; (2) stokken in de kweekerij geënt op gewortelde of ongewortelde stokken het jaar te voren en hetzelfde jaar van competitie uitgeplant, en (3) stokken geent op gewortelde of ongewortelde stekjes, en uitgeplant gedurende het jaar van den wedstrijd. Deze bepalingen zullen alle manieren van enten insluiten, en alle misverstand voorkomen.

In klasse C is het wenschelijk alleen kweekerijen te laten mededingen, en niet geënte wingerden ook, zooals het geval was dit seizoen. Zulke geënte wingerden behooren eigenlijk tot klasse B, en het is verkeerd ze in deze klasse te laten competeeren. Co-operatieve kweekerijen moeten niet toegelaten worden met private kweekerijen te competeeren, want daar zij ondersteuning van regeeringswege krijgen is het onbillijk ze op gelijken voet met private kweekerijen te stellen. Zij kunnen echter terzelfder tijd door de beoordeelaars geïnspekteerd worden, die dan rapport kunnen doen.

SCHAAL VAN PUNTEN.

De schaal van punten welke wij best achten voor de drie verschillende klassen is als volgt :—

(*a*) Groei en gezondheid, 40 punten ; kwaliteit en eenvormigheid van soort, 25 punten ; bewerking en zorg, 20 punten ; uitgestrektheid, 10 punten ; afstand bij 't planten, 5 punten ; totaal 100 punten.

(*b*) Groei en gezondheid, 40 punten ; bewerking en verzorging, 30 punten ; uitgebreidheid, 25 punten ; afstand bij het planten 5 punten ; totaal 100 punten.

(*c*) Percentage van geslaagde entjes, 35 punten ; behandeling en handelwijze, 35 punten ; groei en gezondheid, 15 punten; uitgestrektheid, 15 punten ; totaal 100 punten.

Het moet in het oog gehouden worden dat in deze klasse de toestand van de stekjes de percentage van gelukte entjes evenzeer affecteert als het enten, en door 60 percent van de punten daarvoor toe te kennen stelt men de kweekerijen van gekochte stokken aangelegd, die om de een of andere reden niet heelemaal goed zijn, achter de anderen die aangelegd zijn met stokken op de plaats gekweekt.

TIJD VAN BEOORDEELING.

De tijd dit jaar gekozen voor het beoordeelen van de plantages, is zeer geschikt bevonden. In verband hiermede moeten wij er op wijzen dat het onmogelijk is voor de beoordeelaars aan de mededingers kennis te geven wanneer de beoordeeling hunner plantages zal plaats vinden. Onvoorziene omstandigheden mogen aangenomen plannen in de war brengen, en mededingers in zulke gevallen groot ongerief aangedaan worden. Wanneer mededingers hunne plaatsen verlaten gedurende de beoordeeling, moeten zij degenen, die achtergelaten worden, om toezicht te houden, bekend stellen met de bijzonderheden omtrent hunne plantages, die door de beoordeelaars vereischt worden.

Het zou goed zijn de nieuwe voorwaarden te publiceeren vóór het planten seizoen, dat is niet later dan de maand Mei, zoodat mededingers bijtijds alle bijzonderheden kunnen weten.

UITDEELING VAN AMERIKAANSCHE STOKKEN.

Ten slotte zouden wij eenige aanmerkingen willen maken met betrekking tot de uitdeeling van regeeringswege van Amerikaansche stokken. Wij beschouwen de schikkingen gemaakt voor de uitdeeling van stokken gedurende het aanstaande seizoen in alle opzichten bevredigend te zijn, vooral wat aangaat de vroege uitdeeling, waardoor iedereen in de gelegenheid zal worden gesteld zijn stekjes te bewaren tot dat hij ze kan enten. Onze aandacht is bepaald bij de lengte van de stekjes door de regeering uitgegeven. Het wordt gezegd dat zij te lang zijn en een noodelooze verkwisting veroorzaken. De wenk is aan de hand gegeven de stekjes zoo lang te snijden dat zij in tweeën verdeeld kunnen worden. Wij denken dit een goed idée en bevelen het voor een proef aan. Er bestaat verschil van opinie omtrent de lengte van zoodanige dubbele stekjes, en lengten van tusschen 2 en 2½ voet zijn genoemd. Wij zijn van gevoelen dat de lengte niet minder dan 28 duim moet zijn. Stekjes zouden gewoonlijk wat langer zijn, daar zij boven een oogje moeten worden afgesneden. De einden van loten kunnen in enkele lengte stekjes gesneden worden van niet minder dan 14 duim lang. De prijs thans door de regeering gevraagd is billijk en redelijk, en in geval van dubbele entjes kan de prijs verdubbeld worden.

(Get.) P. J. CILLIE, C. zoon.
J. P. DE WAAL.

De Molteno kolenmijnen.

A. S. DU PLESSIS EN P. DE WAAL, L.W.V.'S.

(*Van een correspondent.*)

De parlementsleden A. S. Du Plessis (Albert) en P. de Waal (Stellenbosch) arriveerden Dinsdagmiddag te Molteno, ten doel hebbende om de Molteno en Cijfergat steenkolenmijnen persoonlijk te inspekteeren, en om een waar begrip te krijgen van de groote waarde der Molteno steenkolen-velden. De beide leden hebben hun best gedaan om zooveel mogelijk alle de koolmijnen te bezoeken, hetwelk zij met behulp van eenige vrienden met goed gevolg konden doen. De mijnen in de nabijheid van Molteno werden behoorlijk en nauwkeurig bezocht, en men heeft getracht alle mogelijke informatie te bekomen. Daarna werden de mijnen te Paardekraal, Cyfergat, Zeekoegat, Contats Colleries en anderen bezocht. Beide leden (en vooral het lid voor Stellenbosch) spraken hnnne verontwaardiging uit, dat niettegenstaande den onuitputtelijken voorraad kolen te Molteno en omstreken ons parlement nog het kontrakt tusschen onze regeering en Lewis en Marks kon goedkeuren. Zij spraken ernstig en rechtuit over het schreiend onrecht deze zeer voordeelige koloniale industrie aangedaan.

De Molteno steenkolen worden door de Transvaalsche regeering met £7 10s. per ton belast, en de Transvaalsche kolen kunnen de Kolonie onbelast binnen komen. Dit is een verkeerd beginsel; de Kolonie behoort hare eigene industriën te bevorderen en aantemoedigen, op de welvaart van de Kolonie behoort in de eerste plaats gelet te worden. Voor den spoorwegdienst is het nu bewezen dat de Molteno kolen zoo goed en beter zijn dan het Transvaalsche produkt. Heeren parlementsleden, luistert niet meer wat Sivewright uwijs maakt, maar komt zelf naar Molteno en overtuigt uzelven : Sivewright is een grooter vriend van Lewis en Marks dan der Kolonie, en gebruikt uw eigen verstand. Ondersteunt de industriën van uw eigen land in de eerste plaats. Transvaal belast eenigen onzer produkten, en haar steenkolen komen ons uit de markt (gouvernements kontrakten) drijven, en dit door medewerking van leden van ons eigen parlement. Is dit niet onverstandig en onrechtvaardig ? Een van de laatste ontledingen van een onzer steenkoolmijnen was zoo hoog als 90 percent, niet ver de Welch kolen ten achteren. Molteno heeft zich tot hiertoe door zekere draadtrekkers in het parlement laten trappen, doch zooals het spreekwoord zegt, de Afrikaner laat zich niet vertrappen, en wij meenen nu dat het parlement naar ons *moet* hooren, en onze billijke eischen moet schenken.

Woensdagavond werd er hier met de beide parlementsleden eene vergadering gehouden om ook andere belangen met de twee heeren te bespreken.

Tot voorzitter werd de heer M. J. Greyvensteyn en tot secretaris de heer J. C. de Klerk gekozen. De heer Du Plessis zeide dat het hem aangenaam was den heer P. de Waal hier te hebben. Niet alleen was hij gekomen om den Steijnburgschen dam te zien doch ook om de Molteno kolenvelden te komen bezoeken. De heer Du Plessis gaf zijn overtuiging op nieuw te kennen, dat Molteno de rijkste afdeeling is, die hij vertegenwoordigt, doch meent dat de boeren als een geheel niet overtuigd zijn van den grooten rijkdom van het district. Hij zou de boerenvrienden aanraden om meer boomen aan te planten, waarin ook groot voordeel ligt, boomen groeien hier mooi, de grond is vruchtbaar, doch de grondbezitters moeten vasttrappen, en den grond niet uit de handen laten gaan. Spreker stelt groot belang in de kolenmijnen en het verheugde hem dat private personen die er niet direkt belang bij hebben zulk een nuttige industrie willen helpen ondersteunen en er belang in stellen. Spreker vertrouwt dat er een bekwamer parlementslid vanhier naar het parlement zou gezonden worden, een man goed doorlezen in sulke zaken, die de belangen van de compagnies en grondbezitters goed zal kunnen behartigen, om die twee partijen niet later in de wielen te laten rijden, zoodat zulk een winstgevende industrie behoorlijk kan bloeien. Met betrekking tot de veedieverij bij de kolenmijnen, moet men zorgen dat de boerenbevolking niet lijdt. Aan den eenen kant zou het goed zijn de locatie-wet hier in te roepen, dan krijgen de boeren weer protectie ; doch aan den anderen kant zijn er weer groote onkosten aan verbonden. Spreker zou zien dat de kaffers bij de mijnen liever zelf kost gegeven wordt, en niet de geheele betaling in kontant. Dan zal de dieverij minder worden. De dieverij zal onder de locatiewet veel beter door middel van inspecteurs bestreden kunnen worden. Een andere kwestie die hem zeer griefde was de Zondag drinkerij bij de staties. De Innes drankbill zou hierin veel kunnen helpen, als de drinkerij niet verminderd wordt wat kan niet eens met de boeren en dorp gebeuren wanneer de kaffers zoo dol van drank zijn ?

De heer P. de Waal het woord nemende, zeide dat hij niet van voornemens was de vergadering toe te spreken. Hij dacht een re's hierheen zou hem goed doen, en de gelegenheid verschaffen den Steynsburgschen dam te zien, alsook de Molteno kolenvelden. Spreker was blijde Molteno bezocht te hebben. Hij dacht dat Molteno een klein en niets beteekenend plekje was, doch hij is tot andere inzichten gekomen. Hij had dikwijls het debat in de parlementszalen omtrent de Molteno kolen aangehoord, en was onder den indruk, dat de kolen hier slecht waren, en dat men ze nauwelijks onder een pot kon gebruiken. Nu heeft hij zelf gezien, doch maakt geen belofte wat hij doen zou, en zal naar overtuiging handelen. Transvaalsche kolen worden vrij ingelaten, het koloniale product betaalt £7 10s. belasting per ton in Transvaal, dit is hem onverstaanbaar, waarom protekteert onze landsvergadering zulk een industrie niet? Hoe is zoo iets mogelijk : De kolen hier zijn eersteklas.

Op Cijfergat waar de derdeklas kolen weggegooid worden, worden ze weer opgenomen en gebruikt om de "fire brick" pijpen mede klaar te maken. Hij is blijde velen gezien te hebben, met ze gesproken te hebben, en informatie ingewonnen te hebben.

Elk parlementslid behoort zijn vrije ticket te gebruiken om het land te bezien en alzoo de eigenaardige omstandigheden van andere streken te leeren kennen.

Spreker kon niet verstaan waarom er kiezers zijn die tegen den heer A. S. du Plessis waren, omdat hij een voorstander der brandziektewet is. Wil men *hem* uit het huis zetten, dan zal men slechts drie of vier leden in het parlement kunnen laten aanblijven. De heer du Plessis is een knap lid en waarom, daar hij zijn best doet, moet hij uit ? Hij is een sieraad voor het huis en voor ons land, en wanneer hij spreekt luisteren de andere leden naar hem.

Menigmaal werd het gezegd waarom wordt er niet een Afrikaner ministerie gevormd : Omdat de Afrikaners te oneensgezind zijn. Omdat de heeren P. du Toit, Thomas Theron en A. S. du Plessis voor de brandziektewet gestemd hebben, willen de kiezers se uitschoppen. Deze heeren zijn sieraden in het huis, spreken pittig en niet te veel, hebben invloed onder de anderen, en daarom kan spreker zulk eene handelwijze niet verstaan.

Spreker eindigde door de vrienden te Molteno hartelijk te danken voor hunne vriendelijkheid. Molteno heeft een goeden indruk op hem gemaakt, en als hij eens een klip uit den weg voor Molteno kan gooien dan zal hij zulks doen.

De heer A. J. Liebenberg sprak over het ongerief veroorzaakt door het te dikwijls verplaatsen van magistraten en ook politie. Nauwelijks zijn zij met het distrikt bekend, of zij moeten naar elders.

De heer J. C. de Klerk vroeg of er kans was om de opmeting van de kolen spoorweg lijn dit jaar door het huis te krijgen ? De leden zeiden daarvoor dit jaar weinig kans te zien. De spoorwegcommissaris heeft zijn kop vol, en wijdt zijn aandacht aan de uitbreiding van spoorwegen naar Bulawayo.

De heer M. J. Greyvensteyn sprak over het tarief te worden vastgesteld op spoorwegen later door het gouvernement door kolenvelden te worden gebouwd.

De heer Rörich vroeg waarom het tarief op de Indwe lijn zoo hoog was, indien het gouvernement geld voor het bouwen ervan heeft bijgedaan?

De heer du Plessis zeide het hooge tarief is gesteld met toestemming van het gouvernement. Het gouvernement heeft omtrent £100,000 bijgedragen, dat is geld en grond tezamen gerekend. Een laag tarief op zulk een korte lijn zou niet betalen. Een select comité heeft aanbevolen dat het gouvernement de lijn zou overnemen.

Ds. J. F. Marais sprak sterk ten gunste van gedwongen onderwijs. Hij bewees zijne beweringen uit de Vrijstaatsche dwang-schoolwet.

De heer J. C. de Klerk zeide dat de meesten der arme blanke school-ijveraars verkeerd te werk gingen. Men moet nog veel aan het onderwijsstelsel gaan tornen om geschikte standaards voor arme blanke kinderen te krijgen. Al die onnoodige onderwerpen moeten er uit, en dan moeten er industrieele scholen in verband met de arme scholen zijn, waar een ambacht kan geleerd worden, anders helpt een, twee-of driejarig verblijf op de school zulke kinderen niet uit hun armoede. Eerst de school-boardwet, dan zullen wij leeren of wij dwang zullen inroepen of niet.

De heer M. J. Greyversteyn zeide de "schoolboard"-wet zal goed beantwoorden, als goede leden door het publiek gekozen worden. Alles zal recht komen.

De heer A. S. du Plessis had een bezwaar dat mogelijk die schoolcommissie-leden die liefde voor opvoeding en veel gedaan hebben niet zouden gekozen worden, en de opvoeding niet naar eisch zou worden uitgebreid. Men moet niet te veel bezuiniging in 't oog hebben en de uitbreiding alzoo in den weg staan.

Beide leden hadden veel ten gunste van gedwongen onderwijs en ook vele bezwaren er tegen.

Ds. Marais dacht de bezwaren niet onoverkomelijk. Het is niet het geheele jaar oogst- of ploegtijd. De kinderen groeien onopgevoed op en waar gaat de Afrikaner heen. De geleerde man is als een propje, hij blijft niet onder water, maar komt weer op.

Nadat de heeren Gert Olivier en J. J. van Zijl nog tegen gedwongen onderwijs gesproken hadden en de heer Philip Hatting er voor, werd een motie van dankbetuiging, aangenomen door den heer J. C. de Klerk voorgesteld, en werden de leden hartelijk bedankt voor hunne belangstelling en overkomst. Daarna ging men uiteen.

J. C. DE K.

Verslag van de prijsraadsels.

VERSCHENEN IN DE "ZUID AFRIKAAN EN ONS LAND," 5 NOV., 1896.

ANTWOORDEN.

(1.) Handschrift. Rijmpsalm 119 vers 5.

(2.) Zes teksten over de plichten van kinderen jegens hunne ouders. Verschillende opgaven. Sommigen noemden alleen de teksten ; anderen schreven ze netjes uit en dat telde in hun voordeel.

(3.) Zes teksten, waarin bevolen wordt om aan armen wel te doen. Dezelfde aanmerking als bij no. 2.

(4.) Vrouwen, die den Heere Jezus gediend hebben van hare goederen. Door de meesten goed gevonden.

(5.) Gebouw met opschrift. Antwoord : kantoor van de "Zuid Afrikaan vereenigd met Ons Land," "De Kerkbode," en "Ons Weekblad."

Naamlijst der oplossers.

A I (boven 90 percent).

1 Niekerk Angeligne van, Stellenbosch.
2 Olivier Ands, IJzerkoppen, Victoria West.
3 Roux Maria, Fleurbaai, Stellenbosch.
4 Toit Johannes E du, Kweekwa, Victoria West.
5 Theron Elizabeth, "Twee Jonge Gezellen," Tulbagh.
6 Viljoen Susanna, "Spioen Heuvel," Warrenton.
7 Krige Garfield, "Klein Libertas," Stellenbosch.
8 Theron Betha, Middelpost, Tulbagh.
9 Theron Johanna, "Twee Jonge Gezellen," Tulbagh.

A II (boven 85 percent.)

10 Feenstra R, 7 Peper-straat, Kaapstad.
11 Hoogenhout Imker, Groenberg, Wellington.
12 Hoogenhout Daniel, do do.
13 Jurgens Ella, Stellenbosch.
14 Krige L, Klein Libertas, Stellenbosch.
15 Krige Ella, do do.
16 Laurie Daisy, Herculesfontein, Piketberg.
17 Louw Sophia, Middelpost, Hopefield.
18 Marais Annie, Pastorie, Beaconsfield.
19 Morkel Katie, Villiersdorp.
20 Niekerk Sarie J van, Stellenbosch.
21 Niekerk Hendrik van, do.
22 Niekerk Johanna van, do.
23 Roux Rijke, Libertas, do.
24 Roux Jacs, do do.
25 Roux Lizzie, Fleurbaai, do.
26 Roux Martha le, Blauwvlei, Wellington.
27 Roos Sarie C, Rust en Vrede, Heidelberg.
28 Smuts Adriana, Klipfontein, Riebeek West.
29 Theron Margaretha, "Twee Jonge Gezellen," Tulbagh.
30 Weich Agnes, Kommaggas, Namakwaland.
31 Wet Daniel J de, "Orange Grove," Robertson.
32 Wet P J de N.zoon, Limoenfontein, Aliwal Noord.

A III (boven 80 per cent).

33 Aucamp Johanna, Grijspan, Kimberley, bus 452.
34 Altena Jessie van, Hangklip, Queenstown.
35 Cronje Maria, Kamosmelksvlei, Riversdal.
36 Dreyer Hennie, Driefontein, Bredasdorp.
37 Erasmus Johanna, Rootshoek, Witmosstatie.
38 Erasmus Tina, Rootshoek, Witmosstatie.
39 Erasmus Willie, Rootshoek, Witmosstatie.
40 Eden Susanna van, Klaasvoogdsrivier, Robertson.
41 Fouchee J J, Aberdeen.
42 Heerden L G van, Uniondale.
43 Havinga J C, Blauwkrantz, Colesberg.
44 Joubert, D F, Ossa, Lady Grey, Aliwal Noord.
45 Joubert, C de Wet, Ossa, Lady Grey, Aliwal Noord.
46 Joubert J, Stokerij, Franschhoek.
47 Kotze Anna E, Langvlei, Piketberg, Zoutkloof.
48 Koster Johanna, Langestraat, Kaapstad.
49 Krige Anna, Matjeskloof, Beaufort West.
50 Kriel Susanna, Quaggashoek, Great Crossing, Vrijburg.
51 Meiring P C, Matjeskloof, Beaufort West.
52 Meiring, Lina, Warmwater, Calitzdorp.
53 Pienaar Johanna C, Buitenstefontein *via* Richmond.
54 Post H P van der, Fauresmith, Oranje Vrijstaat.
55 Roux Maria, Libertas, Stellenbosch.
56 Roux Anna, do. do.
57 Roux Polly do. do.
58 Rensburg, H J van, Driefontein, Cradock.
59 Retief H P, Petrusville, Philipstown.
60 Schonken F, Stellenbosch.
61 Swart J J, jun., Victoria West.
62 Streicher Maria, Zwartwater, Riversdal.
63 Schoeman Johanna, Middelburg farm, Long Hope Siding, Somerset Oost.
64 Schalkwijk Maggie van, Carnarvon.
65 Smit, Jasper J, Lucasfontein, Malmesbury.
66 Thiart C J H, Melkboschfontein, Zoutkuil, Piketberg.
67 Wagenaar Catho, Vischgat, Jamestown.
68 Wagenaar W H, do. do.
69 Walt Hester van der, Bulhoek, Wildfontein Siding.
70 Walt Levina van der, Bulhoek, Wildfontein Siding.
71 Walt Maria van der, Bulhoek, Wildfontein Siding.
72 Walt T J van der, Wildfontein, Wildfontein Siding.
73 Walt Hester van der, Wildfontein, Wildfontein Siding.

B I (tusschen 70 en 75 percent).

74 Breda Aletta C van, Quanie, Napier.
75 Burke Katie, Garies, Namaqualand.
76 Bronkhorst D, Grootfontein.
77 Botha Johanna, Strijdfontein, Aliwal Noord.
78 Cilliers jongejuffvrouw L S, Fontein-straat, Wellington.
79 Gericke D, Dutton's Cove, George.
80 Gericke Frank, do. do.
81 Hamman H J, Blauwvallei, Wellington.
82 Heerden Ella van, Spekboomberg, Cradock.
83 Hanekom H A, Kanonberg, Riebeek West.
84 Jacobs Magdalena J, Klipplaatfontein, Beaufort West.
85 Kock J H W de, Tels, Napier.
86 Kock Helena de, "Happy Valley," Greyton, *via* Caledon.
87 Kock Joe de, "Happy Valley," Greyton, *via* Caledon
88 Kock Elizabeth de, "Happy Valley," Greyton, *via* Caledon.
89 Kock Blanche de, "Happy Valley," Greyton, *via* Caledon.
90 Lange Annie de, Hartebeestfontein, Bradford, Queestown.
91 Lange Margrieta de, Hartebeestfontein, Bradford, Queenstown.
92 Lange J H de, jun., Hartebeestfontein, Bradford, Queenstown.
93 Lange Susanna de, Hartebeestfontein, Bradford, Queenstown.
94 Linde Joh. van der, jun., Elandsfontein, Colesberg.
95 Louw Susanna, "Spes Bona," Hottentotkloof, Ceres.
96 Lansberg Sophia J C, Langebergsfontein, Clan William.
97 Merwe T J van J, Nelspoortje, Prieska (en 6 andere personen).
98 Merwe Magdalena van der, Forest Range, Matiesfarm, Queenstown.
99 Malan Jacobus, adres W. Malan, Wellington.
100 Pretorius Lettie, Matiesfarm, Queenstown.
101 Roos Elizabeth L, "Belle Colline" Kloofweg, Kaapstad.
102 Rensburg Anna M S van, Keurfontein, Uniondale.
103 Roux A A le, Blauwvallei, Wellington.
104 Smit Charlotta J, Brakoog, Heilbron, Oranje Vrijstaat.
105 Smit Catharina E, Brakoog, Heilbron, Oranje Vrijstaat.
106 Stofberg H, Olifantskop, Filadelfia.
107 Saaijman Lizzie, Brakrivier, Uitenhage.
108 Toit, G J du, Lichtenburg, Z.A.R.
109 Toit, Cornelia du, Dassenheuvel, Malmesbury.
110 Toit, Maria du, Dassenheuvel, Malmesbury.
111 Visser, Anna, Herculesfontein, Piketberg.
112 Villiers, Johanna de, Matus Farm, Queenstown.
113 Villiers, J P de, Matus farm, Queenstown.
114 Wet, Margaretha de, Waschbank, Wolvenkloof, Dordrecht.
115 Wet, Ella de, Onder-Brandvlei, Worcester
116 Wet, L E de, Onder-Brandvlei, Worcester.
117 Wet, Annie C de (Dd) Wagenboomskloof, Caledon.
118 Wium, Hendrika J C, Vlaggenberg, Stellenbosch.
119 Wessels, Joey, Swellendam.
120 Wessels, Hettie, Swellendam.
121 Wessels, Maria, Swellendam.
(10 percent [een kind van 7 jaar.])
122 Erasmus, Hansie, Poortshoek, Witmos Statie.

Te laat nu voor ditmaal
Jordaan, Maria, Elandsvlei, Klipheuvel Statie.

Al te zamen zijn er 122 oplossingen ontvangen. 57 daarvan waren van kinderen onder 15 jaar oud. Het werk was over het algemeen uitmuntend. Wij hebben de antwoorden verdeeld, zooals boven elke groep aangegeven is. 20 prijzen zijn volgens verdiensten, volgens ouderdom en bij het lot toegewezen aan nos. 1, 7, 9, 11, 16, 23, 27, 30, 36, 39, 41, 42, 50, 54, 82, 89, 92, 95, 98, 122.

De boek-geschenken worden per post aan het rechte adres verzonden, met de beste wenschen van de uitgevers en den redacteur van *Ons Land*.

Na 15 April aanst., als eerst de uitslag der nieuwe stemming voor 6 beroemde personen gepubliceerd is, zal een nieuw stel prijsraadsels opgegeven worden.

De Oost Londensche tentoonstelling.

(*Van onzen specialen correspondent.*)

Uw correspond. is Maandag avond om halfe en uur van Wellington vertrokken en arriveerde Donderdagmorgen om half tien uur te Oost Londen. Wij hebben toen een wandeling naar de *docks* gemaakt. Om 12 uur begaven wij ons toen naar de tentoonstelling gronden. De tentoonstellinggronden zijn gelegen aan den noord-oosten kant van de stad. De beoordelaars hebben ons toegelaten in te komen, zij waren toen nog niet klaar met beoordeelen.

Het terrein is ingesloten met gegalvaniseerde ijzerenplaten. De gebouwen daarin zijn groot, ruim, en luchtig; alles is onder dak.

Ik zeg onder dak, ik denk het is grootendeels toe te schrijven aan de zomer-regens, die zij hier zoo dikwijls hebben. Buiten om de gronden is het ook prachtig begroeid met gras, overal is het groen waar men ziet. De plaats voor de tentoonstelling is zeer geschikt voor dat doel. Wij hebben een allerprachtigsten, aangenamen en schoonen dag gehad. De inlichtingen die ik van bezoekers of ingezetenen der stad heb ingewonnen zijn dat de tentoonstellingen nog in haar begin zijn. Het is nu de eerste maal dat uw rapporteur een der Oost Londensche tentoonstellingen bezocht heeft. Het is de opinie van allen dat ze ver beter is dan die van laatste jaar, en die van laatste jaar weer beter dan van het vorige.

Om half drie uur werd ze geopend door de bende van *Kaffrarian Rifles* met het blazen van "God save the Queen."

Na het blazen werd ze voor open verklaard. Daarin heeft de Oost Londensche afdeeling het zeer zwak gemaakt. Hebben zij dan geen fluksche knappe sprekers die een "speech" kunnen afsteken? bijv. de heer Rees is voorzitter van het comité, hij is een fluksche, vrindelijke man. Hij was 7 jaren lang voorzitter van den stadsraad. (uw correspondent heeft ook kennis met hem gemaakt). Er waren nog meer mannen bijv. de voorzitters van de Boerenvereeniging van Cathcart, Kingwilliamstown, Stutterheim, enz. enz. Ze zijn de heeren Stephan, Amos, Cunning, enz. Uw rapporteur heeft zeker verwacht dat de tentoonstelling plechtig zou geopend worden.

Nu zijn wij binnen, zooals ik al gezegd heb. Om 3 uur stroomden de menschen naar binnen, in een ommeziens tijd waren de gebouwen, en de buitengronden gevuld met bezoekers van alle standen, rijken en armen.

Gekleurden heb ik er niet in gezien, het is alles goed en met orde afgeloopen; konstabels hadden zij in menigte tegenwoordig om de orde te handhaven. Bijv. dronken, vloekers, lawaaimakers, heb ik niet één gezien of gehoord. In den avond aan het eind der tentoonstelling vroeg ik aan den kaartjes-ontvanger hoeveel bezoekers er waren ingekomen? hij zeide tusschen 1300 en 1400. (mooi voor den eersten dag, niet waar?) Binnen in was het altijd heerlijk koel en aangenaam, omdat de deuren aan den kant van het strand zijn dat slechts eenige honderden yards van daar is.

Wij hadden den geheelen dag een koele oosten lucht, ja zelfs in de gebouwen ademde men een frissche gezonde, zeelucht in.

Rapport van tentoonstelling, prijs-lijst enz. volgt later.

MAILNIEUWS.

De *Dunvegan Castle* volgde het voorbeeld van de *Scot* door Dinsdag op haar tijd aan te komen. Zij bracht een menigte passagiers mede, waaronder het parlementslid Thompson en de journalist Garrett, een goed geassorteerd tweespan om de Rhodes koets te trekken.

Van het verhoor van den heer Rhodes, en wel door sir Wm. Harcourt, worden de beide eerste dagen in uitvoerige rapporten der mailbladen meêgedeeld. Het gaat echter niet best om er iets uit over te nemen, en slechts dit kan men zeggen dat de indruk door de telegrammen gemaakt,—dat de heer Rhodes juist niet het mooiste figuur der twee sloeg,—niet veranderd wordt. Wat hij zeide over hetgeen er gedaan zou zijn om, was de opstand geslaagd, de Transvaal onder Engeland te brengen, toont dat hij zich verbeeldde alles te kunnen doen naar zijn eigen zin, net alsof er geen Afrikaners waren. Hij dacht welligt dat alle Afrikaners luidjes *à la* Venter en Tom Louw waren. Met sir A. Milner's benoeming is men algemeen ingenomen, op grond dat hij in Egypte de rechte opleiding voor het bestuur van Zuid-Afrika gehad had. Maar dat Egypte en Zuid-Afrika niet geheel op denzelfden voet staan, dat erkende Tommy Atkins, de Britsche soldaat, in *Punch* toen hij na den slag van Tell-el-Kebir zong wat hier in vrije vertaling wordt weêrgegeven :—

Ieder roemt ons dapper strijden,
Maar bij al dat luid rumoer
Mag T. A. zich wel verblijden
Dat zoo'n fellah is geen boer.

Net nu is, wat Europeesche zaken aangaat, de aandacht hier verdeeld tusschen het verbond door de heeren Rhodes en Chamberlain tegen de zelfstandigheid en nationaliteit der Transvalers gesloten, en de positie der Grieken op Creta. De mailbladen geven over die positie zoo wel als over het Rhodes-verhoor de eerste berichten, en tot ons groot genoegen zien wij er uit dat het reeds toen bleek dat er nog Engelschen waren die de knie niet voor den evenwigts-Baäl hadden gebogen, en dat er wel degelijk terstond stemmen opgingen ten gunste van Griekenland als het ware redmiddel voor Creta ter hand nemende. 't Is geen loutere historische herinnering, heet het, waar men zich op grondt; er is in Griekenland geen familie die op Creta geen verwanten door de Turken ziet onderdrukken. De Grieksche natie, heet het verder, heeft in de laatste twintig jaren voorbeeldelooze schreden voorwaarts gedaan. Mannen van aanzien in Engeland noemen het een schande om de pogingen van Griekenland tegen te gaan. Lord Salisbury dacht er toch anders over; in een toespraak in het hoogerhuis vertelde hij dat Griekenland hoogst onberaden handelde met zich in de zaken van Creta op zoo'n ongelegen oogenblik te mengen. Dit woord had een voorstel O'Connor in het lagerhuis ten gevolge, die wilde weten wat de regeering in de zaak dacht te doen. "Moe nie praat nie," zei de heer A. Balfour; de zaak was zoo teeder dat het gevaarlijk was een debat er over te openen. Nu, dat wordt erkend en het huis was het er meê eens ; maar aan den anderen kant merkt men toch op dat als lord Salisbury in het hoogerhuis zoo van zich afsprak, het lagerhuis toch ook recht had iets van den toestand te vernemen.

Verder verdeelde zich hetgeen in het parlement voorviel meerendeels tusschen de begrooting van oorlog, waaromtrent tot dus ver nog niet veel van belang gezegd was, en de onderwijswet der regeering. Blijkbaar is de groote meerderheid voor die wet, maar een minderheid die weet wat zij wil er tegen. De minister, sir John Gorst, verdedigde die wet op grond dat men het onderwijs in de sektarische scholen van landswege moest ondersteunen, nu men zag dat de helft der natie zulke scholen verkoos ; maar men schijnt zich bang te maken dat de eigenlijke toeleg der regeering is om de sektarische scholen het van de onsektarische te laten winnen.

Uit Grooter Brittanje vreugde in Canada omdat het schijnt als is men in Amerika tot een schikking over de aanhangige nijverheidskwesties gereed, en klachten dat men maar niet wil inzien dat pest en hongersnood zich uit Indië niet zoo gemakkelijk laten verdrijven als uit het Vereenigde Koninkrijk. Voorts wordt, wat Indië betreft, de kwestie wat te doen als Rusland eens van plan bleek te zijn het land te veroveren, in een Britsch comité van het hoogerhuis zeer openlijk behandeld, en wordt er aangedrongen op meer veroveringen in het Nijlgebied, nu Frankrijk en Rusland van plan schijnen te zijn van uit Abyssinië naar dit gebied door te dringen. Het Nigerland op de Fulahs veroverd schijnt in een Engelsche bezitting herschapen te worden, waar de negers o ! zoo gelukkig zullen zijn.

Frankrijk en Duitschland, Oostenrijk en Rusland schijnen niet openlijk bezig te zijn aan het "geschiedenis maken." Bulgarije zou gaarne een koningrijk worden en dan tevens Macedonië inlijven, maar wordt gezegd een vermaning gekregen te hebben dat zijn vorst nooit een kroon zou dragen als hij het den braven sultan lastig maakte. Spanje heet overwinningen te behalen in de Philippijnen, maar het blijkt hoe langer hoe meer dat men in Cuba met de aangeboden hervormingen niet gediend is. De Nederlanden zullen in den oorlog met de Atjineezen een vrij belangrijk voordeel behaald hebben.

Wat eindelijk Amerika betreft blijkt het dat, terwijl de scheidsrechterlijke bemiddeling tusschen Engeland en Venezuela thans in laatstgemeld land bijval vindt, het bemiddelingsstelsel door den senaat zoo behandeld wordt dat er niets van terecht komt. Ook wordt er zeer geklaagd over een toenemend socialisme, uit den vreemde overgewaaid en aangewakkerd door den grooten rijkdom der millionairs. Een mijnheer die voor een groote autoriteit doorgaat, raadt het kwaad uit den weg te ruimen door een maatregel die zelf naar socialisme lijkt, nl. een progressieve belasting op groote erfenissen ; maar men gelooft niet dat zulk een plan er ooit door zal gaan.

Vredenburg (St. Helena Baai.)

(*Van een Correspondent.*)

5 Maart 1897.

Gisteren bereikte ons de treurmare dat jongejuffrouw Annie de Smidt (oudste dochter van den heer J. H. de Smidt thans onderwijzer alhier) overleden is aan de typheuze koorts in de Paarl, alwaar zij voor eenigen tijd geleden ging voor hare gezondheid, en weder tegen het eind van April zou terugkeeren ; maar de mensch wikt, maar God beschikt. Het nieuws was als een droom, niemand kon het bijkans gelooven dat Annie er niet meer is. Ons dorpje is in rouw gedompeld. Haar plaats is ledig in huis en in kerk en kan niet zoo licht gevuld worden. Wij voegen onze innige deelneming hierbij aan de bedroefde ouders, broeders en zuster met hun onherstelbaar verlies.

Een lijst circuleert onder hare vrienden met het doel om een grafsteen te koopen, ter gedachtenis van hare vrienden en vriendinnen alhier.

De droogte heerscht nog voort en op sommige plaatsen is bijna geen drinkwater ; beesten en zelfs schapen sterven op sommige plaatsen van magerte, en als er niet spoedig regen komt is de toekomst maar duister. Maar wij vertrouwen dat de Heer ons een vroegen en gezegenden winter zal geven. Van ziekte hoort men niet veel.

Hoe schaarscher het jaar, hoe meer dat men hier trouwt en bouwt en in ieder geval wordt natuurlijk de geldbeurs niet gespaard. Laatstleden Dinsdag trad de jonge heer Stefanus Walters (Waterklip) in het huwelijk met jongejufr. G. M. du Plessis, van Gelukwaarts, Porterville, en niet minder dan vier of vijf paren zullen hun voorbeeld binnen kort volgen. Wij wenschen den heer en mevrouw S. Walters een veilige terugkomst van hunne wittebroodsdagen.

De heeren Heyneman en Mostert (kontraktanten) zijn fluks aan 't bouwen, en ons dorpje kan trotsch zijn op zijne nieuwe gebouwen.

EEN NIEUWE ONDERZEESCHE BOOT.—Te Baltimore wordt een nieuwe onderzeesche boot gebouwd. Gedurende den tijd dat de boot ondergedompeld is zal de beweegkracht door eene batterij accumulaters geleverd worden. De snelheid zal voor korte afstanden zijn 12 knoopen per uur. De noodzakelijke lucht zal in daarvoor bestaande reservoirs geperst worden. Mocht de onderdompeling zoo lang duren dat de reservoirs geen genoeg lucht meer voor de ademhaling leveren, dan kunnen zij op nieuw gevuld worden. Daarover heeft men een buis aangebracht, waarvan het eene uiteinde door een drijver boven water gehouden wordt, terwijl het andere met een goede lucht-, zuig- en perspomp, die in de boot geplaatst is, in verband gebracht is. Deze pompt dus de buitenlucht op en perst die in de reservoirs.